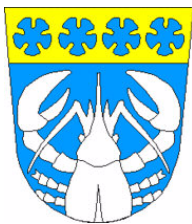

Laheda Vallavalitsus

**LAHEDA VALLA ÜLDPLANEERINGU KESKKONNAMÕJU
STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANNE**

Konsultant:

Miracon Grupp OÜ
Leegi 9, 50109 Tartu
Tel. +372 53 300 228
info@miracongrupp.ee
www.miracongrupp.ee

Laheda 2008

Sisukord

1. SISSEJUHATUS.....	3
2. KOKKUVÕTE	4
3. KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE EESMÄRK JA ULATUS.....	6
3.1. ÜLDPLANEERINGU KOOSTAMISE ALUS.....	6
3.2. KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE EESMÄRK	7
4. MÕJUTATAVA TERRITOORIUMI LÜHIÜLEVAADE	10
4.1. LOODUSLIKUD OLUD.....	10
4.2. SOTSIAAL-KULTUURILINE KESKKOND.....	13
4.3. MAJANDUSKESKKOND	16
5. ÜLDPLANEERINGU SEOTUS STRATEEGILISTE PLANEERIMISDOKUMENTIDEGA	18
5.1. EUROOPA LIIDU KÕRGEMAD RUUMILISE ARENGU DOKUMENDID	18
5.2. EESTI VABARIIGI PLANEERINGUDOKUMENDID	20
5.3. MAAKONDLIKU JA KOHALIKU TÄHTSUSEGA DOKUMENDID	21
6. ÜLDPLANEERINGUGA KAVANDATAVATE TEGEVUSTE JA VÕIMALIKE ARENGUALTERNATIIVIDE KIRJELDUS.....	26
6.1. ÜLDPLANEERINGU ÜLDISED PÕHIMÕTTED NING MAAKASUTUSSTRATEEGIA	26
6.2. MAA- JA VEEALADE ÜLDISED KASUTAMIS-, ARENDAMIS- JA EHITAMISTINGIMUSED.....	26
6.3. ÜLDPLANEERINGUGA KAVANDATUD TEGEVUSED JUHTFUNKTSIOONIDE KAUPA.....	27
DETAILPLANEERINGU KOOSTAMISE KOHUSTUSEGA ALAD JA JUHUD	30
6.4. ALTERNATIIVID	35
7. ALTERNATIIVIDE VÕRDLEMINE NING ALTERNATIIVIDEGA KAASNEVAD KESKKONNAMÕJUD.....	36
7.1. PARIM ALTERNATIIV.....	37
8. ÜLDPLANEERINGUGA KAVANDATAVATE TEGEVUSTEGA KAASNEVAD KESKKONNAMÕJUD NING LEEVENDUSMEETMED.....	38
8.1. MÕJU LOODUSKESKKONNA ELEMENTIDELE.....	38
8.2. MÕJU SOTSIAAL-KULTUURILISE KESKKONNA ELEMENTIDELE	44
8.3. MÕJU MAJANDUSKESKKONNA ELEMENTIDELE	46
8.4. HINNANG JÄÄTMETEKKE VÕIMALUSTE KOHTA.....	48
8.5. LEEVENDAVAD MEETMED.....	48
8.6. ERINEVATE MÕJUDE OMAVAHELISED SEOSSED NING VÕIMALIK PIIRIÜLENE KESKKONNAMÕJU.....	49
9. ÜLEVAADE RASKUSTEST, MIS ILMNESID ARUANDE KOOSTAMISEL	51
10. STRATEEGILISE PLANEERIMISDOKUMENDI ELLUVIIMISEGA KAASNEVA KESKKONNAMÕJU SEIREKS KAVANDATUD MEETMED JA INDIKAATORID	52
LISA 1 – KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE PROGRAMM.....	55
LISA 2 – KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANDE AVALIKUSTAMISE MATERJALID.....	93
LISA 3 – KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANDE HEAKSIITMISE OTSUS	113

1. Sissejuhatus

Keskkonnamõju strateegilist hindamist teostatakse strateegilisele planeerimisdokumendile – Laheda valla üldplaneeringule, mis koostatakse Laheda valla haldusterritooriumile. Üldplaneering määratleb Laheda valla ruumilise arengu põhimõtted, on aluseks detailplaneeringute koostamisele ja ehitustegevusele ning määrab maakasutuse sihtotstarbed ja piirangud. Laheda valla üldplaneering koostatakse Laheda Vallavalitsuse koostöös OÜ Miracon Grupp-iga, kus OÜ Miracon Grupp osaleb konsultandina.

Laheda vallal hetkel kehtivat üldplaneeringut ei ole, kuid üldplaneeringu koostamine on tasakaalustatud ja jätkusuutliku arengu tagamiseks vajalik.

Laheda valla üldplaneeringu koostamine ja keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) algatati Laheda Vallavolikogu 26. septembri 2007. aasta otsusega nr. 65. Otsus kehtestati „Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse” § 22 lõike 1 punkti 31, „Planeerimisseaduse” § 10 lõike 4 ja § 11 lõike 2 punkti 3, § 12 lõike 1 ja lõike 5 ja „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse” § 33 lõike 1 punkti 2 ja § 35 lõike 1 ja 2 alusel.

Üldplaneeringu koostamisega tegeles töörühm koosseisus:

- Sirje Tobreluts – Laheda vallavanem
- Alar Alapert – Laheda valla arendus- ja majandusnõunik
- Aivar Atspool – Laheda valla maakorraldaja
- Aare Kallas – Laheda Vallavolikogu esimees
- Marika Dorbek – Laheda Vallavolikogu liige
- Ats Kahar – Laheda Vallavolikogu liige

Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning kaardimaterjali koostab konsultant Miracon Grupp OÜ koosseisus Raido Roop, Mihkel Meidla ja Lauri Joosu.

Keskkonnamõju strateegilist hindamist viib läbi Miracon Grupp OÜ. Projektijuht on Tartu Ülikooli Geograafia Osakonna loodusgeograafia ja maastikuökoloogia korraline professor Ülo Mander.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm on heakskiidetud Põlvamaa Keskkonnateenistuse poolt 2. mai 2008. a. korraldusega nr 37-11-4/22630.

.

2. Kokkuvõte

Laheda valla üldplaneeringu koostamine ja keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) algatati Laheda Vallavolikogu 26. septembri 2007. aasta otsusega nr. 65. Otsus kehtestati „Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse” § 22 lõike 1 punkti 31, „Planeerimisseaduse” § 10 lõike 4 ja § 11 lõike 2 punkti 3, § 12 lõike 1 ja lõike 5 ja „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse” § 33 lõike 1 punkti 2 ja § 35 lõike 1 ja 2 alusel.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks oli Laheda valla üldplaneeringu elluviimisel võimalike mõjude väljaselgitamine, et seeläbi tagada säästev arengu ning kõrgetasemeline keskkonnakaitse. Keskkonnamõju strateegiline hindamine peaks abistama vallavolikogu otsuse langetamisel üldplaneeringu kehtestamise kohta.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine hõlmab üldplaneeringust tulenevate võimalike keskkonnamõjude analüüsi ainult Laheda valla haldusterritooriumil, kuna üldplaneering teostati Laheda valla kohta ning piiriülest mõju ei teki. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ühe tulemusena pakutakse välja leevendusmeetmed võimalike keskkonnamõjude ohjamiseks.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus käsitleti järgnevaid alternatiive:

Alternatiiv I: Laheda vallale koostatakse üldplaneering, millega võetakse suund suhte looduskeskond-majandustegevus tasakaalustamisele. Säilitatakse kõik olemasolevad looduslikult ja ajaloolis-kultuuriliselt väärtuslikud alad ning puhke- ja turismialade arendamisega võetakse suund nende alade parema eksponeerimise suunas. Olemasolevas keskuses (Tilsi küla kompaktse hoonestusega alad) ja lähialadel lubatakse laiendada ehitustegevust ning luua uusi elamu- ja ettevõtlusalasid, mis võimaldaksid parendada valla sotsiaal-majanduslikku olukorda. Alade planeerimisel on aluseks kohalike elanike soovid, kusjuures arvestatakse keskkonnakaitselistel nõuetega.

Null-alternatiiv: Laheda vallale ei koostata ega kehtestata üldplaneeringut. Vallal puuduvad ruumilise arengu eesmärgid ning maakasutuse üldpõhimõtted ning täpsemad suunised detailplaneeringute lähteülesannete ja projekteerimistingimuste väljastamiseks. Puuduvad täpsemad maakasutus- ja ehitustingimused ning määratud pole maakasutusfunktsioonid. Ehitustegevus toimub detailplaneeringute alusel, mille lähtetingimused väljastab vallavolikogu maakonnaplaneeringu alusel. Arengut suunavad erinevad teemaplaneeringud, arengukavad ning õigusaktid.

Võimalike arengualternatiivide võrdlemise tulemusel on hädavajalik üldplaneeringu koostamine ja kehtestamine e. **alternatiiv I**, mille elluviimine avaldab nõrka negatiivset mõju looduskeskonnale, kuid tõstab oluliselt elukvaliteeti ning loob võimalused majandusarenguks. Alternatiivide võrdlus on lahti kirjutatud peatükis 8, kirjeldades mõlema alternatiivi rakendumisel tekkivaid mõjusid keskkonnaelementide lõikes.

Üldplaneeringu elluviimisega tekkivate võimalike negatiivsete keskkonnamõjude vältimiseks pakutakse välja järgnevad leevendusmeetmed:

- Uuendada ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengukava, arvestades selles üldplaneeringuga määratud maakasutusfunktsioonidega ning täiustada arengukava kaartidega (sh. vee- ja kanalisatsioonirajatiste dimensioneeritud skeemidega).
- Vana-Koiola elamuala arendamise käigus tuleb teostada välisõhu uuringud ning vajadusel rajada sobiv müratõke.
- Ehitusel eemaldatud mulda kasutada hiljem ümbruse haljastamisel.
- Soovituslik enne hoonete rajamist teostada radooni mõõtmised ning projekteerimisel/ehitamisel rakendada vajadusel meetmeid, mis väldivad radooni tungimist elamutesse ning ühiskondlikesse hoonetesse.
- Ridali lennuvälja kasutamise olulisel aktiveerumisel või enne seal toimuvat arendustegevust kaaluda keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimist, vältimaks negatiivsete mõjude kandumist ümberkaudsetele aladele (sh. Natura 2000).

3. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärk ja ulatus

3.1. Üldplaneeringu koostamise alus

Üldplaneeringu koostamise aluseks on Planeerimisseaduse §8, mis määrab üldplaneeringu eesmärgid. Üldplaneering on dokument, mis määrab:

- omavalitsuse ruumilise arengu põhimõtted;
- säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu tingimused, arvestades keskkonnakaalutlustega;
- tiheasustusalad ja detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud;
- maa- ja veealade üldised kasutamise- ja ehitustingimused;
- miljööväärtuslike hoonestusalade, väärtuslike põllumaade, parkide, haljasalade, maastikute ning maastiku üksikelementide ja looduskoosluste kaitse- ja kasutamistingimused;
- roheline võrgustiku täpsed piirid ning tingimused võrgustiku alade kasutamiseks;
- teede ja tänavate ning põhiliste tehnovõrkude ja trasside asukohad ning liikluskorralduse üldised põhimõtted;
- puhke- ja virgestusalad;
- ranna ja kalda piiranguvööndi täpsustused;
- looduskaitseliste tingimuste täpsustamise ja täiendavate kaitsealade ja üksikobjektide kaitse alla võtmise vajaduse;
- kuritegevusriskide ennetamise vajaduse;
- muudest õigusaktidest tulenevate täiendavate piirangute tingimuste kajastamise planeeringus.

Üldplaneering on strateegiline planeerimisdokument, mis peab sündima kaalutusotsusena ning kajastama kõigi ühiskonna huvigruppide vajadusi ning ühtlasi järgima säästva arengu põhimõtteid ning arvestama võimalike negatiivsete keskkonnamõjude esilekerkimisega.

Üldplaneering käsitleb valla arenguaspekte kõigist valdkondadest ning peab tasakaalus olema kohalike elanike reaalsete vajadustega, võimalike arengutega (rahvaarvu muutused, infrastruktuuri parendamine ja laiendamine jne) ning loodusliku keskkonna taluvusega ning loodusvarade hulga ja taastumisvõimega. Füüsiline keskkond on terviklik süsteem, mille tasakaal sõltub inimeste tarbimisharjumustest ning loodusressursside taastumise kiirusest.

3.2. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärk

Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärk on võimalike mõjude väljaselgitamine Laheda valla üldplaneeringu elluviimisel, et seeläbi tagada säästev areng ning tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse. Keskkonnamõju strateegiline hindamine peab abistama vallavolikogu otsuse langetamisel üldplaneeringu kehtestamise kohta.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine hõlmab üldplaneeringust tulenevate võimalike keskkonnamõjude analüüsi Laheda valla haldusterritooriumil. Üldplaneering teostati Laheda valla haldusterritooriumi kohta ning piiriülest keskkonnamõju ei teki. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ühe tulemusena pakutakse välja leevendusmeetmed võimalike keskkonnamõjude ohjamiseks.

Käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel on seatud järgmised üldised eesmärgid:

- üldplaneeringu koostamisel ja kehtestamisel arvestada keskkonnakaalutlustega;
- tagada kõrgekvaliteediline keskkonnakaitse;
- tagada säästva arengu põhimõtete järgimine.

Säästva arengu seisukohalt on oluline leida tasakaalustatud arengutee: tagada elanikkonna põhivajaduste rahuldamine, tekitada mõõdukas majanduskasv, mis baseerub parimal võimalikul tehnoloogial ning ei muutu ebamajanduslikuks (st. et saastamise määr ja kahjud keskkonnale ei kasvaks kiiremini kui inimeste üldine heaolu) ja tarbida taastuvaid loodusressursse sellisel määral, et oleks tagatud ressursside jätkusuutlik taastootmine.

Laheda valla territooriumi spetsiifikat arvestades on seatud konkreetsemad eesmärgid KSH programmis kajastatud elementide lõikes:

1. Mõju looduskeskkonnale tuleb analüüsida järgmiste elementide kaupa: ⇒ Õhukvaliteet. ⇒ Pinna- ja põhjavesi. ⇒ Kaitstavad loodusobjektid (looduskaitseadus § 4). ⇒ Mullastik ja pinnakate. ⇒ Bioloogiline mitmekesisus ja populatsioonid. ⇒ Maakasutus ja maastikuväärtused (sh. väärtuslikud maastikud). ⇒ Roheline võrgustik. ⇒ Natura 2000	Eesmärgid: ○ Vältida õhukvaliteedi halvenemist. ○ Vältida veekogude veekvaliteedi halvenemist. ○ Vältida, pinna-, pinnase- ja põhjavee saastumist. ○ Säilitada ja vajadusel taastada veekogude hea seisund. ○ Vältida negatiivsete mõjude kandumist kaitstavatele loodusobjektidele. ○ Vältida mulla ja pinnakatte saastamist keskkonda kahjustaval määral. ○ Säilitada bioloogilist mitmekesisust. ○ Säilitada kohalike maastike mitmekesisus ja omapära. ○ Toetada Postitee ajaloolise olemuse säilimist. ○ Tagada rohevõrgustiku toimimine ning mitte tükeldata arendustegevusega rohevõrgustiku osi. ○ Tagada Natura 2000 alade puutumatus.
--	--

2. Mõju sotsiaal-kultuurilisele keskkonnale analüüsitakse järgmiste elementide kaupa: ⇒ Inimeste tervis (sh. müra mõju: elamute ning teiste ühiskasutusega hoonete kaugus maanteest ja teistest müra allikatest). ⇒ Kultuuri- ja ajaloopärandi säilimine (sh muinsuskaitse). ⇒ Erinevate rahvastikugruppide sotsiaalsed vajadused, vara (kinnisvara väärtus) ja üldine heaolu (sh erinevate teenuste kättesaadavus).	Eesmärgid: ○ Vältida inimese tervist ohustavate keskkonnakahjustuste tekkimist. ○ Minimiseerida müra mõju inimese tervisele. ○ Säilitada kinnismälestised ning ajaloolis-kultuuriliselt väärtuslikud paigad. ○ Tagada avalike teenuste kättesaadavus. ○ Võimaldada vaba aja veetmist looduses ning edendada tervislikke eluviise. ○ Säilitada ja võimalusel kasvatada kinnisvara väärtust. ○ Tõsta elukeskkonna turvalisust.
3. Mõju majanduskeskkonnale analüüsitakse järgmiste elementide kaupa: ⇒ Ettevõtluskeskkonna arengutingimused. ⇒ Infrastruktuur (tehnorajatised ja trassid, sh. ühisveevärk ja –kanalisatsioon, elektrivarustus, side, internet).	Eesmärgid: ○ Soodustada mitmekülgse ettevõtluse arendamist. ○ Luua eeldused turismimajanduse arenguks. ○ Arendada infrastruktuuri. ○ Korrastada ja renoveerida tehnovõrke ning vältida võimalikest leketest tingitud mõjusid.
4. Hinnang jäätmetekke võimaluste kohta.	Eesmärgid: ⇒ Luua võimalused jäätmekäitluse paremaks korraldamiseks (jäätmete kogumiskohad, ligipääsud).
5. Mõjude omavahelised seosed ja piiriline keskkonnamõju.	Eesmärgid: ⇒ Vältida üksikute negatiivsete mõjude koostoimel tekkivat mõjude olulist võimendumist ehk kumulatiivset efekti. ⇒ Vältida piiriülese keskkonnamõju tekkimist.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel teostati järgnevad tööd:

- koondati lähtematerjalid ning viidi läbi hetkeolukorra analüüs, kasutades olemasolevaid strategiadokumente (sh. Laheda valla arengukava 2005-2014) ning üldplaneeringu eskiislahendust;
- viidi läbi kaardianalüüs (üldplaneeringu kaardid, maa-ameti kaardirakendus, vallavalitsuse materjalid);
- kirjeldati üldplaneeringuga kavandatavaid tegevusi ja võrreldi võimalikke alternatiivseid lahendusi;
- analüüsiti üldplaneeringuga kavandatavate tegevuste vastavust kõrgemale arendusdokumentatsioonile ning õigusaktidele;
- hinnati üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega kaasnevaid võimalikke keskkonnamõjusid ülalnimetatud keskkondade ja elementide võtmes ning määratleti mõju ulatus;

- analüüsi üldplaneeringuga kavandatavaid muudatusi senises maakasutuses ning pakuti välja leevendusmeetmeid võimalike mõjude ohjamiseks ning hilisemate seiremeetmete rakendamiseks;
- kirjeldati võimalikke keskkonnaprobleeme, mis tekivad üldplaneeringu puudumisel;
- osaleti üldplaneeringu koostajate töökoosolekutel;
- koostati KSH aruanne ning tehti ettepanekuid planeeringukaardi korrigeerimiseks ja tingimuste täpsustamiseks.

4. Mõjutatava territooriumi lühiülevaade

4.1. Looduslikud olud

Asend ja paiknemine

Laheda vald asub Põlva maakonna lõunaosas ning piirneb Võru maakonnaga. Põhjust piirneb Laheda vald Põlva, lõunas Lasva, Võru ja väikses ulatuses Sõmerpalu vallaga. Idas asub Veriora ja läänes Kanepi vald.

Valla pindala on 91,5 km², mis moodustab 4,2% Põlvamaa pindalast. Sellest on haritavat maad 4800 ha, looduslikku maad 450 ha ning metsamaad 2900 ha.

Vallakeskusest Tilsist on Põlvasse ja Võrru ligikaudu 15 km. Tartu jääb 60 km kaugusele.

Pinnavesi

Valla territooriumile jääb 5 looduslikku järve: Tilsa Pikkjärv (24,7 ha), Tilsa Kõrbjärv (11,9 ha), Savijärv (8,9 ha) Vana-Koiola järv (7,2 ha), Vana-Koiola Soojärv (1,3 ha), Vardja järv (1,7 ha).

Valla territooriumi läbib Ahja jõkke suubuv Orajõgi ning lisaks on veel väikesi ojasid: Peri oja, Tännassilma oja, Karioja, Koiola oja, Tilsa oja ja Kanariku oja. Ükski vooluveekogu pole sobilik vesiharrastusteks.

Orajõgi algab Võrumaal asuvast Vagula külast 7 km põhjaloodes ning suubub Ahja jõkke. Orajõe pikkus on 39 km ja valgala hõlmab 176 km². Orajõgi on suure langusega: jõe langus on 64,7m ja keskmine lang 1,66m/km. 1991 teostati uuringud jõe alamjooksul, Himmastes, nende tulemusena selgus, et jõgi on liigtoiteline ja koliindeksi kõrge väärtuse tõttu suplemiseks kõlbmatu.

Vabariigi Valitsuse määrusega on avalikult kasutatavateks veekogudeks neist Tilsa Pikkjärv, Tilsa Kõrbjärv, Vana-Koiola järv, Vana-Koiola Soojärv, Orajõgi, Karioja.

Veekogu avaliku kasutamise all peetakse silmas veevõttu, suplemist, veesporti, veel ja jää liikumist ja kalapüüki seaduses sätestatud ulatuses. Veekogu avaliku kasutamisega ei tohi rikkuda võõral maatükil viibimist reguleerivaid seadusesätteid.

Põhjavesi

Laheda vald asub kaitstud põhjaveega alal. Enamasti kasutatakse põhjavee ammutamiseks Kesk-Devoni veekompleksi (D₂), mis levib kogu Lõuna-Eestis Liivi lahe ja Peipsi järve vahelisel alal ning on selle piirkonna tähtsaim veevarustusallikas. Selle moodustavad valged, kollakad või punakaspruunid liivakivid ja aleuroliidid savi vahekihtide ning –läätsedega. Kesk-Devoni veekompleksi leviala põhjapoolseks piiriks on ligikaudu Häädemeeste – Mustvee mõtteline joon. Probleemiks on Fe_{üld} kõrge sisaldus põhjavees, mis on tingitud rauarikaste aluspõhja kivimite leostumisest. Eesti hüdrogeokeemilise atlase koostamisel kasutatud proovide andmete aritmeetiline keskmine ületas soltsiaalministri määrusega nr. 82 sätestatud joogivee maksimaalse lubatud rauasisaldust.

Vee survetase jääb kõrgustikel 10-15 m sügavusele maapinnast, kuid madalamatel aladel võib esineda ka ülevoolavaid kaeve. Puurkaevude erideebit jääb enamasti vahemikku 1-2 l/(s*m).

Mullastik

Valdavalt levivad Laheda vallas kahkjad leetunud ja gleistunud kahkjad leetunud mullad. Vähemal määral esineb soo- ja leetunud muldi. Põllumaa moodustab üle 50% valla territooriumist.

Geoloogiline ehitus

Laheda valla aluskorra moodustavad kristalsed moonde- ja tardkivimid. Nendel lasuvad pealiskorra settekivimid (Ediacara, Kambriumi, Ordoviitsiumi, Siluri ja Devoni ladestu), mis on ladestunud enam 200 miljoni aasta jooksul. Laheda valla territoorium asub Kesk-Devoni ladestiku Aruküla ja Burtnieki lademe avamuste piiril. Siin levivad pinnakatte all peamiselt liivakivid ja aleuroliidid.

Maavarad

Geoloogiakeskuse andmetel on lahenda vallas maardlaid kokku 393 ha ulatuses, mis moodustab ~4,3% valla territooriumist. Enim leidub turvast (Kurgsoo ja Kääpa maardlad) kokku 360 ha ulatuses. Vähemal määral leidub ka savi (Joosu) ja ehituskruusa (Marimäe).

Kaitstavad loodusobjektid (looduskaitseadus § 4)

Laheda vallas asuvad järgnevad kaitstavad loodusobjektid.

Kaitseala:

- Tilsi mõisa park;
- Põlgaste mõisa park.

Üksikobjektid:

- Amuuri korgipuu on kaitsealune üksikobjekt, mis asub kaitsealuse Tilsi pargi territooriumil. Vastavalt keskkonnaministri määrusele nr 28 „Põlva maakonnas asuvaid kaitstavaid looduse üksikobjekte ümbritseva piiranguvööndi ulatus” ümbritseb Amuuri korgipuud 50 meetri ulatuses piiranguvöönd;
- Soehavva rändrahn on kaitsealune üksikobjekt, mis asub Rooski külas. Vastavalt keskkonnaministri määrusele nr 28 „Põlva maakonnas asuvaid kaitstavaid looduse üksikobjekte ümbritseva piiranguvööndi ulatus” ümbritseb Soehavva rändrahnu 10 meetri ulatuses piiranguvöönd.

Hoiuala:

- Tahkjärve soo hoiuala, mille kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – rabade (7110*), siirdesoo- ja rabametsade (91D0*) ning vanade loodusmetsade (9010*) kaitse.

Loodusala

- Ridali (EE0080213).

Püsielupaigad:

- Joosu väike-konnakotka püsielupaik;

- Lauga kanakulli püsielupaik.

II kaitsekategooria taim:

- *Botrychium multifidum* (võtmehein, kummeli).

I kaitsekategooria loom:

- *Aquila pomarina* (väike-konnakotkas).

II kaitsekategooria loom:

- *Accipiter gentilis* (kanakull).

Roheline võrgustik

Laheda valla territooriumile ulatuvad osaliselt kaks suure maakondliku tähtsusega (T8) roheline võrgustiku tuumala. Nendeks on Tromsi-Tsolge ja Kärna turbasoo. Lisaks neile jääb valda veel kolm väikese maakondliku tähtsusega roheala (T9) nendeks on Kärnasoo, Pargi ja Peetrimõisa.

Rohevõrgustiku tuumalad on omavahel ühendatud koridoridega. Laheda valla territooriumil paikneb osaliselt üks suur maakondliku tähtsusega koridor (K8) ja kolm väikese maakondliku tähtsusega koridori (K9).

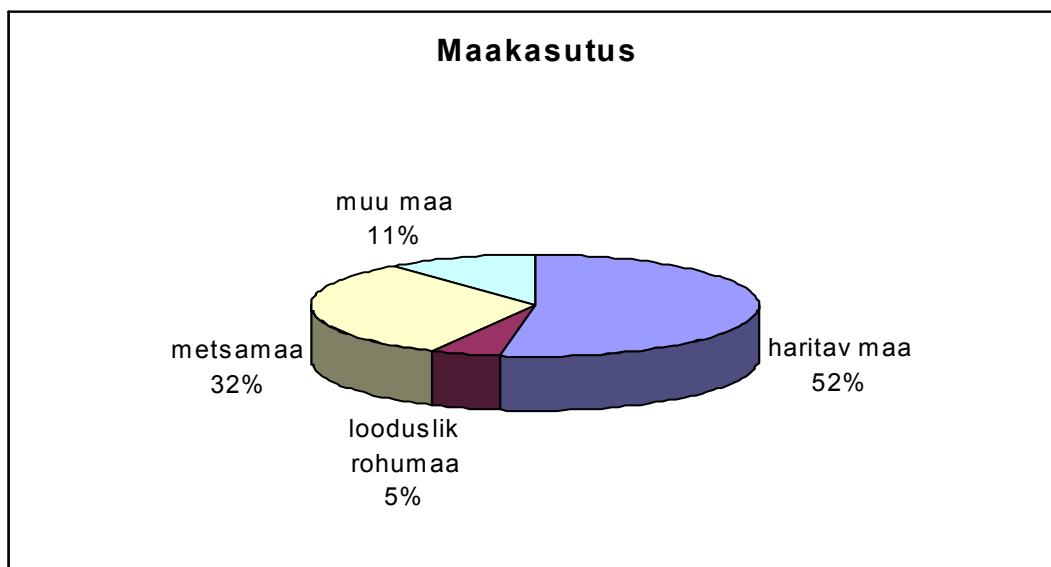
Väärtuslikud maastikud

Laheda valla piiresse jääb vastavalt „Põlvamaa maakonnaplaneering teemaplaneering asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused” üks esimese tähtsusklassi väärtuslik maastik, milleks on Vana Tartu-Võru maantee ehk Postitee.

Praegune Postitee kujunes välja juba ligi tuhat aastat tagasi ning on suuremate muutusteta säilinud tänaseni. Vaatamata oma pikale eale hakkas alles 16.-17. sajandil selle äärde asustus tekkima. Olulise tõuke selleks andis postiveo ja liikluse sagenemine mööda Postiteed

Maakasutus

Laheda valla struktuuris domineerib haritav maa (vt joonis 1). Siiski on metsa peaaegu kolmandik territooriumist. Muu maakasutuse osakaal on alla 20 %.

Joonis 1. Maakasutus Laheda vallas (seisuga 2004. a., Laheda vallaandmed).

Keskkonnaprobleemid

Laheda valla hetkeolukorra analüüsimisel ilmnesid järgnevad olulisemad keskkonnaprobleemid:

- Orajõgi on reostunud(jõgi on liigtoiteline ja kõrge koliindeksi sisaldusega);
- Tilsa küla reovee puhastusseadmed on amortiseerunud ning reoveekäitluses võib esineda puudujääke, mistõttu võib tekkida oht Tilsa Pikkjärve reostumiseks;
- Tilsa küla ühiskanalisatsiooni torustik on valdavalt amortiseerunud (trassilekked) ning seega esineb võimalik reostusoht pinnasele ning pinnase-, pinna- ja põhjaveele;
- Põhjaveevarude kasutamine pole säästev, kuna amortiseerunud veetorustike tõttu esinevad suured veekaod (üldine trassileke 740 m³ aastas);

4.2. Sotsiaal-kultuuriline keskkond

Rahvastik

Laheda vallas on elanikke 1340 (seisuga 01.05.08). Asustustihedus on 15 in/km², see on kaks korda väiksem kui Eesti keskmine asustustihedus. Rahvastiku tiheduse poolest on Laheda vald Põlva maakonnas 13 omavalitsuste hulgas neljandal kohal. Rahvaarv on püsinud vallas viimaste aastate lõikes stabiilsena ning. Meeste ja naiste osakaal on peaaegu võrdne. Eestlaste osakaal vallas on 97%.

Laheda vallas on 11 küla: Tilsa, Himma, Vardja, Lahe, Vana-Koiola, Suurküla, Joosu, Pragi, Mustajõe, Roosi ja Naruski. Rahvaarvult suurim küla on Tilsa 417 elanikuga (seisuga 01.05.08).

Laheda valla elanike arv külates:

	Elanike arv	
Küla	1.01.2006	1.01.2007
KOV taseme aadressiga	1	2
Himma	148	143

Joosu	87	93
Lahe	110	109
Mustajõe	81	76
Naruski	59	59
Pragi	90	81
Roosi	73	71
Suurküla	101	100
Tilsi	448	430
Vana-Koiola	96	93
Vardja	129	131
Kokku	1423	1388

Haridus

Laheda vallas on kaks kooli: Tilsi Põhikool ja Vana-Koiola kool. Põhikoolis õppis 07.05.2008 a. seisuga 151 õpilast. Põhikool on elujõuline ning õpetajad on hea kvalifikatsiooniga. Töötajaid on koolis 36. Erivajadustega lapsed saavad õppida lihtsustatud õppekava järgi ning tegutseb ka nn. Tootsi ehk Kulliveride klass. Kool on muutunud külaelu keskuseks ning seal on lastel võimalus käia erinevates hea tasemega huvialaringides.

Vana-Koiola koolis õpib 21 õpilast. Kooli eripäraks on noored ja teotahtelised õpetajad. Töötajaid on koolis 8. Pärast kooli on lastel ja ka täiskasvanutel võimalus tegeleda Vana-Koiola koolimajas mitmesuguste huvialade ja käeliste tegevustega.

Aastast 2000 tegutseb vallas Põlvamaa lasteaed “Muumiorg”, mis asub vallakeskuses Tilsis. Lasteaias käis 07.05.2008 a. seisuga 37 last vanuses 3-7 aastat.

Lasteaiaga samas hoones asub ka vallavalitsus, raamatukogu, perearstikeskus, hambaarst ja side. Samuti kuulub vallale samas hoones asuv üle 1300 m² suurune endine tootmispind. Antud hoonet nimetatakse Tilsi olmehooneks.

Vallakeskuses asub Tilsi lastekodu, mis rajati juba 1921. aastal. Tilsi Lastekodu on tuntud oma hea maine poolest üle Eesti. Lastekodus on 65 kohta, millest seisuga 07.05.2008, oli täidetud 63. Lastekodus töötab 36 inimest.

Kultuur

Laheda valla kahes aktiivsemas külas - Tilsis ja Vana-Koiolas - on valitud oma külavanem. Mõlemas külas on koostatud küla arengukava, mis on kooskõlla viidud valla arengukavaga.

Asutatud on Tilsi Külaselts (02.02.2004), mille eesmärgiks on Tilsi küla elu korraldamine, planeerimine ja arendamine. Aktiivsemad valla pensionärid on koondunud klubisse “Ehavalgus”. Vallas on kaks raamatukogu, mis asuvad Tilsis ja Lahe külas.

Tegeletakse Pragi külas asuvate arheoloogiamälestiste ajaloo ja legendide uurimisega. Pragi külas asub Laheda valla 17-st arheoloogiamälestisest tervelt 14, kaasaarvatud ka ohvriallikas Silmaläte ja Kirstumägi.

Erinevates spordiringides, mis tegutsevad Tilsi Põhikooli ruumides, saavad käia kõik soovijad. Hetkel Tilsi Põhikoolis tegutsevad huvialaringid on: rahvatants, spordiring, lastekoor, mudilaskoor, pilliõpetus, ansambel, käsitööring, poiste tööõpetus, kunstiring, judo, korvpall, kitariõpetus, väikeste tantsuring, tantsuring, arvutiring, näitering, tehnikaring. Vana-Koiola Kooli huvialaringid on: kunsti-, muusika- ja tantsuring, enesekaitse treening ning pilliõpetus.

Loodud Laheda Spordiklubi, mille ülesandeks jääb kogu valla spordielu korraldamine. Aastal 2003 alustas tegevust suvine Tilsi Õpilasmalev (TÕM), mis pakub mitmekülgset tegevust kohalikele lastele vanuses 12-17 aastat. Käesoleval aastal osaleb õpilasmaleva tegevuses 15 noort.

Kinnismälestised

Jrk nr	Reg nr	Mälestise nimi	Aadress
1	23725	Joosu mõisa peahoone	Joosu küla
2	23726	Joosu mõisa park	Joosu küla
3	23727	Joosu mõisa ait	Joosu küla
4	23728	Joosu mõisa kõrts	Joosu küla
5	23729	Põlgaste mõisa peahoone	Lahe küla
6	23730	Põlgaste mõisa park	Lahe küla
7	23731	Põlgaste mõisa piirdemüürid	Lahe küla
8	23732	Põlgaste mõisa valitsejamaja	Lahe küla
9	23733	Põlgaste mõisa tall-tõllakuur	Lahe küla
10	23734	Põlgaste mõisa moonakatemaja 1	Lahe küla
11	23735	Põlgaste mõisa moonakatemaja 2	Lahe küla
12	11065	Ohvrikivi	Mustajõe küla
13	23736	Mustajõe kõrtsihoone	Mustajõe küla
14	11066	Kivikalme	Pragi küla
15	11067	Kivikalme	Pragi küla
16	11068	Kivikalme	Pragi küla
17	11069	Kääbas	Pragi küla
18	11070	Kääbas	Pragi küla
19	11071	Kääbas	Pragi küla
20	11072	Kääbas	Pragi küla
21	11073	Kääbas	Pragi küla
22	11074	Kääbas	Pragi küla
23	11075	Kääbas	Pragi küla
24	11076	Kääbas	Pragi küla
25	11077	Kääbas	Pragi küla
26	11078	Ohvriallikas "Silmaläte"	Pragi küla
27	11079	Pelgupaik "Kirstumägi"	Pragi küla
28	23737	Tilsi mõisa peahoone	Tilsi küla
29	23738	Tilsi mõisa park	Tilsi küla
30	23739	Tilsi mõisa pargigrott	Tilsi küla
31	23740	Tilsi mõisa tall-tõllakuur	Tilsi küla
32	23741	Tilsi mõisa laut	Tilsi küla
33	23742	Tilsi mõisa meierei	Tilsi küla
34	23743	Tilsi mõisa puukuur	Tilsi küla

35	23744	Tilsi mõisa piirdemüür ja väravapostid	Tilsi küla
36	4192	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	Tilsi küla, Tilsi mõisa park
37	11080	Asulakoht	Vana-Koiola küla
38	11081	<u>Kivikalme</u>	Vana-Koiola küla

Vastavalt muinsuskaitseadusele on kinnismälestise kaitsevööndiks 50 m laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates, juhul kui ei ole määratud teisiti.

Muinsuskaitseameti loata on kinnismälestise kaitsevööndis keelatud:

- 1) maaharimine, ehitiste püstitamine, teede, kraavide ja tehnovõrkude rajamine ning muud mulla- ja ehitustööd;
- 2) puude ja põõsaste istutamine, mahavõtmine ja juurimine.

4.3. Majanduskeskkond

Ettevõtlus

Vallas tegutseb 24 ettevõtet, neist teenindussektoris 7. Peamiselt tegeletakse puidutööstuse ja põllumajandusega. Tähtsamad ja suurimad tööd pakkuvad ettevõtted vallas on Vardja MÜ, Lahe MÜ, AS Suwem. Suureks tööandjaks on ka Tilsi Lastekodu.

Ettevõtluse arendamine ja uute ettevõtete loomine jääb kvalifitseeritud oskustööliste, aga ka vähese ettevõtlikkuse taha. Inimeste ettevõtlikkus takerdub sageli selle taha, et puudub omakapital ning oskus projekte kirjutada. Oluliseks takistuseks on ka teede halb olukord. Teenindussfääri arendamine on problemaatiline, sest kohalik klientuur pole piisavalt maksujõuline.

Viimastel aastatel on teadvustama hakatud turismipotentsiaali olemasolu, mis on lähitulevikus reaalne lisateenimisvõimalus. Turismimajanduse tasuvuse eelduseks on külastaja pikem peatumine, mis tingib vajaduse kohalikke teenuseid kasutada. Hetkel ei jää läbisõitjad siia pikemalt peatuma, sest neile ei pakuta küllaldaselt tegevust. Laheda valla peamised turismitsoonid oleksid vallas asuv Ridali lennuväli, kus tegutseb ka lennundus klubi ja järvede ümbrus.

Tööhõive

Teenindussektor on üldiselt Laheda vallas vähearenenud. Peamisteks tööandjateks on kaks põllumajanduse ettevõtet, mööblitööstus AS Suwem, Himma Furniture OÜ, lastekodu, koolid, lasteaed, kauplused, vallavalitsus ja sotsiaalkeskus. Osa inimesi käib tööle väljaspool valda Põlvasse, Võrru jm. Samuti käiakse ümberkaudsetest valdadest ja keskustest tööle Laheda valda (peamiselt Tilsi keskusesse).

Ametlikult on Laheda vallas registreeritud 50 töötut. Sageli on probleeme inimestega, kes enne penisonile jäämist on kaotanud töökoha. Raskem on töörealistel naistel leida tööd. Töökohtade ja kvalifitseeritud oskustööliste puudus on peamiseks Laheda valla madala tööhõive põhjuseks. Vallas puudub täiend- ja ümberõppe võimalus.

Elamumajandus

Korterelamud asuvad Tilsis, Lahel, Himma ja Suurkülas. Kortermajades elab kokku 399 inimest. Viimastel aastatel on nende üldine seisund ja soojapidavus halvenenud

ning puuduvad vahendid majade renoveerimiseks. Individuaalelamutes elab 1098 valla elanikku. Pragi külas asub 15 suvilaga suvilakooperatiiv. Elamute kütmine toimub valdavalt lokaalsete lahenditega.

Teed ja tänavad

Laheda valda läbib suurematest maanteedest Tartu-Põlva-Võru mnt. ning vana Tartu-Võru mnt. Laheda vallakeskus Tilsa asub suuremate maanteede lähipiirkonnas.

Laheda valla teedevõrk on tihe, ent teede olukord on halb. Kokku on teid 145,7 km ulatuses.

Valda läbib 68,1 km riigimaanteed 61 km vallateid, 15,9 km erateid ja 0,65 km metsateid.

Jäätmemajandus

Pärast kohaliku prügimäe sulgemist on paljudel inimestel tekkinud probleeme prügivedamisega, sest prügiveoteenus on kallid ning prügimäed Põlvas ja Võrus on tasulised. Jäätmeveo lepingud on sõlmitud firmadega AS Ragn-Sells ja AS Põlva Heakord. Alates 1. septembrist 2008. aastast on prügiveo ainuõigus AS Ragn-Sellsil. Paar korda aastas organiseeritakse suuremõõtmeliste ja ohtlike jäätmete vedu. Varem tehti seda ka metalli puhul, kuid seoses metalli kokkuostuhindade tõusuga on see vajadus ära langenud.

Koostöös Kõlleste, Kanepi ja Valgjärve vallaga on koostatud ühine jäätmekava.

5. Üldplaneeringu seotus strateegiliste planeerimisdokumentidega

5.1. Euroopa Liidu kõrgemad ruumilise arengu dokumendid

Euroopa Ruumilise Arengu Perspektiiv (European Spatial Development Perspective - ESDP). Euroopa ruumilise arengu perspektiiv on juhend Euroopa Komisjoni määruse 97/150/EK järgimiseks, mis on välja töötatud Euroopa Konsultatiivse Foorumi poolt 1999. aastal. ESDP peamiseks ruumilise arengu eesmärgiks on Euroopa Liidu territooriumi tasakaalustatud ja jätkusuutlik areng, mis tagatakse liikmesmaade koostööga (oluline on sealjuures uute ja vanade riikide koostöö) ruumiliste arengustrateegiate väljatöötamisel, arvestades kohalikke olusid ja eripärasid. Riigid peaksid keskkonnakaitsete piirangutega püüdma vältida Euroopa killustumist ning tükeldamist olemasolevate ja planeeritavate transpordikoridoridega, arendama territooriumit komplekselt tagama üldise veeringe säästva majandamise ning kavandama leevendusmeetmeid kliimamuutustele kohaliku ja globaalse taseme võtmes.

Toonitatakse ruraalsete alade maakasutusstrateegiate väljatöötamise vajalikkust ja maapiirkondade mitmekesistamist, et vältida uute liikmesriikide kiirest majanduskasvust tingitud regionaalseid lõhesid ning maapiirkondade mahajäämust. Jätkusuutliku ja tervikliku sünergilise arengu aluseks on maapiirkondade ja linnade vaheline koostöö, mistõttu on vajalik perifeersete ja kohati marginaliseerunud maapiirkondade maakasutusstrateegiate väljatöötamine koostöös lähedalasuvate linnadega.

Ühe eesmärgina käsitletakse linn-maa suhete tasakaalustatud süsteemi arendamist. Oluline on olemasoleva arengupotentsiaali toetamine infrastruktuuri ja teadmiste kättesaadavuse parandamise abil ning erinevate kohalike eripärade ja oludega arvestamine läbi loodus- ja kultuuripärandi kaitse. Regionaalse konkurentsivõime tõstmiseks maapiirkondades on vajalik väikeste ja keskmise suurusega linnade teeninduse miinimumtaseme säilitamine.

Laheda vald on oma iseloomult maapiirkond ning propageerib looduslähedast elu. Maapiirkondade arengu tagamiseks on oluline tagada koostöö ümberkaudsete linnadega ning arendada välja mitmekülgne ja jätkusuutlik elukeskkond: kohapealsed töötamisvõimalused (oluline turism ja põllumajandus); infrastruktuur; elamupiirkonnad; vaba aja veetmise võimalused; pargid ning puhkealad (sh. matkarajad). Laheda valla majandus- ja kultuurielu arendamisel on ESDP kontekstis oluline tõhustada ja tihendada koostööd lähemate maakonnakeskustega - Põlva ja Võruga. Oluliseks aspektiks on ühenduste parandamine nimetatud linnadega, mida toetab planeeritav kergliiklustee Põlvat ja Võrut ühendava tugimaantee äärde.

„Visioonid ja strateegiad Läänemere regioonis” (“Visions and Strategies around the Baltic 2010/ VASAB 2010”). Tegemist on 1992. aastal alustatud koostööprogrammiga Balti mere riikide (Soome, Rootsi, Norra, Taani, Saksa, Poola, Valgevene, Venemaa (Peterburi linn, Kaliningradi ja Leningradi oblastid), Leedu, Läti ja Eesti) vahel. Eesmärgiks on Läänemere piirkonna identiteedi tugevdamine ning ruumiliste struktuuride väljatöötamine, konkureerimaks globaalses majanduses teiste

regioonidega. 1994. aastaks valmis ühine kontseptsioon - "*Common Vision of Strategic Spatial Development of the Baltic Sea Region*". Visioonis kirjeldatakse ruumilisi struktuure läbi kolme põhielemendi:

- linnade ja linnaliste asulate süsteem (pärlid/*pearls*)
- linna ja asulaid omavahel ühendavad infrastruktuuri võrgustikud (nöörid/*strings*)
- ning teatud maakasutusega alad (lapid/*patches*).

Polüfunktsionaalsete ja mitmekesise maakasutusega alade säilitamise eesmärk keskendub eriti maapiirkondade mitmekesistamise ja tugevdamise temaatikale, et tagada looduslikult ja kultuuriliselt meeldiva ning elujõulise elukeskkonna säilimine. Ühtne väärtuslike looduslike ja kultuuriliste alade võrk toetab dünaamilist ja tasakaalustatud elukvaliteeti. Lisaks on oluline tagada regiooni ühendus suuremate transpordivõrkudega, samuti regioonisisene integreeritus ning juurutada taastuenergia kasutamist.

Eesmärgid elukvaliteeti parandavate kompensatsioonialade arengus on:

- maapiirkondade mitmesuguse omavahelise koostöö edendamine, vähendamaks nende ja keskuste vahelisi erinevusi;
- rahvusvahelise transpordivõrgustiku arendamine läbi Läänemere regiooni;
- rannikualade ja saarte integreeritud areng;
- pöörata erilist tähelepanu rannikualade kaitsele ja arendamisele;
- Läänemeremaade loodus(kaitse)- ja puhkealade võrgustiku loomine.

Laheda valla arengu kavandamisel on oluline nn. lappide põhielement, kuna vald koosneb paljudest looduslikest aladest (metsad, haljasalad, muud lagealad jne), kus kohati inimtegevuse mõju on vähenenud. Oluline on tagada Laheda valla säilimine looduslähedast elukeskkonda pakkuva omavalitsusüksusena. Jätkusuutliku majanduse ja piirkonna üldise tugevuse säilimiseks on tähtis koostöö ning nn. nööride elemendi (ühendusteed ja transpordikoridorid) arendamine, mille läbi ollakse osa suuremast koostöövõrgust (kasutada paremini ära Põlva ja Võru linnaregioonide sünergiast tulenevaid võimalusi). Arengu planeerimisel on oluline koostöö naaberomavalitsustega, mis valla väikest tulubaasi arvestades on hädatarvilik.

Natura 2000 on üle-euroopaline kaitstavate alade võrgustik, mille eesmärk on tagada haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitse. Euroopa Liidu liikmesmaana peab Eesti korraldama Natura 2000 aladel loodusväärtuste säilitamist. Natura 2000 võrgustikku reguleerivad direktiivid (linnudirektiiv, direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta; loodusdirektiiv direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ja loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta).

Linnudirektiivi eesmärk on kaitsta kõiki linde tapmise ja püüdmise eest, piirata lindude küttimist ja nendega (samuti nende kehaosade ning neist valmistatud esemetega) kaubitsemist. Direktiivi kohaselt tuleb moodustada üle-euroopaliselt ohustatud liikide ja rändliikide elupaikade kaitseks spetsiaalsed linnualad.

Loodusdirektiivi eesmärgiks on ohustatud looma- ja taimeliike ning nende elupaigatüüpe ja kasvukohti kaitstes aidata kaasa looduse mitmekesisuse säilimisele

ning taastamisele. Kaitset nõudvad elupaigatüübid, taimede ja loomade loetelu on toodud loodusdirektiivi lisades.

5.2. Eesti Vabariigi planeeringudokumendid

Üleriigiline planeering Eesti 2010 (heakskiidetud ja selle elluviimise tegevuskava kinnitatud Vabariigi valitsuse 19. septembri 2000.a. korraldusega nr. 770-k) on aluseks kõigile Eesti Vabariigi territooriumil koostatavatele strateegilistele planeerimisdokumentidele, kuna planeering sätestab riigi üldised arengusuunad ning seab aluspõhimõtted maakasutuse reguleerimisele ja planeerimisele. Planeeringu koostamisel on arvestatud Euroopa Liidu planeerimisdokumentatsiooniga ning ruumilise planeerimise heade tavadega.

Riikliku planeeringuga on seatud kesksed arengueesmärgid, mida täpsustatakse valdkonnapõhiste (asustus, transpordiühendused, energeetika ning roheline võrgustik) eesmärkidega:

- Inimese põhivajaduste rahuldamise ruumiline tagamine.
- Eesti asustussüsteemi- ja maastikstruktuuri väärtuste säilitamine ja edasiarendamine.
- Asustuse ruumiline tasakaalustamine.
- Eesti hea ruumiline sidumine Euroopaga.
- Looduskeskkonna hea seisundi säilitamine ja parandamine.

Laheda valla üldplaneeringu koostamisel on kinni peetud Üleriigilises planeeringus Eesti 2010 sätestatud nõuetest ning kavandatav areng vastab arengueesmärkides soovitud. Planeeringuga on kavandatud säilitada looduskeskkonna hea seisund (rohevõrk, kaitstavad loodusobjektid, järved, viljakad põlumaad), samas luues piisavad võimalused ka elamumajanduse ja ettevõtluse arenemiseks.

Säästev Eesti 21 on säästva arengu riiklik strateegia, mille eesmärgiks on Eesti riigi ja ühiskonna arendamise strateegia kujundamine aastani 2030, sihiga ühendada globaalsest konkurentsist tulenevad edukusenõuded säästva arengu põhimõtete ja Eesti traditsiooniliste väärtuste säilitamisega. Lisaks ökoloogilistele küsimustele haarab strateegia terve ühiskonna ning sellega seotud problemaatika.

Säästev Eesti 21 esitab järgmised peamised eesmärgid:

- Eesti kultuuriruumi elujõulisus – saavutatakse läbi rahvuskeelse hariduse, rahvuskeelel põhineva kultuurilooma (sh. teadus), rahvuskeelse suhtlemise ning rahvuslike kultuuriväärtuste ja käitumismallide funktsionaalsuse igapäevases elukorralduses ja kõigis eluvaldkondades.
- Heaolu kasv – saavutatakse läbi majandusliku jõukuse, turvalisema elukeskkonna ja võimaluste mitmekesisuse (eneseteostus, rekreatsioon, sotsiaalne suhtlemine).
- Sidus ühiskond –saavutatakse suurte erinevuste vältimisega Eesti eri piirkondade vahel. Kokkulepitud tegutsemise eelkõige neis sotsiaalelu valdkondades, kus on kujunenud oht pikaajaliste vastasseisude/tõrjutuse kujunemiseks – põlvkonniti edasikanduv vaesus, hariduslik tõrjutus, perifeersete elupiirkondade mahajäämus jms.
- Ökoloogiline tasakaal – saavutatakse läbi looduse isetaastumisvõime lülitamise looduskasutusse. Eesmärgiks on saavutada olukord, kus inimene ei käsitle keskkonda kui kaitset vajavate objektide kogumit, vaid kui tervikut,

mille osaks ta ise on. Sihiks on looduse kui väärtuse ning kui ühiskonna keske arenguressursi kooskäsitus Eesti üldise edenemise kontekstis.

Laheda valla üldplaneeringuga kavandatu aitab ellu viia Säästev Eesti 21 püstitatud eesmärgi: tagatakse ajaloo- ja kultuuriväärtuste säilimine (kinnismälestised, erinevatele ajajärkudele omased maastikumärgid), tagatakse kaitstavate loodusobjektide ja looduslike maastike säilimine ja ökoloogiliste süsteemide toimimine, ettevõtlus-, elamu-, ja ühiskondlike alade arendamisega luuakse eeldused üldiseks heaolu kasvuks.

5.3. Maakondliku ja kohaliku tähtsusega dokumendid

Põlvamaa maakonnaplaneering on kokkulepe omavalitsuste, maavalitsuse ja ministeeriumide vahel, milles püütakse kirjeldada maakonna elanike ja institutsioonide vajadusi, soove ja ootusi eelolevateks aastateks. Planeeringu kohaselt on äärmiselt oluline olemasolevate ressursside ja võimaluste ärakasutamine (looduslikud, materiaalsed ja mittemateriaalsed väärtused). Soovitakse kujundada Põlvamaast parim paik töötamiseks, elamiseks ja puhkamiseks.

Suuremateks probleemideks on rahvaarvu vähenemine ning piirkonna mahajäämus. Seetõttu võetakse maakonnaplaneeringuga järgnevad sihid ruumilise arengu planeerimisel:

- säilitada metsik loodus, kus inimtegevuse mõju on vähene, looduse mitmekesisus ning väärtuslikud maastikud;
- säilitada traditsiooniline metsandus ja põllundus;
- säilitada looduslikult puhas vesi;
- kasutada säästlikult ning otstarbekalt loodus- ja maavarasid;
- tõsta elanikkonna keskkonnateadlikkust;
- tagada konkurentsivõimeline ja mitmekesine majandus;
- arendada turismimajandust kui alternatiivset sissetulekuallikat;
- luua head ühendused ning kaasaegsed kommunikatsioonid;
- arendada välja sotsiaalsete teenuste sektor;
- tagada kultuuri- ja ajaloo väärtuste säilimine.

Põlvamaa maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Põlvamaa asutust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused” loob eeldused keskkonnakaitseliselt põhjendatuma ruumistruktuuri kujunemiseks ja säästvaks arenguks ning sätestab ühtsed põhimõtted, mille alusel suunata maa-alade kasutamist ja kaitset jätkusuutlikul viisil, ning annab ühtlasi kindlust planeeritava alal elavatele ja seda piirkonda kasutavatele inimestele maa kasutamisel pikemas perspektiivis.

Teemaplaneering koosneb kahest osast: „Roheline võrgustik” ja „Väärtuslike maastike määratlemine”. Teemaplaneering määratleb keskkonnatingimused väärtuslike maastike, rohelise võrgustiku tuumalade ja koridoride säilimiseks ning toimimiseks, kõrge loodusväärtusega maa-alade kasutamiseks, väärtustatud loodusalade ja inimtegevusest mõjutatud alade konfliktitsoonide vähendamiseks või pehmendamiseks.

Väärtuslikke maastikke määratleti kultuurilis-ajaloolisest, rekreatiivsest, esteetilisest, identiteedi ja looduslikust aspektist, ehk eelkõige kultuurimaastiku vaatevinklist. Kultuurimaastike all mõistetakse põllumajandusmaastikku, asustust ja teedevõrku koos

seal sisalduvate looduslikku päritolu elementidega. Väärtustati traditsioonilist kultuurmaastiku piirkonda, kus on säilinud 20. sajandi alguse asustus- ja maakasutusstruktuur.

Planeeringu koostamisel lähtuti põhimõttest, et pole olemas absoluutselt tähtsusetuid ja tähtsaid maastikke, vaid igal maastikul on oma koht ajas ja ruumis. Fikseeritud hindamiskriteeriumite abil suudeti eristada maastikke, mis omavad teatud aspektidest lähtuvalt kõrgemat väärtust kui ülejäänud ning vajavad seetõttu säilitamist.

Eelkõige käsitleti ja väärtustati traditsioonilist kultuurmaastikku, kus on kontsentreeritult säilinud meie ajaloo erinevate ajastute jäljed. Maastike hindamise ja määramise aluseks olid põhiliselt viit tüüpi väärtused: kultuurilis-ajalooline, looduslik, esteetiline, rekreatiivne (turismipotentsiaal ja puhkeväärtus) ja identiteediväärtus. Määratletud on ka kaunid teelõigud ja ilusate vaadetega kohad. Väärtuste hindamine toimus kaardianalüüside, välitööde ja elanike küsitlustena ning kirjandusallikatele tuginedes.

Nimetatud väärtuste alusel jagati väärtuslikud maastikud kolme kategooriasse:

- maakondlik, võimalik riikliku tähtsusega maastik (I tähtsusklass);
- maakondliku tähtsusega maastik (II tähtsusklass);
- kohaliku tähtsusega maastik (III tähtsusklass).

Väärtuslikest maastikest asub osaliselt Laheda vallas I tähtsusklassi kuuluv **Vana Tartu Võru maantee ehk Postitee (I-5)**. Ala arendamisel tuleb lähtuda järgnevast:

- Piirkonna arendamisel lähtuda 2003. aastal koostatud „Postitee maastikuhoolduskava“ soovitustest.
- Oluline on vältida ebasobivaid uusehitisi põllumajanduslikel avamaastikel.
- Võimalusel lammutada mittevajalikud endised kolhoosiaegsed tootmishooned.
- Vana-Võru maantee rekonstrueerimisel vältida tee õgvendamist, luua lisaks olemasolevatele piknikuplatse ja parkimiskohti.
- Võimalusel taastada piimapukid.
- Hoida korras Postiteed palistavad erinevad alleed ja puudegrupid, nende hooldamise aluseks peavad olema maastikuarhitektide koostatud hooldusplaanid, mis on kooskõlastatud maavanemaga.
- Puhke, ja ujumiskohtade avaliku kasutamise tagamine ja kindlustamine. Ujumiskohti arendada detailplaneeringu kaudu.
- Üldplaneeringuga tagada avalikkuse juurdepääs väärtusliku maastiku objektidele.
- Mitte rajada uusi (tihe)hoonestusalasid Postitee vahetusse lähedusse ja Ahja jõe kalda-aladele.

Teemaplaneering seab roheline võrgustiku tugialadele ja koridoridele üldised kasutustingimused, mis peavad tagama roheline võrgustiku toimimise.

Nõuded roheline võrgustiku toimimise säilitamiseks:

- Võrgustiku funktsioneerimiseks on vajalik, et looduslike alade osatähtsus tuumalas ei langeks alla 90%;
- Tuumalade ja koridoride maakasutuiise sihtotstarvet ja üldplaneeringu järgset juhtfunktsiooni pole soovitatav muuta. Maa sihtotstarbe muutmise vajadusel

tuleb koostada detailplaneering ning kooskõlastada see keskkonnateenistusega;

- Tuumaladel ja koridoridel on metsakategooriaks üldjuhul tulundusmets ja seal võib vastavalt metsakorralduskavadele arendada majandustegevust;
- Tugialadel ehk rohelistesse võrgustikku kuuluvatel looduskaitsealadel (kaitsealad, I ja II kategooria kaitsealuste liikide elupaigad, hoiualad jne) on majandustegevus vastavalt vabariigi seadustega kas keelatud või piiratud;
- Tuumaladele ja koridoridele pole soovitatav teatud infrastruktuuride (kiirteed, prügilad, sõjaväepolügoonid, jäätmehoidlad, mäetööstus ja teised kõrge keskkonnariskiga objektid) rajamine. Juhul kui nende rajamine on vajalik või vältimatu, tuleb üldplaneeringu käigus hoolikalt valida rajatiste asukohta ning koostada keskkonnamõjude hindamine;
- Kõrge keskkonnariskiga objektide planeerimisel tuleb ette näha meetmeid nende negatiivse keskkonnamõju leevendamiseks ning kompenseerimiseks;
- Rohelise võrgustiku koridoride piires tuleb kaaluda majandamist kaitsemetsana;
- Rohelise võrgustiku alade maa sihtotstarvet muutvate tegevuste või kavandatavate joonehitiste (teed, kõrgepingeliinid jne), samuti vooluveekogude sängide õgvendamise plaanid tuleb kooskõlastada omavalitsuse, maavalitsuse ja keskkonnateenistusega;
- Uute ehitusalade planeerimisel tuleb silmas pidada, et ei häiritaks rohelist võrgustiku toimimist. Asustuse kavandamisel ei tohi purustada rohelist võrgustiku koridore ega tuumala terviklikkust. Uute asustusalade moodustamine võib toimuda ainult läbi detailplaneeringu koostamise;
- Puisniitudel on koosluse säilitamise huvides vajalik taastada põllumajandustegevus (karjatamine ja regulaarne niitmine);
- Rohevõrgustiku tugialadel ei ole soovitatav puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine ning soovitatav on seada täiendavad nõuded raie aja, puidu kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas;
- Säilitada bioloogiline mitmekesisus ja metsatüüpide esindatus vastavalt teemaplaneeringus toodud kirjeldustele.

Soovitused rohelist võrgustiku tugevdamiseks.

Tuumalad:

- Tuumalade terviklikkuse säilitamine;
- Haruldaste taimekoosluste säilitamine;
- Vääriselupaikade säilitamine;
- Poollooduslike koosluste hooldamine;
- Veekogude ja nende kaldaalade looduslikkuse säilitamine;
- Rikutud veekogudel looduslikkuse taastamine;
- Veekogude looduslikku olukorda halvendavate tegevuste vältimine;
- Ehituskeeluvööndi võimalikult maksimaalse laiuse tagamine;
- Erinevate looduslike pinnavormide säilitamine;
- Looduse õpperadade kavandamine;
- Õkoturismi soosimine;
- Massiturismi negatiivsete mõjude vältimine, koormuse hajutamine;
- Alade koormustaluvuse uurimine.

Koridorid:

- Migratsioonikoridoride planeerimine koridore lõhkuvate põllumassiivide, keskkonnoahtlike objektide, elamuehitusalade, uute sildade ja teiste sarnaste objektide rajamisel;
- Negatiivsete pinnavormide (ürgorgude ja jõeorgude järsakute servad jms) säilitamine teede jms rajatiste ehitusel;
- Veekogude ja nende kaldaalade looduslikkuse säilitamine;
- Poollooduslike koosluste hooldamine;
- Vääriselupaikade ja haruldaste taimekoosluste säilitamine;
- Koridori taastamistööd (puude istutamine, maade jätmine majandustegevusest looduslikule metsastumisele jms) puuduvate koridoride alal.

Konfliktid tekivad erinevate infrastruktuuride konkureerimisel samale territooriumile. Teemaplaneeringus käsitletakse rohelise võrgustiku ja tehniliste rajatiste vahelisi konflikte – näiteks rohelise võrgustiku ja põhimaantee või raudtee vahelisi konflikte ning antakse üldised suunad nende leevendamiseks. Täpsemad kasutustingimused määratakse iga konkreetse koha jaoks tehtud uuringutele toetuvate planeeringute ja projektidega.

- Maanteedele ja teistele rohelist võrgustikku lõhkuvatele joonobjektidele võimalusel migratsiooni võimaldavate rajatiste (tunnelid, sillad) planeerimine;
- Kõrgepingeliinidel ja teistel laiematel rohelist võrgustikku katkestavatel joonobjektidel vajadusel hekkide istutamine;
- Tööstuspiirkondade kavandamisel ja kasutamisel rohevõrgustiku toimimist häirivate tegevuste likvideerimine või minimeerimine planeeringutega;
- Asustuse levimisel tiheasustusalade loomise vältimine rohevõrgustiku aladel;
- Vältida tuleb ulatuslike turba-, liiva- ja kruusakarjäärade loomist rohevõrgustiku aladel ning soovitatavalt vältida kaevandamislubade väljastamist rohelise võrgustiku aladel;
- Vältida tuleb prügilate rajamist rohelise võrgustiku aladel.

Kasutustingimused kaitsealustele territooriumidele jäävatele tugialadele ja koridoridele on kehtestatud vastavate kaitsealade kaitse-eeskirjade ja kaitsekorralduskavadega.

Põlva maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Maakonna sotsiaalne infrastruktuur” on hetkel koostamisel, kuid üldplaneeringu planeerimisettepaneku koostamisel on võimalik arvestada teemaplaneeringu lähteseisukohtadega ning juhinduda üldistest probleemipaigutustest.

Laheda valla arengukava 2005-2014 on dokument, mis väljendab Laheda valla elanike nägemust valla arengust tulevikuks.

Arengukavas on püstitatud järgmised üldised strateegilised eesmärgid, mis tuleb võtta aluseks üldplaneeringu koostamisel ja ruumilise arengu tingimuste seadmisel:

- Valla maine kujundamine ja identiteedi tugevdamine.
- Konkurentsivõimelise baashariduse tagamine.
- Arenenud infrastruktuur.
- Töötute ümber- ja täiendõpe.
- Ettevõtluse arendamine.
- Teenindussektori (turismimajanduse) arendamine.

Laheda valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arengukava 2005-2017 on dokument, mis seab prioriteedid ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamiseks, kirjeldab vajalikke töid ning annab hinnangu investeeringute vajadusele.

ÜVK arendamise kava sisaldab:

- ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga kaetud ala ulatuse piiritlemist;
- hinnangut ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamise maksumuse kohta;
- üldistes huvides kasutatavaid ja tulekustutusvee võtmise kohti ning muid avalikke veevõtukohti;
- sademete- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja ühiskanalisatsiooni vahelisi seoseid.

Kanepi, Kõlleste, Laheda, Valgjärve ja Vastse-Kuuste valla ühine jäätmekava on Kanepi, Kõlleste, Laheda, Valgjärve ja Vastse-Kuuste valdade jäätmekäitlust korraldav ja suunav dokument, mis määrab jäätmekäitluse arengusuunad järgnevateks aastateks. Jäätmekava on koostatud juhindudes üleriigilisest ja Põlvamaa jäätmekavast ning lähtudes kehtivatest jäätmemajandust reguleerivatest õigusaktidest.

Valdade jäätmekava sisaldab üldist ülevaadet vallast, jäätmemajanduse hetkeolukorra kirjeldust ja ülevaadet ning analüüsi jäätmemajandusega seotud probleemidest. Jäätmekava püstitab jäätmehoolduse eesmärgid aastateks 2007 – 2011 ja esitab tegevuskava eesmärkide elluviimiseks.

6. Üldplaneeringuga kavandatavate tegevuste ja võimalike arengualternatiivide kirjeldus

6.1. Üldplaneeringu üldised põhimõtted ning maakasutusstrateegia

Laheda valla üldplaneeringu koostamise käigus analüüsiti ning kaalutleti võimalikke arengusuundi ning –vajadusi. Töögrupi eestvedamisel ja võimalike üldplaneeringu elluviimisest tulenevate keskkonnamõtjude arvestamisel koostati valla ruumilise arengu põhimõtted, mis arvestaksid kõigi valdkondade ning erinevate maakasutustüüpide vajadustega (looduskeskkond, sotsiaal-kultuuriline keskkond, majanduskeskkond).

Üldplaneeringu elluviimisel on olulisimaks aspektiks asjaolu, et üheskoos elukeskkonna parandamisega ning majandustegevuse jätkusuutlikkuse tagamisega tuleb säilitada olemasolev looduslik keskkond ja keskkonnaväärtused. Mõju kaitstavatele loodusobjektidele ja rohelise võrgustiku aladele peab puuduma või osutama minimaalseks.

Laheda valla ruumilise arengu põhimõtted:

- Logistiliselt soodsa asukoha tõhusam ärakasutamine.
- Tilsa küla kui valla keskuse arengu tagamine ja soodustamine (kohaliku tähtsusega tõmbekeskus avalike teenuste, hariduse, kultuuri ja spordi osas).
- Olemasoleva puhta ja looduslikult kauni keskkonna maksimaalne säilitamine ning rohelise võrgustiku ja kaitstavate loodusobjektide puutumatuse tagamine.
- Väärtuslike põllumaade säilitamine.
- Postitee (vana Tartu-Võru maantee) I tähtsusklassi kuuluva väärtusliku maastiku ning selle ajaloolise olemuse säilitamine.
- Laheda valla ajalooliselt väljakujunenud asustusstruktuuri järgimine.

6.2. Maa- ja veealade üldised kasutamise-, arendamise- ja ehitamistingimused

Üldplaneeringu elluviimise järgselt ei toimu kohest katastriüksuste sihtotstarbe muutmist, vaid maad reserveeritakse soovitud otstarvetel, arvestades tulevikus tekkivaid vajadusi erinevate maakasutusviiside järele. Maakasutuse sihtotstarvet ei muudeta koheselt, kinnistu omaniku saab maad kasutada praegusel sihtotstarbel ja funktsiooniga, kuni ta seda soovib. Reaalset ehitus- ja arendustegevust suunatakse detailplaneeringu kohustusega aladel ja juhtudel detailplaneeringutega ning hajaasustusega aladel projekteerimistingimuste kaudu.

Detailplaneeringu koostamisel peab vähemalt 60% planeeritavast maa-alast saama üldplaneeringuga määratud sihtotstarbe (st. katastriüksuse esimese sihtotstarbe järgi määratud ala krundil peab pindalaliselt moodustama vähemalt 60% üldplaneeringus toodud sihtotstarbest). Sel juhul loetakse detailplaneering koostatuks vastavuses kehtestatud üldplaneeringuga. Detailplaneeringu koostamise käigus määratavad lisaotstarbed (kuni 40% ulatuses) ei tohi olla vastuolus peamise sihtotstarbega (näit. Tootmismaa juhtfunktsiooniga alale 40% ulatuses elamumaa planeerimisel ei loeta detailplaneeringut üldplaneeringuga kooskõlas olevaks). Detailplaneeringuga lisaotstarvete määramine peab toimuma koostöös Vallavalitsusega ning võimalikke negatiivseid mõjusid analüüsides.

Kui maatulundusmaale uushoonestuse planeerimisel kattub vastav katastriüksus täielikult või osaliselt säilitamisele kuuluvate väärtuslike maastike, väärtuslike põllumaade või rohelise võrgustikuga, tuleb hoonestusele parima asukoha ja ehitustingimuste leidmiseks koostada detailplaneering. Kirjeldatud juhul piisab projekteerimistingimuste väljastamisest, kui planeeritakse uushoonestust ehitada olemasolevale talukohale ning lähima hoonetekompleksini jääb vähemalt 300 meetrit või planeeritakse ühele katastriüksusele üksikelamu ehitamist ning lähima hoonetekompleksini jääb vähemalt 300 meetrit. Rohelise võrgustiku alal ehitamisel võib õueala moodustada krundi pindalast maksimaalselt 10% ja taraga võib piirata vaid õueala.

Kõikidele maa-aladele ehitamisel tuleb hoone esinduslik külg planeerida avaliku tee ja/või veekogu poole. Olemasolevatel kompaktsel hoonestusaladel või kompaktselt hoonestatavatel aladel tuleb arvestada olemasolevate hoonete mahtude ja kõrgustega, et tagada olemasoleva asustusstruktuuri säilimine. Tänavate ühtlase rütmi tagamiseks tuleb vajadusel kasutada kohustusliku ehitusjoone nõuet. Hooned ja rajatised peavad moodustama ruumilise terviku (suuruse ja asukohaga).

Detailplaneeringute koostamisel tuleb lisaks maksimaalsele hoonestuskõrgusele ja ehitusalusele pinnale määrata ka minimaalne lubatud hoone kõrgus ja ehitusalune pind. Lisaks ei tohi hoonestamisega tekkida nn. tühja vahekrundi efekti, mis saavutatakse siis, kui ehitatakse väike hoone suure krundi serva ja vaatlejale tundub nagu oleks üks maja vahele jäänud.

6.3. Üldplaneeringuga kavandatud tegevused juhtfunktsioonide kaupa

Pere- ja ridaelamumaa

Üldplaneeringus käsitletakse pere- ja ridaelamumaa all alasid mis on määratud ühepereelamute, paariselamute ning ridaelamute ehituseks. Lisaks fikseeritud pere- ja ridaelamumaadele tuleb üldplaneeringus toodud pere- ja ridaelamumaa ehitustingimusi järgida ka maatulundusmaal, elamu ehitamisel olemasolevale ja planeeritavale õuemaale (maatulundusmaa õuema osa).

Üldplaneeringuga on kavandatud järgnevate perspektiivsete pere- ja ridaelamumaade reserveerimine:

- Tilsa küla keskses (Tilsa Pikkjärve ümbritsevad alad);
- Vana-Koiola külas riigimaanteede nr. 64 ja nr. 18159 ristmikust loodesse jääval alal;
- Joosu külas järve ääres;
- Pragi külas riigimaanteest nr. 18154 lõunasse jääval alal.

Määratud on ehitamis- ja arendamistingimused väikeelamumaal ning põhimõtted detailplaneeringu koostamiseks ja projekteerimistingimuste väljastamiseks.

Kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa

Maakasutuse juhtfunktsioon on kaubandus-, teenindus- ja büroohonemaa, mida üldplaneeringus käsitletakse kui: kaubandus-, teenindus-, toitlustus-, majutushoonete- ja büroohonete rajamise maad.

Üldplaneeringuga on kavandatud järgnevate perspektiivsete kaubandus-, teenindus- ja büroohonemaade reserveerimine:

- Tilsa küla keskkus;
- Himm küla keskkus;
- täiendavaid ärimaid lubatakse arendada elamu- ja tootmisaladel, kus on lubatud kaubandus-, teenindus- ja büroohoonemaa kõrvalfunktsioon.

Tootmismaa (TT)

Tootmismaa (TT) all käsitletakse käesoleva üldplaneeringuga tootmistegevuse ja ümbertöötlemise maa-alasid ja neid toetavat tehnilist infrastruktuuri (hooned ja rajatised) alust maad. Tuleb arvestada mõjuga ümbritsevale keskkonnale (tootmisest tulenev saaste ja müra, liikluse kasv ja heitgaasid, visuaalsed mõjutused).

Üldplaneeringuga on kavandatud järgnevate perspektiivsete tootmismaaade reserveerimine:

- Himm küla keskkus;
- Suurküla külas olemasoleva tootmismaa laiendus;
- Vardja külas olemasolevate tootmisalade laiendusena.

Üldkasutatava hoone maa

Üldplaneeringuga käsitletakse üldkasutatava hoone maana teadus-, haridus-, laste-, kultuuri-, tervishoiu-, hoolekanduasutuse ehitiste alust maad ning üldkasutatavate objektide alust maad.

Üldplaneeringuga on kavandatud järgnevate perspektiivsete üldkasutatava hoone maaade reserveerimine:

- Tilsa küla keskkus kahele poole riigimaanteed nr. 18114;

Teemaa ja liiklust korraldava ja teenindava ehitise maa

Üldplaneeringus käsitletakse teemaana maad, mis õigusaktidega kehtestatud korras on määratud tee koosseisus olevate rajatiste paigutamiseks, teehoiu korraldamiseks ning liikluse teenindamiseks. Tee all mõistetakse maanteed, tänavat, metsateed, jalgteed, jalgrattateed või muud liiklemiseks kasutatavad rajatist. Teemaa hulka kuuluvad ka liiklust teenindavad rajatised.

Täiendavate kergliikluskoridoride rajamist nähakse ette:

- tugimaantee T-64 Võru-Põlva äärde (tee täies ulatuses);
- Vana-Koiola – Tilsa (kõrvalmaantee nr. 18159 Tilsa-Tsolgo);
- Võru-Põlva mnt – Vardja küla keskkus (kõrvalmaantee nr. 18211 Vardja-Tilsa);
- Tilsa küla keskkus (kõrvalmaanteed nr. 18114 ja nr. 18154 ristmikust kuni kõrvalmaanteed nr. 18154 ja nr. 18113 ristmikuni);
- Tilsa – vana Tartu-Võru maantee (kõrvalmaantee nr. 18114 Tilsa-Mustajõe);
- Vana Tartu-Võru mnt (kõrvalmaantee nr. 18240 Puskaru-Väimela);
- Vana Tartu-Võru mnt – Lahe küla keskkus (kõrvalmaantee nr. 18125 Erastvere-Ridali).

Teede mustkatte alla viimist planeeritakse järgnevatel teelõikudel:

- Tilsa – vana Tartu-Võru maantee (kõrvalmaantee nr. 18114 Tilsa-Mustajõe);
- kõrvalmaantee nr. 18125 Erastvere-Ridali;
- kõrvalmaantee nr. 18113 Ridali-Joosu, alates ristmikust kõrvalmaantee nr. 18113 ja kõrvalmaantee nr. 18154;
- Tilsa – Vardja küla keskkus (kõrvalmaantee nr. 18211);

- Tilsi – Vana-Koiola (kõrvalmaantee nr. 18159).

Jäätmekäitluse maa

Üldplaneeringus mõistetakse jäätmekäitluse maa all jäätmekäitlusega seotud ala ning sellega seotud hoonete ja rajatiste alust maad.

Jäätmekäitluse korraldamine toimub vastavalt Kanepi, Kõlleste, Laheda, Valgjärve ja Vastse-Kuuste valla ühisele jäätmekavale ja Laheda vallavolikogu poolt kinnitatud jäätmehoolduseeskirjale. Jäätmekäitluse maa-alade kavandamisel ei tohi jäätmekäitlusmaaga seotud piirangud ulatuda naaberkruntidele ilma maaomanike nõusolekuta.

Üldplaneeringuga on kavandatud jäätmejaama rajamine Tilsi külasse Staadioni kinnistu kõrvale.

Põllumajandusmaa

Üldplaneeringuga käsitletakse põllumajandusmaana põllunduse, aianduse, talunduse, karjakasvatuse ning aretustegevusega seotud maad.

Põllumajandusmaana (maatulundusmaana) on määratletud suur osa Laheda valla territooriumist. Täiendavate elamumaade reserveerimisel on arvestatud väärtuslike põllumaade säilimisega.

Metsamajandusmaa

Üldplaneeringuga käsitletakse metsamajandusmaana metsakasvatuse ja selle teenindamisega seotud maad.

Metsa kasvatamine, kasutamine ja hooldamine toimub vastavalt „Metsaseadusele” ja selle alusel antud õigusaktidele.

Mäetööstusmaa

Üldplaneeringus käsitletakse mäetööstusmaana kaevanduste, karjääride ning turbatootmise alasid.

Üldplaneeringuga ei fikseerita täiendavaid mäetööstusmaid.

Tingimused elamuehituseks olemasoleval metsa- ja põllumaal (maatulundusmaal)

Maatulundusmaal elamuehituseks detailplaneeringut koostades või projekteerimistingimusi väljastades tuleb järgida pere- ja ridaelamumaale esitatud tingimusi, samas minimaalse hoonestatava krundi suurus peab reeglina olema vähemalt 2 hektarit. Uushoonestuse planeerimisel maatulundusmaale võib õueala moodustada kogu krundi pindalast maksimaalselt 20%, kuid mitte rohkem kui 5000 m². Uue elamu ehitamisel peab kaugus lähimast hoonetekompleksist olema vähemalt 150 meetrit ning tee või maapealne tehnovõrguliin ei tohi liigendada väärtuslikku maastikku ega väärtuslikku põllumaad. Projekteerimistingimuste alusel on lubatud taastada vanu talukohti.

Kui maatulundusmaale uushoonestuse planeerimisel kattub vastav katastriüksus täielikult või osaliselt säilitamisele kuuluvate väärtuslike maastike, väärtuslike põllumaade või roheline võrgustikuga, tuleb hoonestusele parima asukoha ja

ehitustingimuste leidmiseks koostada detailplaneering. Kirjeldatud juhul piisab projekteerimistingimuste väljastamisest, kui planeeritakse uushoonestust ehitada olemasolevale talukohale ning lähima hoonetekompleksini jääb vähemalt 300 meetrit, või planeeritakse ühele katastriüksusele üksikelamu ehitamist ning lähima hoonetekompleksini jääb vähemalt 300 meetrit.

Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud

Laheda vallas on üks kehtestatud detailplaneering, mis jääb kehtima vaadeldavast üldplaneeringust lähtuvalt ning loetakse üldplaneeringuga kooskõlas olevaks. Detailplaneeringu koostamisel peab vähemalt 60% planeeritavast maa-alast saama üldplaneeringuga määratud sihtotstarbe (st. katastriüksuse esimese sihtotstarbe järgi määratud ala krundil peab pindalaliselt moodustama vähemalt 60% üldplaneeringus toodud sihtotstarbest). Sel juhul loetakse detailplaneering vastavaks kehtestatud üldplaneeringule.

Detailplaneering koostatakse lähiaastate ehitustegevuse ja maakasutuse aluseks valla või linna territooriumi osa kohta. Kehtestatud detailplaneering on aluseks katastritoimingutele: katastriüksuste moodustamisele, olemasolevate katastriüksuste piiride muutmisele detailplaneeringu koostamise kohustuse korras.

Detailplaneering on aluseks uute hoonete ehitusprojekti koostamisele ja hoonete püstitamisele, välja arvatud üksikelamu kõrvalhooned, suvila kõrvalhooned ja aiamaja kõrvalhooned ning teised kuni 20 m² ehitusaluse pindalaga väikehooned. Detailplaneeringu alusel toimub maa-alade kruntideks jaotamine.

Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad (*sh. maakonnaplaneeringuga määratud alad*), kus detailplaneeringu koostamine Planeerimisseaduse § 3 lg 2 nimetatud juhtudel on kohustuslik, on:

- Tilsa küla keskus, Kõrbjärve supelrand ja puhketsoon Tilsa külas;
- Tilsa saeraami maa-ala;
- loomakasvatustekompleks Suurkülas;
- Vardja küla elamute ja tootmishoonete maa-ala;
- Himma küla ühepereelamute ja suurfarmi maa-ala;
- suvilate maa-ala Pragi külas;
- Vana-Koiola Põhikool ja järveäärne puhkeala;
- kartulihoidja ja väetisekuuride maa-ala Tilsa külas;
- Ridali lennuväli Suurküla külas;
- Lahe küla tootmisalad;
- kõik planeeritud pere- ja ridaelamu-, tootmis-, kaubandus-, teenindus- ja büroohoone-, puhke- ja virgestusmaad;
- miljöövärtuslikud hoonestusalad.

Väljaspool detailplaneeringu kohustusega alasid võib vallavalitsus otsustada, et detailplaneeringu koostamine Laheda valla haldusterritooriumil on kohustuslik järgmistel juhtudel:

- hajaasustatud kohtades maa-ala kruntideks jagamisel elamuehituse eesmärgil, kui soovitakse ehitada rohkem kui viiest eramust koosnevat elamute gruppi;
- pinnaveekogude äärsetele aladele rohkem kui ühe elamu ehitamisel ühele katastriüksusele;

- kui planeeritakse eraldiseisvat ridaelamut või sektsioonelamut või nende gruppi;
- kui planeeritakse eraldiseisvat üle 1000 m² ehitusaluse pinnaga tootmis- või laohoonet;
- katastriüksuse sihtotstarbe muutmisel, juhul kui vallavalitsus ei otsusta teisiti;
- lennuvälja, autoteenindusjaama või bensiinijaama ehitamisel;
- üle kahekümne inimese samaaegseks majutamiseks mõeldud majutushoone (kämpingu, motelli, puhkeküla, puhkebaasi vms) ehitamisel;
- spordikompleksi või avaliku supelranna rajamisel;
- hoone või rajatise planeerimisel katastriüksusse, kus paikneb muinsuskaitseobjekt;
- jäätmemajanduse aladel;
- uue kalmistu rajamisel;
- üldplaneeringut muutva tegevuse kavandamisel;
- muudel õigusaktidest tulenevatel ja/või põhjendatud vajadusega juhtudel.

Miljööväärtuslikud hoonestusalad

Miljööväärtuslikena käsitletakse üldplaneeringus alasid, kus miljööd määrav arhitektuur, haljastus, tänava- või teedevõrk või krundijaotus on hästi säilinud ja üldmulje harmooniline ning mille kvalitatiivne tase väärib säilitamist. Paljudele juhtudel tähendab see, et väärtuslik pole mitte iga maja või objekt üksinda, vaid neist kujunev kooslus.

Erinevatele ajaetappidele on iseloomulik omapärane planeerimisviis, ehitusmaterjalid, arhitektuursed lahendused ja haljastuse elemendid. Nimetatuga tuleb arvestada, et säiliks ajastule iseloomulik miljöö.

Üldplaneeringuga on määratud miljööväärtuslikeks hoonestusaladeks: **Joosu, Tilsa ja Põlgaste mõisakompleksid, Mustajõe kõrtsihoone, Vana -Koiola mõisa ait-praegu kohandatud kultuurimajaks, Pragi endine koolimaja, Endine Tilsa Masinaühistu kuivati, Vardja mõisa säilinud hooned, ristipuu Vana-Koiola külas.** Ehitus- ja arendustegevus miljööväärtuslikel hoonestusaladel tuleb kooskõlastada Laheda Vallavalitsusega. Aladel on lubatud vaid ehitiste renoveerimine ning aladel tuleb lahendada jäätmekäitlus ja paigaldada infotahvlid.

Väärtuslikud põllumaad

Maa-ameti viljakustsoonide kaardi järgi on Laheda valla keskmiseks mullaviljakuse boniteediks 34 hindepunkti. Väärtuslikeks loetakse põllumaid, mille boniteedipunkti väärtus on kõrgem kui 39. Üldjuhul kuuluvad väärtuslikud põllumaad säilitamisele ning on mõeldud sihtotstarbeliseks kasutamiseks.

Väärtuslikud maastikud, pargid, haljasalad, maastiku üksikelemendid ning looduskooslused

Planeeringu koostamisel on lähtutud põhimõttest, et pole olemas absoluutselt tähtsusetuid ja tähtsaid maastikke, vaid igal maastikul on oma koht ajas ja ruumis. Fikseeritud hindamiskriteeriumide abil suudeti eristada maastikke, mis omavad teatud aspektidest lähtuvalt kõrgemat väärtust kui ülejäänud ning vajavad seetõttu säilitamist.

Eelkõige käsitleti ja väärtustati traditsioonilist kultuurmaastikku, kus on kontsentreeritult säilinud meie ajaloo erinevate ajastute jäljed. Maastike hindamise ja määramise aluseks olid põhiliselt viit tüüpi väärtused: kultuurilis-ajalooline, looduslik, esteetiline, rekreatiivne (turismipotentsiaal ja puhkeväärtus) ja identiteediväärtus. Määratleti ka kaunid teelõigud ja ilusate vaadetega kohad.

Väärtuslikest maastikest asub osaliselt Laheda vallas I tähtsusklassi (maakondlik, võimalik riikliku tähtsusega maastik) kuuluv **Vana Tartu-Võru maantee ehk Postitee**.

Üldplaneeringuga täpsustatakse Põlvamaa maakonnaplaneeringu teemaplaneeringuga „Põlvamaa asutust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused” määratud Postitee väärtusliku maastiku piire. Piirimuudatused on esitatud üldplaneeringu põhikaardil. Postitee väärtuslikust maastikust on üldplaneeringu koostamise juhtgrupi kaalutusotsuse alusel välja arvatud Lahe külas paiknevad olemasolevad tootmisalad (Lahe masinaühistu ja lüpsifarm), mis paiknevad Postitee piiril ning oluliselt ei vähenda Postitee maastiku pindala.

Roheline võrgustik

Maakonnaplaneeringu teemaplaneering seab rohelise võrgustiku tugialadele ja koridoridele üldised kasutustingimused, mis peavad tagama rohelise võrgustiku toimimise.

Laheda valla territooriumile ulatuvad osaliselt kaks suure maakondliku tähtsusega (T8) rohelise võrgustiku tuumala. Nendeks on Tromsi-Tsolge ja Kärna turvasoo. Lisaks neile jääb valda veel kolm väikese maakondliku tähtsusega roheala (T9), need on Kärnasoo, Pargi ja Peetrimõisa.

Rohevõrgustiku tuumalad on omavahel ühendatud koridoridega. Laheda valda jääb osaliselt üks suur maakondliku tähtsusega koridor (K8) ja kolm väikese maakondliku tähtsusega koridori (K9).

Üldplaneeringuga täpsustatakse rohelise võrgustiku piire. Rohevõrgustikust lõigatakse välja Kõrbjärve äärsed põllu- ja planeeritud elamumaad

Kaitstavad loodusobjektid (looduskaitseadus § 4)

Üldplaneeringus on välja toodud kaitsealused maa-alad, looduse üksikobjektid, vääriselupaigad. Üldplaneeringuga säilitatakse kõik kaitstavad loodusobjektid (looduskaitseadus § 4) ning sellega seotud piirangud tulenevad seadustest ning kaitse-eeskirjadest.

Kinnismälestised

Üldplaneeringus on esitatud Laheda vallas asuvate kinnismälestiste nimekiri. Piirangud tulenevad „Muinsuskaitseadusest”.

Teede asukoht ning liikluskorralduse üldised põhimõtted

Üldplaneeringuga esitatakse olemasolevad teed ning teekaitsevööndid. Detailplaneeringu ja ehitusprojekti koostamise käigus tuleb vajadusel planeerida uued kogujateed nii olemasolevate kui uute hoonete teenindamiseks. Ärimaade ja parklate planeerimisel/projekteerimisel tuleb need liigendada vastavalt kehtivatele normidele.

Vastavalt Teeseadusele on kõikidel riigimaanteedel teekaitsevöönd, mis ulatub 50 meetrit mõlemale poole sõiduraja telge ja mille piires võib tee valdaja kitsendada maaomanike tegevust hoonete ja rajatiste püstitamisel. Teeseaduses sätestatud juhtudel tuleb tegevus kooskõlastada Pärnu Teedevalitsusega. Teekaitsevööndisse on lubatud paigaldada kommunikatsioone (va. tee konstruktsioonidesse).

Lisaks teekaitsevööndile on riigimaanteedel sanitaarkaitsevöönd, mille ulatus oleneb konkreetse tee liiklussagedusest vastavalt tee projekteerimise normidele ja nõuetele. Sanitaarkaitsevööndis on keelatud elamuehitus, kuna sanitaarkaitsevööndisse rajatud elamute piirkonnas ületatakse lubatud müra normtasemeid, mis võib olla ohtlik inimese tervisele. Juhul kui analüüsi tulemusel selgub, et elamuehitus on siiski võimalik, võib seda ka lubada, kuid alternatiivsel juhul on tee sanitaarkaitsevööndis lubatud vaid tootmistegevus.

Kohalikke vallateid on Laheda vallas 61 km. Kõik kohalikud teed ja tänavad peavad olemas avalikult kasutatavad ning üldplaneeringuga kehtestatakse kohaliku tee kaitsevööndi laiuseks 20 meetrit tee teljest.

Erateed teenindavad üksikmajapidamisi ning planeeritavad erateed peavad olema ehitatud nõuetele vastavalt. Maa-alade kruntimisel võib kavandada eratee kuni viie krundi teenindamiseks, vastasel juhul peab moodustama avalikult kasutatava tee. Hajaasustatud aladel maa-ala jagamisel kruntideks elamuehituse eesmärgil ning detailplaneeringu kohustusega alal tuleb moodustada eraldi teemaa krunt. Tagatud peab olema juurdepääs kallasrajale, vastavalt Teeseadusele sõlmitakse eratee omanikuga leping eratee avalikuks kasutamiseks.

Tehnovõrkude ja trasside paigaldamise üldpõhimõtted

Üldplaneeringuga on fikseeritud peamiste tehnovõrkude asukohad. Detailplaneeringu kohustusega aladel ja juhtudel tuleb tehnovõrgud planeerida maa-alustena, üldjuhul avaliku tee/tänavaga maa-alale. Detailplaneeringu koostamisel tuleb arvestada, et oleks võimaldatud tehnovõrkude laiendamine naaberkrundile, luua võimalus naaberalal tehnovõrkude ühendamiseks planeeritava maa-ala tehnovõrkudega. Tupiktänavate kavandamisel uutes elamupiirkondades tuleb luua naaberalaga jalgteühenduse kaudu ka tehnovõrguühendus. Erinevad tehnovõrkude valdajad peavad täpsustama tehnilisi üksikasju detailplaneerimise ja projekteerimise käigus.

Elektrivõrk

Elektrienergiaga on varustatud kõik majapidamised ning uute elektriliinide paigaldamise vajadus tekib uute elamu-, tootmis-, ning äri- ja teenindusmaade kasutuselevõttuga. Täpne liinide (õhu- ja maakaabelliinide) paiknemine määratakse detailplaneeringuga.

Õhuliini kaitsevöönd (mõttelised vertikaaltasandid) 1-20 kV pingega kõrgepingeliinil on 10 meetrit mõlemal pool liini telge. Maakaabelliini maa-ala kaitsevöönd on piki kaabelliini kulgev ala, mida mõlemalt poolt piiravad liini äärmistest kaablitest 1 meetri kaugusel paiknevad mõttelised vertikaaltasandid. Alajaamade ja jaotusseadmete ümber ulatub kaitsevöönd 2 meetri kaugusele piirdeaiast, seinast või nende puudumisel seadmest.

Tänavavalgustus

Tänavavalgustus on hetkel olemas Tilsis külas. Üldplaneeringuga planeeritakse täiendava tänavavalgustuse rajamist Tilsis küla keskusesse ning planeeritavate kergliiklusteede äärde ohtlikematesse kohtadesse ning ristmikele.

Tuletõrje veevõtukohad

Üldplaneeringuga on määratud tuletõrje veevõtukohad ning nende asukohad on näidatud üldplaneeringu kaartidel.

Planeeritavad tuletõrje veevõtukohad on:

1. Tilsis Pikkjärve mõlemasse nurka.
2. Vana-Koiola järve äärde (kooli territooriumile).
3. Pragi küla (külaplatsi juurde).
4. Joosu savikarjääri.
5. Orajõe ääres Lahe ja Roosi külade piirile.
6. Orajõe ääres Vardja külasse.
7. Himmaküla tootmisala juurde.
8. Tilsis Kõrbjärve äärde.

Vee- ja kanalisatsioonivõrk

Ühiskanalisatsioon on Laheda vallas kasutusel järgmiselt:

- Tilsis – kogu ulatuses eraomandis, toimib, aga ei hallata ega majandata. Kanaliseeritav vesi suubub biotiiki ja sealt edasi Tilsis Pikkjärve.
- Lahe külas – haldab Lahe MÜ. Kanaliseeritav vesi suubub biotiiki.
- Himm ja Vardja küla – haldab Himm-Vardja VÜ. Kanalisatsioon suubub settekaevudesse.

Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamine toimub vastavalt Laheda valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arengukavale 2005 – 2017.

Puhke- ja virgestusalad

Puhke- ja virgestusmaana käsitletakse üldplaneeringus heakorrastatud haljas- ja metsaala koos teenindavate ehitistega (spordi-, puhke-, kogunemisehitised, külaplatsid jne). Alade eesmärk on soodustada värskes õhus viibimist ning võimaldada vabaõhuürituste korraldamist, sportimist ja lõõgastumist.

Üldplaneeringuga on kavandatud järgnevate perspektiivsete puhke- ja virgestusalade reserveerimine:

- puhkeala Joosu külas Savijärve ääres;
- puhkeala Tilsis külas Tilsis-Kõrbjärve ääres;
- Põlgaste mõisa pargis ja selle lähistel;
- avalikult kasutatav matkarada Tilsis Kõrbjärve ümber.

Ranna ja kalda piiranguvööndi ning ehituskeeluvööndi täpsustamine

Üldplaneeringuga ei muudeta avalikult kasutatavate veekogude kalda piirangu- ja ehituskeeluvööndi ulatust.

Üldiste riigikaitseliste vajaduste tagamine

Üldplaneeringuga käsitletakse riigikaitsemaana riigikaitse eesmärgil kasutatavat maad ning sinna juurde kuuluvate hoonete ja rajatiste maad.

Üldplaneeringus on riigikaitsemaana käsitletav Kaitseliidule kuuluv Ridali lennuväli.

6.4. Alternatiivid

Alternatiivsed planeeringulahendused on välja töötatud Laheda Vallavalitsuse ja Miracon Grupp OÜ koostöös. Laheda valla looduslikke, sotsiaal-kultuurilisi ja majanduslikke iseärasusi arvestades töötati välja alternatiiv I, mis väljendab looduskeskond-majandustegevuse tasakaalustatud arengu stsenaariumit. Rohkemate alternatiivide väljatöötamist ei peetud üldplaneeringu töögrupis vajalikuks, kuna nende realiseerumist peeti äärmiselt ebatõenäoliseks ning valla arenguvajadustega mitte kooskõlas olevateks.

Käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel kasutatakse järgnevaid alternatiive:

Null-alternatiiv: Laheda vallale ei koostata ega kehtestata üldplaneeringut. Vallal puuduvad ruumilise arengu eesmärgid ning maakasutuse üldpõhimõtted ning täpsemad suunised detailplaneeringute lähteülesannete ja projekteerimistingimuste väljastamiseks. Puuduvad täpsemad maakasutus- ja ehitustingimused ning määratud pole maakasutusfunktsioonid. Ehitustegevus toimub detailplaneeringute alusel, mille lähtetingimused väljastab vallavolikogu maakonnaplaneeringu alusel. Arengut suunavad erinevad teemaplaneeringud, arengukavad ning õigusaktid.

Alternatiiv I: Laheda vallale koostatakse üldplaneering, millega võetakse suund suhte looduskeskond-majandustegevus tasakaalustamisele. Säilitatakse kõik olemasolevad looduslikult ja ajaloolis-kultuuriliselt väärtuslikud alad ning puhke- ja turismialade arendamisega võetakse suund alade parema eksponeerimise suunas. Olemasolevas keskuses (Tilsi küla kompaktse hoonestusega alad) ja lähialadel lubatakse laiendada ehitustegevust ning luua uusi elamu- ja ettevõtlusalasid, mis võimaldaksid parendada valla sotsiaal-majanduslikku olukorda. Alade planeerimisel on aluseks kohalike elanike soovid, kusjuures arvestatakse keskkonnakaitseliste nõuetega.

7. Alternatiivide võrdlemine ning alternatiividega kaasnevad keskkonnamõjud

Laheda valla üldplaneeringu arengualternatiive hinnatakse püstitatud KSH eesmärkide suhtes ning arvestatakse kõiki KSH programmis toodud keskkonnaelemente. Positiivseks loetakse selliseid tegureid, mis aitavad kaasa püstitatud keskkonnaeesmärkide saavutamisele, negatiivsed on keskkonnale ebasoodsad, mis tihti kaasnevad püstitatud eesmärkide saavutamise ja vajavad leevendamist või minimeerimist.

Alternatiivide võrdlemist ning võimalike keskkonnamõjude hindamist korraldati ekspertrühma koostöös, kus ekspertrühma koondhinnang selgitati välja hindamismatriksite analüüsi kaudu. Keskkonnamõjude olulisust hinnati järgneva hindamisskaala alusel:

- „+3” – tugev positiivne mõju
- „+ 2” – mõõdukas positiivne mõju
- „+1” – nõrk positiivne mõju
- „0” – mõju puudub
- „-1” – nõrk negatiivne mõju
- „-2” – mõõdukas negatiivne mõju
- „- 3” – tugev negatiivne mõju
- „?” – mõju olulisust pole võimalik määrata

Erinevate keskkonnamõju strateegilise hindamise elementide osakaalu määramiseks kasutati ekspertgrupi liikmete hinnanguid ning otsustamisel kasutati delphi meetodit. Keskkonnaelementide hindepallide saamiseks korrutati KSH eesmärkide alusel antud hindepallid keskkonnaelemendi kaaluga. Kavandatava tegevuse ning võimalike arengualternatiivide lõplik paremusjärjestus saadi kõigi delphi meetodil kaalutud keskkonnaelementide hindepallide summeerimisel alternatiivide lõikes. Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel hinnati eraldi lühi- ja pikaajalist mõju.

Mõjuvaldkond	Kaal	0-alternatiiv				Alternatiiv I			
		LA*		PA*		LA*		PA*	
		H*	KH*	H*	KH*	H*	KH*	H*	KH*
Looduskeskkond:									
Õhukvaliteet	0,060	0	0	-2	-0,12	0	0,00	-1	-0,06
Pinna- ja põhjavesi	0,078	0	0	-1	-0,08	-1	-0,08	-1	-0,08
Kaitstavad loodusobjektid (looduskaitseadus § 4)	0,096	0	0	-2	-0,19	0	0,00	-1	-0,10
Mullastik ja pinnakate	0,054	0	0	-2	-0,11	-1	-0,05	-1	-0,05
Bioloogiline mitmekesisus ja populatsioonid	0,072	0	0	-1	-0,07	0	0,00	-1	-0,07
Maakasutus ja maastikuväärtused (sh. väärtuslikud maastikud)	0,06	0	0	-1	-0,06	0	0,00	0	0,00
Roheline võrgustik	0,96	0	0	-1	-0,96	0	0,00	0	0,00
Natura 2000	0,084	0	0	-1	-0,08	0	0,00	0	0,00
Sotsiaal-kultuuriline keskkond:									
Inimeste tervis	0,113	0	0	-1	-0,11	0	0	1	0,11
Kultuuri- ja ajaloopärandi säilimine (sh. muinsuskaitse)	0,063	0	0	-1	-0,06	0	0	1	0,06
Erinevate rahvastikugruppide sotsiaalsed vajadused, vara (kinnisvara väärtus) ja üldine heaolu (sh erinevate teenuste kättesaadavus)	0,075	0	0	-1	-0,08	0	0	1	0,08
Majanduskeskkond:									
Ettevõtluskeskkonna arengutingimused	0,068	0	0	-1	-0,07	0	0	2	0,14
Infrastruktuur (tehnorajatised ja trassid, sh. ühisveevärk ja –kanalisatsioon, elektrivarustus, side, internet)	0,081	0	0	-1	-0,08	0	0	2	0,16
Kokku	1,864	0	0	-16	-2,07	-2	-0,13	2	0,19

*Lühendite tähendused: LA – lühiajaline mõju; PA – pikaajaline mõju; H – hinne; KH – kaalutud hinne.

7.1.Parim alternatiiv

Võimalike arengualternatiivide võrdlemise tulemusel on hädavajalik üldplaneeringu koostamine ja kehtestamine. Parimaks osutus **alternatiiv I**, mille elluviimine avaldab nõrka negatiivset mõju looduskeskkonnale, kuid tõstab oluliselt elukvaliteeti ning loob võimalused majandusarenguks. Alternatiivide võrdlus on lahti kirjutatud peatükis 8, kirjeldades erinevate alternatiivide rakendumisel tekkivaid mõjusid keskkonnamelementide lõikes.

8. Üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega kaasnevad keskkonnamõjud ning leevendusmeetmed

8.1. Mõju looduskeskkonna elementidele

Mõju õhukvaliteedile (sh. müra, õhusaaste)

Õhukvaliteedi peamised mõjutegurid on erinevad keemilised ühendid (sh lõhnained), müra, tolm, vibratsioon, ioniseeriv kiirgus, mitteioniseeriv kiirgus ja elektromagnetväli. Õhusaaste võib pärineda mitmetest allikatest. Laheda vallas on peamiseks õhukvaliteedi negatiivselt mõjutavateks teguriteks liiklus, tootmistegevus (sh põllumajandus) ja küttekolded. Lühiajalised mõjutused (sh. müra, vibratsioon ja tolm) tulenevad ehitustegevusest.

Eesti Vabariigis reguleerivad välisõhu kaitsega seonduvat mitmed õigus aktid:

- välisõhu kaitse seadus;
- kiirgusseadus;
- Vabariigi Valitsuse määrused (6);
- Keskkonnaministri määrused (üle 20).

Alternatiiv I korral on võimalik elamuehitus üldplaneeringuga selleks ettenähtud piirkondades. Uued elamualad paiknevad piisavalt kaugel looduskaitsealustest taimedest ja loomadest, et nende poolt põhjustatud õhusaaste ei häiriks looduskaitsealuseid loomi ja ka teisi metsloomi.

Mõju õhukvaliteedile tuleneb kütmisest, sest kasutatakse lokaalseid küttesüsteeme, kus enamasti põletatakse puitu. Sealt lenduvad õhku peamiselt CO₂ ja tahmaosakesed, mis kõrgematel kontsentratsioonidel avaldavad inimeste tervisele kahjulikku toimet. Siiski ei ole ette näha, et kütmine võiks Laheda vallas põhjustada saasteainete kontsentratsioonide tõusu üle kehtivate normatiivide .

Lisaks eelpoolmainitule on oluline õhukvaliteedi mõjutaja ka liiklus. Üldplaneeringu käigus planeeritakse mitmeid teid mustkatte alla viia ning samuti nähakse ette uute kergliiklusteede rajamist. Lühiajaliselt avaldavad need tegevused negatiivset mõju, mis on põhjustatud ehitustegevusest. Pikemas perspektiivis avaldab teede mustkatte alla viimine positiivset mõju, tolmu vähenemise näol teede ümbruses.

Uute kergliiklusteede rajamisel väheneb auto kasutamise vajadus ning elanikel võimaldatakse hõlpsamalt liikuda kergliiklusvahendeid kasutades.

Lühiajaliselt avaldab negatiivset mõju hoonete rajamisel ja teede mustkatte alla viimisega seotud ehitustegevuse käigus tekkiv müra, tolm ja vibratsioon, mis võib mõjustada ümberkaudset elukeskkonda.

0-alternatiivi korral võib elamuehituse käigus ilmned negatiivne mõju kaitsealustele loomadele, mis on eelkõige põhjustatud müra (nii lühiajaline, mis on põhjustatud ehitustegevusest, kui ka pikaajaline, mis on põhjustatud elamute kasutamisest), nende elupaikade lähedal. Õhukvaliteedi olulist halvenemist üldplaneeringuga organiseerimata ehitustegevuse käigus ei ole ette näha.

Tootmistegevuse arendamisel on lisaks eelpool mainitud ohule kaitsealuste liikide häirimisel potentsiaalne võimalus halvendada olukorda ka mujal, kus elamute ja ühiskondlikult kasutatava maa lähedal paiknevad tootmisettevõtted (sh põllumajandustootmine) kahjustavad elukeskkonda tootmistegevuse käigus õhkupaisatud heitmetega.

Pinna- ja põhjavesi

Alternatiiv I. Kuna üldplaneeringuga ei nähta ette massiivset tootmis- ja elamumaade laienemist siis puudub ka reaalne oht põhjaveevarude kahjustumiseks liigtarbimise tõttu.

Vee- ja kanalisatsioonitrasside arendamine vastavalt arengukavale mõjub positiivselt nii pinna- kui põhjaveele. Uued trassid aitavad vähendada veekadusid, samas rekonstrueeritud kanalisatsioonitrassid ja reoveepuhasti vähendavad keskkonda sattuvate reoainete kontsentratsioone, mis aitab säilitada pinnaveekogude head seisundit.

Kuna Tilsa Pikkjärve äärde planeeritakse uusi elumumaid, millega ei ole arvestatud kehtivas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukavas (ÜVKA), tuleks ÜVKA-d uuendada, ning lisada juurde kaardid, mille olemasolu nõuab Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadus. ÜVKA peab sisaldama ühisveevärgiga kaetavate alade ja reovee kogumisalade kaarte ning dimensioneeritud vee- ja kanalisatsioonirajatiste põhiskeemi, sealhulgas reoveekogumisalade sademe- ja drenaaživee või muu pinnase- ja pinnavee äravoolurajatiste põhiskeemi. Kuna Tilsa Pikkjärve hea seisundi säilitamiseks on ÜVKA täiendamine väga oluline, ei tohiks üldplaneeringuga kavandatud elumumalasid välja arendada enne, kui on tehtud olemasolevat ÜVKA täiendused, arvestades uusi elumumalasid ja seadusest tulenevaid nõudeid.

Lisaks põhjustab pinnaveekogudele negatiivseid mõjusid ehitustegevus, mille käigus võib reostus kanduda veekogudesse (saastunud ehitusplatsid, kemikaalid, värvid, lekked, tolmu jne). Samuti võib ehitustegevus ning hilisem ehitiste eksploatatsioon põhjustada veerežiimi muutusi (segipööratud pinnased ehitamise käigus, alade kinnikattmine).

Ohtu pinnaveekogudele kujutab endast vallakeskus Tilsa, kus puudub töötav reoveepuhasti. Selleprojekteerimisel on oluline arvestada, et puhastist väljuv a heitvee koostis oleks vastavuses Tilsa Pikkjärve isepuhastusvõimega. Tilsa Pikkjärve juhitud liigsed biogeenide kogused võivad soodustada järve eutrofeerumist. Oluline on vältida järve kaldal ehitustegevuse mõjutuste (nt. tolmu, ehitusprahti) kandumist järve, mis võiks halvendada järve seisundit.

Pikkjärve hea seisundi säilimine on eriti oluline arvestades, et antud järve kaldale on planeeritud atraktiivne puhke- ja virgustusmaa koos ujumiskohaga.

Ohtu pinnaveekogude seisundile kujutavad ka vallas asuvad põllumajandusettevõtted, kes väetavad põlde kas siis orgaaniliste või mineraalväetistega, mis liigsel kasutamisel võivad põhjustada veekogude eutrofeerumist. Liigväetamisest tingitud oht on minimaliseeritud Eesti Vabariigi erinevate õigusaktidega, mida tuleb väetades järgida.

0-alternatiiv. Kuna Laheda vald jääb suhteliselt kaitstud põhjavee levikualale siis puudub reaalne oht põhjaveevarude rikkumiseks, kui arendus- ja tootmistegevuse käigus järgitakse Eestis kehtivaid seadusi. Vee erikasutuslubade süsteem peaks välistama ka võimaluse põhjaveevarude kahjustumiseks tulenevalt liigtarbimisest.

Vees suurenenud biogeenide sisaldus soodustab veetaimestiku vohamist ning visuaalselt kauni järve kahjustumist. Kuna vallas on üle 50% maast kasutusel põllumajanduslikus tootmises, suurendab väetiste kasutamine keskkonnakoormust, mis avaldub eelkõige pinnaveekogudele (tänu geoloogilistele tingimustele on põhjavesi suhteliselt kaitstud). Toitainete rohkus muudab veekogud eutroofseks, vähendades hapnikusisaldust vees ning kahjustades veekogu elustikku.

0-alternatiivi korral võib osutuda ka probleemseks vaba juurdepääsu tagamine kallasradadele, mis ümbritsevad avalikult kasutatavaid veekogusid, kuna avalikud ligipääsud kallasrajale pole määratud üldplaneeringuga.

Kaitstavad loodusobjektid (looduskaitseadus § 4)

Alternatiiv I. Laheda vallas on kaks kaitsealust parki. Tilsa mõisapark asub Tilsa keskusel ning selle ümber on planeeritud elumumaad. Tilsa mõisapargis asub kaitsealune üksikobjekt - Amuuri korgipuu. Põlgaste mõisaparki on planeeritud külaplats ning selle vahetus läheduses asuvad kaks olemasolevat tootmisala (Lahe masinaühistu töökoda ja masinapark ning lüpsifarm). Nende tootmisalade kasutamisel tuleb eriti tähelepanelikult jälgida, et tootmise iseloomust tulenevad kahjulikud mõjud ei rikuks pargi kaitse-eesmärki, milleks on ajalooliselt kujunenud planeeringu, dendroloogiliselt, kultuurilooliselt, ökoloogiliselt, esteetiliselt ja puhkemajanduslikult väärtusliku puistu ning pargi- ja aiakunsti hinnaliste kujunduselementide säilitamine koos edasise kasutamise ja arendamise suunamisega. Hetkel tootmisalad olulist negatiivset mõju kaitsealusele pargile ei avalda. Alade edaspidisel arendamisel tuleb hoida tootmisalade territooriumid heakorrastatutena, et vältida visuaalse miljöö risustamist pargi ümbruses. Lüpsifarmi arendamisel võib olulisemaks mõjuteguriks osutuda laudast tulev hais, mis häirib pargi külastajaid. Lüpsifarmi laiendamisel tuleb pöörata tähelepanu haisu vähendavate meetmete rakendamisele.

Tahkjärve soo hoiuala lähedal asub Ridali lennuväli, kus Ridali lennuklubi tegeleb purilennundusega ja langevarjuhüpetega. Hetkel ei avalda lennuväli Tahkjärve soo hoiualale olulist mõju, kuid vältimaks tulevikus negatiivsete mõjutuste teket, tuleb lennuvälja kasutamise olulisel intensiivistumisel või enne seal toimuvat arendustegevust kaaluda keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimise vajadust.

Arendustegevust ei planeerita kaitsealuste liikide elupaikade ja kasvukohtade läheduses, mis minimaliseerib neile tekkivad võimalikud negatiivsed mõjud.

0-alternatiiv. Kuna puudub üldplaneering, mis suunaks arendustegevust, võivad ilmneda negatiivsed mõjud kaitstavatele loodusobjektidele. Esineb oht kaitsealuste loomade häirimiseks nende püsielupaikades, mis on põhjustatud arendustegevuse laienemisest nende elupaikade lähiste.

Negatiivsed mõjud võivad ilmneda kaitsealustes parkides, kui nende ümbruses intensiivistub arendustegevus, mille tulemusel levivad parki soovimatud mõjutused.

Mullastik ja pinnakate

Alternatiiv I realiseerumisel avaldub peamine negatiivne mõju pinnakattele ja mullastikule hoonete rajamisel ehitustegevuse käigus. Ehitustööde käigus eemaldatud pinnast on hiljem võimalik taaskasutada näiteks täitematerjalina.

Ehitustegevuse käigus eemaldatud huumuskihi materjali on võimalik kasutada haljastuse rajamisel ja taastamisel, samuti võib mulda kasutada tööde käigus tekkinud tallamiskahjude likvideerimiseks.

Ehitustegevuse käigus toimub alade kinnikatmine (asfalteerimine, uued teed, hoonestus vms), mis põhjustab taimkatte ja loodusliku pinnase osakaalu vähenemist (kaovad loodusliku pinnase ökoloogilised funktsioonid).

Positiivset mõju mullastikule avaldab väärtuslike põllumaade säilitamine ja sihtotstarbeline kasutamine. Vastavalt üldplaneeringule loetakse põllumaa väärtuslikuks alates boniteedist 39 (väärtuslikud põllumaad on märgitud üldplaneeringu kaardil).

0-alternatiiv. Kuna ei ole määratud väärtuslikud põllumaad, mida tehakse üldplaneeringuga, siis on võib tekkida oht nende vähenemisele kinnisvaraarendajate survele. Kuna ehitustegevuseks mõeldud alad ei ole konkreetselt määratud on oht hajaasutuses ehitustegevuse kasvamisele mis tingib hajakülades krundi suuruse langemise.

Bioloogiline mitmekesisus ja populatsioonid

Alternatiiv I kohaselt ei toimu arendustegevust kaitsealuste liikide elupaikade ja kasvukohtade läheduses, mis minimaliseerib neile tekkivad võimalikud negatiivsed mõjud.

Arendustegevus Tilsa Pikkjärve ümbruses suurendab reostuskoormust ning heitvete ebaefektiivse puhastamine võib viia Tilsa järve eutrofeerumiseni ja sealsete koosluste hävimiseni. Sellepärast on Tilsa küla reoveepuhasti renoveerimine eriti oluline.

Metsamassiivide ja väärtusliku põllumaa säilitamisega võimaldatakse jätkusuutlik eksisteerimine seal esinevatele looduslikele ja poollooduslikele kooslustele, mis aitab säilitada bioloogilist mitmekesisust.

0-Alternatiivi jõustumisel valitseb oht arendustegevuse laienemiseks looduslikult väärtuslikematele aladele. Selline tegevus suurendab survet kaitsealustele liikidele ja looduslikele populatsioonidele, mis võib viia pikemas perspektiivis nende kadumiseni mõnes Laheda valla eriti aktiivse arendustegevusega piirkonnas.

Maakasutus ja maastikuväärtused (sh. väärtuslikud maastikud).

Käesoleva KSH käigus vaadeldakse maastikke koosnevat kahest tinglikust kihist, looduslikust ja inimtekkelisest, mis omavahel kombineerudes annavad ühtse maastiku. Kui lugeda maastiku väärtuseks selle võimet rahuldada inimeste vajadusi (majanduslikud, esteetilised jm), siis on igal maastikul väärtus. Väärtuslikuks loetakse maastiku, mis eristub teda ümbritsevatest maastikest suurema kultuurilis-ajaloolise, rekreatiivse, esteetilise, identiteedi ja/või loodusliku väärtuse poolest. Kuna maastik on tekkinud inimese ja looduse omavaheliste interaktsioonide tulemusena, ei tohi

väärtuslikel maastikel inimtegevust keelata ega piirata, vaid pigem suunata, et olemasolevad maastikuväärtused säiliks ka tulevikus.

Alternatiiv I korral nähakse tootmise laienemist eelkõige olemasolevate tootmisalade laiendusena. Elamu- ja kaubandus-, teenindus- ja büroohoonemaad planeeritakse olemasolevasse keskusesse Tilsisse. Selline planeerimistegevus võimaldab säilitada piirkonnale iseloomulikke maakasutuse üldpõhimõtteid ja mitmekesisust.

Põlvamaa maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Põlvamaa asutust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused” kohaselt asub osaliselt Laheda vallas I tähtsusklassi kuuluv väärtuslik maastik Vana Tartu-Võru maantee ehk Postitee.

Üldplaneeringuga ei planeerita olulist maatuüpide juhtfunktsioonide muutmist Postitee väärtuslikul maastikul, mis aitab kaasa selle säilimisele tulevikus. Üldplaneeringuga täpsustatakse Postitee piire, et väärtuslikuks maastikuks määratud ala oleks kõrge väärtusega, millel kehtivad suunavad arendustingimused oleksid põhjendatud. Lahe külas Postitee piiril paiknevate tootmisalade väljaarvamine väärtusliku maastiku koosseisust ei avalda Postiteele negatiivset mõju, kuna nimetatud alad ei kannu endas Postiteele omistatud väärtusi ning pigem risustavad maastikku ja seetõttu tuleks pikemas perspektiivis näha ette nimetatud tootmisalade likvideerimine, kuna Postitee seisukohast on tegemist mittesobivate tööstushoonetega. Teisest küljest ei ole valla arenguvajaduste seisukohast mõistlik tootmisalasid likvideerida, kuna tegemist on kohalike tööandjatega ning samuti vajaliku tulubaasiga vallaeelarvesse.

Postitee äärde on planeeritud kergliiklustee alates Puskarust kuni väärtusliku maastiku lõpuni ja sealt edasi Väimelani. Planeeritud kergliiklustee parandab võimalusi nautimaks Postitee väärtustena välja toodud kauneid vaateid põldudele ja jõeorgudesse ning Lõuna-Eestivahelduvat reljeefi.

0-Alternatiiv. Kui üldplaneeringut ei ole kehtestatud, on oht arendustegevuse laienemisel väljakujunenud asustusstruktuuri ja arhitektuurilise visuaalse miljöö muutmiseks seoses uute elamu- ja ettevõtlusalade kasutuselevõtuga.

Üldplaneeringuga reguleerimata arendustegevust on raskem suunata selliselt, et oleks välditud ebasoodsa arhitektuurilise mõjuga objektide kerkimine. Samuti tekib oht kaunite vaadete ja vaatekoridoride kadumiseks.

Roheline võrgustik.

Roheline võrgustik kujutab endast omavahel koridoridega ühendatud tugialade komplekse. Tugialad on ümbruskonnast kõrgema loodusliku väärtusega piirkonnad. Koridorid võimaldavad loomadel tugialade vahel liikuda. Maakondliku roheline võrgustiku eesmärgiks ei ole ulatusliku “roheline pinna” kavandamine ja selle majandustegevusest väljajätmine, vaid eelkõige loodus- ja keskkonnakaitseliselt põhjendatuma ruumistruktuuri tagamine.

Üldplaneeringu üheks ülesandeks on võimalike konfliktide vältimine ja olemasolevate konfliktipiirkondade vähendamine ning kompenseerimine. Konfliktid jagunevad oma iseloomult kaheks: otsesed ehk vahetud konfliktid tekivad, kui samale territooriumile

pretendeerib mitu tegevust. Kaudsed konfliktid tekivad rohelise võrgustiku sattumisel tehisinfrastruktuuride mõjuvälja.

Alternatiiv I kohaselt ei nähta ette arendustegevust rohelise võrgustiku aladel, seega püütakse otsesid konflikte vältida. Kaudsete konfliktide oht valitseb Tilsis külas, kus planeeritud elamualad paiknevad rohevõrgustiku vahetus läheduses. Võimalikke mõjusid aitavad minimaliseerida üldplaneeringus toodud tingimused elamuehituseks. Rohelise võrgustiku piiride täpsustamine Tilsis Kõrbjärve ümbruses täiendavaid negatiivseid mõjusid rohevõrgustiku toimimisele ei tekita.

0-Alternatiiv Kasvada võib surve arendustegevuse laienemiseks rohelise võrgustiku aladele, seda eelkõige Tilsis küla läheduses Pragi tuumalal, mis tekitab otsesid konflikte.

Natura 2000

Laheda vallas asub üks Natura 2000 võrgustiku kuuluv loodusala – Tahkjärve soo hoiuala, kus kehtivad Looduskaitseseadusest tulenevad hoiuala kaitse tingimused. Kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – rabade (7110), siirdesoo- ja rabametsade (91D0) ning vanade loodusmetsade (9010) kaitse.

Valla idaserv piirneb Veriora vallas asuva Kuulmajärve Natura alaga, kus kehtivad Looduskaitseseadusest tulenevad maastikukaitseala kaitse tingimused. Kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide kaitse. Kaitse all on huumustoitelised järved ja järvikud (3160), rabad (7110), siirde- ja õõtsiksood (7140), vanad okasmetsad (9010*), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0).

Alternatiiv I kohaselt ei nähta olulist arendustegevust Natura 2000 aladel ega ka nende lähiümbruses.

Natura 2000 võrgustiku kuuluva Tahkjärve soo hoiuala lähedal asub Ridali lennuväli, kus Ridali lennuklubi tegeleb purilennundusega ja langevarjuhüpetega. Hetkel ei avalda lennuväli Natura 2000 alale olulist mõju, kuid vältimaks tulevikus negatiivset mõjutuste teket, tuleb lennuvälja kasutamise olulisel intensiivistumisel või enne seal toimuvat arendustegevust kaaluda keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimise vajadust.

Järgides üldplaneeringuga määratud ehitus- ja kasutustingimusi ning antud aruandes kirjeldatud leevendusmeetmeid, ei ole näha negatiivse mõju kandumist Natura 2000 aladele.

0-Alternatiiv Kuna Natura 2000 alad on väiksed ning ei asu perspektiivse arendustegevuse piirkondade lähisel, ei ole näha otsest ohtu Natura 2000 aladele, välja arvatud Ridali lennuvälja kasutamisest tekkivad võimalikud negatiivsed mõjud, mis on täpsemalt kirjeldatud alternatiivi I juures.

Ühtse planeerimisdokumendi puudumisel võivad tulevikus toimuda arendustegevused, mis avaldavad Natura 2000 aladele mõningast negatiivset mõju. Lisaks valitseb oht kumulatiivsetele mõjude tekkeks, st. üksikute mõjude koostoimel

tekkiva sünergia tulemusel tekib mõjude oluline võimendumine ehk kumulatiivne efekt.

8.2. Mõju sotsiaal-kultuurilise keskkonna elementidele

Inimeste tervis (sh. müra mõju: elamute ning teiste ühiskasutusega hoonete kaugus maanteest ja teistest müra allikatest).

Alternatiiv I realiseerumisel võetakse suund looduslähedase elukeskkonna säilimisele. Üldplaneeringuga määratakse valda mitmeid puhke- ja virgestusalasid (sh matkarajad), kus inimestel tekib võimalus värskes õhus aega veeta ja spordiga tegeleda.

Üldplaneering kohustab rajama kõrghaljastuse elamute ja tootmishoonete vahele. See aitab minimiseerida võimalikku negatiivset mõju (eelkõige õhureostust), mis tootmisaladelt võib kanduda elamuteni ja halvendada inimeste tervist.

Uued elamumaad on planeeritud peamiselt Tilsi ja Vana-Koiola külakeskustesse ja nende lähiümbrusesse. Üldplaneeringuga seatud ehitustingimustes toodud nõuded (elamukrundi minimaalne suurus, hoonete mahud, haljastusnõuded) aitavad säilitada looduslähedast elukeskkonda, mis pikemas perspektiivis omab positiivset mõju elanikkonna tervisele.

Vana-Koiola elamuala on planeeritud Võru-Põlva tugimaantee ja Tilsi-Tsolgo kõrvalmaantee ristumiskohta. Põlva-Võru maanteel liikleb ööpäevas 1410 autot (Maa-ameti kaardiserveri andmetel 2006. aasta seisuga). Vastavalt liiklussagedusele on tegemist III klassi maanteega, mille sanitaarkaitsevöönd on 200 m ning kus õhusaaste ületab perioodiliselt lubatud piirkontsentratsioone. Vana-Koiola elamuala arendamise käigus tuleb teostada välisõhu uuringud ning vajadusel rajada sobiv müratõke, mis tagaks elamualal müratasemed, mis on kooskõlas sotsiaalministri määrusega "Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid".

Üldplaneeringuga kavandatakse mitmeid kergliiklusteid, mille väljaarendamisel väheneb elanikkonnal auto kasutamise vajadus. Kergliiklusteede kasutamisel viibivad inimesed värskes õhus ja on kehaliselt aktiivsed, mis samuti on pikemas perspektiivis positiivse mõjuga inimeste tervisele.

Eestis on mitmetes piirkondades oluline terviseriski põhjustaja radoon, mis tekib looduslikult uraani radioaktiivsel lagunemisel. Looduslikku uraani leidub mineraalides, kivimites, setetes, mullas ning samuti ka suuremal või vähemal määral mineraalse koostisega ehitusmaterjalides. Radioaktiivseid elemente iseloomustab ebastabiilsus, nad lagunevad ning tekitavad uusi radioaktiivseid või mitteradioaktiivseid aineid ning eraldavad ioniseerivat kiirgust. Radoon on lõhnatu, värvitu ja inertne gaas. Radooni radioaktiivsel lagunemisel tekkivad alfa-kiirgus ja radooni tütarproduktid.

Radoon võib osutada ohtlikuks inimese tervisele ning kuna tegemist on gaasiga, siis peamiseks ohuks on hingamisteede ja kopsuvähki haigestumise riski suurenemine. Võimalikud radooni kahjulikud mõjud avalduvad siseruumides, kuna hoonealusest pinnasest siseruumidesse tunginud radooni tase võib olla sadu ja tuhandeid kordi kõrgem kui välisõhus.

Vastavalt Eesti Geoloogiakeskuse, Kiirguskeskuse, Rootsi Geoloogiateenistuse ja Rootsi Kiirguskaitse Instituudi koostöös koostatud esialgse Eesti radooniriski levilate kaardile, asub Laheda vald alal, kus võib esineda kõrge radoonisisaldusega pinnaseid. Seetõttu on soovituslik enne hoonete rajamist teostada radooni mõõtmised ning projekteerimisel/ehitamisel rakendada vajadusel meetmeid, mis väldivad radooni tungimist elamutesse ning ühiskondlikesse hoonetesse.

0-Alternatiivi jõustumise korral ei toimu tõenäoliselt puhke- ja virgestusalade ning kergliiklusteede väljaarendamist sellisel läbimõeldud kujul. Sellest tuleneva alade vale paiknemise või puudumise tõttu kasutab elanikkond neid vähem ning sellest tulenev positiivne mõju elanikkonna tervislikule seisundile on väiksem.

Kuna puudub dokument, mis suunaks tootmis- ja elamualasid kindlatesse piirkondadesse, võib vähene ettevõtluse keskkonnariskidega arvestamine põhjustada tootmisest tuleneva saaste (müra, tolm, vibratsioon, tahm, ebameeldiv lõhn, aur jne) kandumist elamualadele ning ühiskondlikele aladele, mis halvendab elukvaliteeti ja omab ka negatiivset mõju Laheda valla elanike tervisele.

Kultuuri- ja ajaloopärandi säilimine (sh muinsuskaitse).

Alternatiiv I korral määratakse miljööväärtuslikud alad, millel tuleb arendustegevuseks konsulteerida vallavalitsusega ning kus üldplaneeringu kohaselt on lubatud ainult ehiste renoveerimine.

Senist maastikuilmet aitab säilitada ka väärtuslike põllumaade säilitamine. Vastavalt üldplaneeringule loetakse väärtuslikuks põllumaa mille boniteet on kõrgem kui 39.

Suur osa muinsuskaitse kinnismälestistest paikneb kolmes grupis: Põlgaste mõisapargis ja selle lähiümbruses, Tilsa mõisapargis ja Pargi küla lõunaosas. Lisaks neile kolmele grupile paiknevad veel mõned objektid hajutatult üle valla. Üldiselt kehtib muinsuskaitse objektidel 50 m laiune kaitsevöönd (kui mälestiseks tunnistamise õigusaktis ei ole ette nähtud teisiti).

0-alternatiivi realiseerumisel puudub otsene oht muinsuskaitse all olevatele objektidele. Probleemseks võivad osutuda olukorrad, kus arendajad soovivad rajada miljööväärtuslike objektide lähedale uusi rajatisi, mis ei pruugi sobida ümbritseva miljöoga ning võivad sulgeda vaatekoridore kultuurilooliselt olulistele objektidele. Vaadete sulgemist võib põhjustada ka võsastumine, juhul kui ei teostata piisavalt hooldusniitmiseid.

Erinevate rahvastikugruppide sotsiaalsed vajadused, vara (kinnisvara väärtus) ja üldine heaolu (sh erinevate teenuste kättesaadavus).

Alternatiiv I korral määratud puhke- ja virgestusmaa (sh. matkarajad) omab positiivset mõju sotsiaalsele keskkonnale, kuna võimaldab inimestel looduses liikuda ning seda nautida, soodustades samal ajal sotsiaalset suhtlemist. Roheliste puhkealade olemasolu on samuti vajalik meeldiva ja looduslähedase elukeskkonna tekkeks.

Üldplaneeringuga määratud miljööväärtuslikud alad tagavad kultuuripärandi säilimise. Väärtuslike põllumaade säilitamine tagab mitmete esteetiliselt kaunite avatud vaadete säilimise. Need tegevused üheskoos tõstavad elukeskkonna esteetilist väärtust.

Üldplaneeringuga on määratud Tilsa küla keskses üldkasutatava hoone maa, mille arendamisel on võimalik tagada erinevate sotsiaalsete teenuste kättesaadavus inimgruppidele.

Uute atraktiivsete elamualade reserveerimine loob eeldused ettevõtluskeskkonna arengu toetamiseks, kuna luuakse head võimalused ettevõtjatele ja tööjõule kohapeal elamiseks ning piirkonda jäämiseks. Uutel inimestele on võimalus valda elama asuda või soetada suvekodu ning samuti avaneb kohalikel elanikel võimalus vahetada elukohta, mis loob eelduse üldise heaolu kasvuks.

Üldplaneeringuga määratud mustkatte alla viidavad teed ja uued kergliiklusteed parandavad erinevate vallapiirkondade elanike liikumisvõimalusi ja ühendust valla keskuse, Tilsiga. Paremad liikumisvõimalused soodustavad sotsiaalsete teenuste kättesaadavust valla keskusest kaugematel elavatele inimestele.

Üldplaneeringu jõustumine on eelduseks meeldiva ja looduslähedase elukeskkonna väljaarendamiseks, kus samas on tagatud sotsiaalsete hüvede kättesaadavus. Selle tulemusel kasvab valla elanike arv ning tõuseb piirkonna kinnisvara väärtus.

0-Alternatiiv. Puudub üldplaneering, millega seatakse tingimused juurdepääsuteede rajamiseks, võimaldamaks juurdepääsu erinevatele objektidele ning ka kõigile ühtselt mõistetav nägemus, milliseid vallasiseseid teid hakatakse arendama. See tekitab olukorra, kus mõnedel inimgruppidel on keeruline vajalike sotsiaalsete teenuste kättesaamine, mis on põhjuseks üldise heaolu halvenemisele.

Üldplaneeringu puudumisel on keeruline ohjata arendustegevust, mis võib viia erinevate maakasutustüüpide vaheliste konfliktitsoonide tekkimiseni puhveralade puudumise tõttu. Samuti võib arendustegevus põhjustada väärtuslike ja avalikuks kasutuseks mõeldud maastike ajaloolise olemuse kadumist. See omakorda piirkonna esteetiliste väärtuste kadumist ning üldist elukeskkonna halvenemist.

8.3.Mõju majanduskeskkonna elementidele

Ettevõtluskeskkonna arengutingimused.

Alternatiiv I. Kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa määramine on positiivse iseloomuga, kuna ärimaade arendamine soodustab ettevõtluskeskkonna arengut, laiendab pakutavate teenuste nimekirja ning tõstab tööhõivet. Tööhõive kasvatamise seisukohast on oluline seos uute äri- ning elamumaade vahel, kuna uute töökohtade teke eeldab uusi inimesi ning ka täiendavaid elamispindu. Teenuste kättesaadavuse parandamine ja majanduse areng loob eeldused tulubaasi kasvatamiseks ning üldise heaolu ja elukvaliteedi tõstmiseks.

Tootmisalade määramine on positiivse mõjuga, kuna luuakse täiendavad võimalused majandusarenguks ja tööhõive kasvatamiseks. Elujõulise majanduskeskkonna loomine motiveerib inimesi valda jääma ning meelitab siia uusi elanikke. Ettevõtete lisandumine ning käibe suurenemine kasvatab valla tulubaasi.

Väärtuslike põllumaade säilitamine omab positiivset mõju majanduskeskkonnale, aidates kaasa valla ühe olulisema tootmisliigi - põllumajandustootmise -

jatkusuutlikule arengule. Üldplaneeringuga seatud piirangud tagavad oluliste ja väärtuslike põllumassiivide säilimise ka tulevikuks.

Teede asukoha, arendamise tingimuste ja liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine omab positiivset mõju ettevõtluskeskkonna arendamistingimustele, kuna paraneb ühendus erinevate valla piirkondade vahel ning ka väljaspool valda asuvate keskustega.

0-Alternatiiv rakendumisel võivad ühtse planeerimisdokumendi puudumise tõttu tekkida konfliktid erinevate maa-ala tüüpide vahel. See seab ohtu meeldiva elukeskkonnaga piirkonna säilimise ja omakorda pärsib ettevõtluse arengut, sest ei ettevõtjad ega töölised ei ole huvitatud elamisest ebameeldivas elukeskkonnas.

Üldplaneeringu puudumine raskendab kommunikatsioonide planeerimist ja rajamist ja seeläbi vähendab eeldust atraktiivsete tootmispiirkondade tekkeks. Teede asukoha, arendamise tingimuste ja liikluskorralduse üldiste põhimõtete puudumine raskendab efektiivset teedevõrgu arendamist, mis samuti võiks osutada üheks atraktiivse ettevõtluspiirkonna kujunemise eelduseks.

Infrastruktuur (tehnorajatised ja trassid, sh. ühisveevärk ja –kanalisatsioon, elektrivarustus, side, Internet).

Alternatiiv I

Uute elamu-, tootmis-, ja ärimaade määramisel muutub infrastruktuuri arendamine hõlpsamaks, sest on teada peamised arendamise piirkonnad. Infrastruktuuri arenduseks loob eeldused ka kompaktelt planeeritud tootmis- elamu- ja ärimaad, kuna kompaktsetele aladele on võimalik väiksemate kulutustega paigaldada kommunikatsioonilahendusi (ühendused naaberkruntidega).

Kõige olulisemad keskkonnamõjutajad on hetkel amortiseerunud kanalisatsioonitrassid ja reoveepuhastid. Eriti probleemne on olukord Tilsi külas, kus puhasti vajaks kiiresti investeringuid, vältimaks keskkonna taluvusvõimet ületavate saastekoguste sattumist Tilsi Pikkjärve ja pinnasesse.

Hetkel on Laheda vallas kõik majapidamised varustatud elektrienergiaga. Olemasolevate elektrivõrkude arendamine toimub vastavalt Eesti Energia arengukavale, mille kohaselt ei ole lähiajal ette näha põhivõrgu liinide rekonstrueerimist. Uute liinide rajamise vajadus tekib seetõttu ainult uute alade arendamisel, kus täpne liinide paigutus määratakse detailplaneeringutega.

Üldplaneeringuga planeeritakse täiendava tänavavalgustuse rajamist Tilsi küla keskusesse, planeeritavate kergliiklusteede äärde ohtlikematesse kohtadesse ning ristmikele. Tänavavalgustuse olukorra parandamine tõstab ühiskonna turvalisust ja aitab täita KSH-ga püstitatud infrastruktuuriga seonduvate eesmärkide täitmist.

0-Alternatiiv

Üldplaneeringu puudumisel on keeruline uute kommunikatsioonide rajamine, sest ei ole teada, millistes piirkondades hakkab arendustegevus toimuma. Lisaks võib probleeme tekitada ka liigselt hajali paiknev arendustegevus või uute asumite teke sellistes kohtades, kuhu on raskendatud kommunikatsioonide rajamine.

8.4. Hinnang jäätmetekke võimaluste kohta

Vastavalt valla jäätmekavas esitatud Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuse andmetele tekkis 2005. aastal Laheda vallas ~490 tonni jäätmeid, millest olemjäätmeid oli 106,8 tonni. Hinnanguliselt olid siiski tekkivad jäätmekogused suuremad kui Info- ja Tehnokeskuse poolt registreeritud. Jäätmekavas hinnati vallas tekkivate olmejäätmete tegelikuks hulgaks 138,8 tonni. Erinevus võib olla põhjustatud erinevatest asjaoludest (eramutes biolagunevad jäätmed kompostitakse ja põlevad jäätmed põletatakse, kõik jäätmetekitajad pole liitunud jäätmeveoga).

Korrektset käideldud jäätmetest põhjustatud negatiivsed keskkonnamõjud on tunduvalt väiksemad võrreldes olukorraga, kus inimesed ja ettevõtted vabanevad jäätmetest omavoliliselt ja ebaseaduslikult. Peamised keskkonnariski tekitavad nn. omaloodud prügilad -- jäätmed viiakse lihtsalt kuskile metsatukka või põllu äärde. Samuti on lubamatu ohtlike jäätmete põletamine, mille tulemusel eralduvad ohtlikud heitgaasid.

Seoses üldise majanduskasvuga on tõenäoline jäätmetekke suurenemine. Täitmaks riiklikus jäätmekavas püstitatud üldiseid eesmärke tuleb suurendada jäätmete taaskasutust, vältimaks prügilatesse ladestavate jäätmekoguste kasvamist.

Üldplaneeringu rakendumisel ei ole näha hüppelist jäätmetekke suurenemist, vaid majanduskasvust tulenevast tarbimise kasvust, mis peaks prognooside kohaselt jääma mõne protsendi piiridesse. Jäätmearuandluses kajastuvate jäätmete hulk tõenäoliselt kasvab jäätmeveoga liituvate elanike arvelt.

Pikemas perspektiivis võivad jäätmeteket suurendada valla elamupiirkondadesse mujalt kolivad inimesed ning uued rajatavad ettevõtted. Sellest tulenevat jäätmeteket on keeruline prognoosida, sest ei ole teada, kuna ja millises mahus algab uutel elamumaadel arendustegevus. Samuti ei ole teada võimalike ettevõtete tootmise täpsem iseloom, kuid see määrab tekkivate jäätmete massi ja liigi.

Elanikkonnal muutub tekkinud jäätmetest vabanemine hõlpsamaks üldplaneeringus ja Laheda valla jäätmehoolduseeskirjas määratud jäätmejaama rajamisel Tilsis küllasse, kus on võimalik ühes kohas vabaneda erinevatest jäätmeliikidest.

8.5. Leevendavad meetmed

- Uuendada ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengukava, arvestades selles üldplaneeringuga määratud maakasutusfunktsioonidega ning täiustada arengukava kaartidega.
- Vana-Koiola elamuala arendamise käigus tuleb teostada välisõhu uuringud ning vajadusel rajada sobiv müratõke
- Ehitusel eemaldatud mulda kasutada hiljem ümbruse haljastamisel.
- Soovituslik enne hoonete rajamist teostada radooni mõõtmised ning projekteerimisel/ehitamisel rakendada vajadusel meetmeid, mis väldivad radooni tungimist elamutesse ning ühiskondlikesse hoonetesse.
- Ridali lennuvälja kasutamise olulisel aktiivistumisel või enne seal toimuvat arendustegevust kaaluda keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimist, vältimaks negatiivsete mõjude kandumist ümberkaudsetele aladele (sh. Natura 2000).

8.6. Erinevate mõjude omavahelised seosed ning võimalik piiriülene keskkonnamõju

Üldplaneeringu elluviimisega kaasnevad erinevat tüüpi keskkonnamõjud. Uute alade kasutuselevõtuga ning uute hoonete ja rajatiste ehitamise ning olemasolevate hoonete olulise renoveerimisega kaasnevad vahetud ja lühiajalised negatiivsed keskkonnamõjud, mis on tingitud ehitustegevusest ja võimalikust tekkivast reostusohust pinnasele, mullastikule, pinna- ja põhjaveele, õhukvaliteedile ning inimeste tervisele ja elustikule. Pikaajalised ja kaudsed mõjud tekivad alade pidevast ekspluateerimisest ja kasutamisest ning võimalikud negatiivsed mõjud keskkonnale ja piirkonna terviklikule arengule avalduvad aja möödudes. Kavandatava tegevuse elluviimisel on oluline ennetada ja vältida pöördumatute protsesside esilekutsumist ökosüsteemide toimimises.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel pöörati tähelepanu ka kumulatiivsetele ja kumuleeruvatele mõjudele, st. üksikute mõjude koostoimel tekib mõjude oluline võimendumine ehk kumulatiivne efekt.

Kumulatiivsete mõjude aspekt on oluline järgnevates üldplaneeringuga käsitletavates valdkondades:

Mõju looduskeskkonnale – uute arendusalade määramine ja olemasolevate alade laiendamine toimub valdavalt loodusliku maastiku arvelt, mis vähendab loodusliku pinnase ja haljastuse osakaalu ning tingib kohatise vajaduse puude mahavõtmiseks, võsalõikuseks, maaparanduseks, kuivendamiseks. Üldplaneeringu elluviimisel on vajalik arvestada ka ümberkaudsete valdade planeerimistegevusega ning suuremat keskkonnaohtu tekitavate projektidega.

Arendustegevusest võivad saada mõjutatud järgnevad keskkonnaelemendid: välisõhk, pinna- ja põhjavesi, elustik (loomastik ja taimestik), muld, pinnased, kaitstavad loodusobjektid, roheline võrgustik ja metsad. Erinevate arendustegevuste negatiivsete mõjude summeerumisel võivad tekkida kahjustused looduskeskkonna elementidele ning reostus võib kanduda erinevaid kanaleid pidi edasi ning põhjustada pöördumatuid kahjustusi.

Üldplaneeringus seatud kitsendused ja tingimused pööravad tähelepanu loodusliku keskkonna säilitamisele ja mõjude ohjamisele, kuid võimalike keskkonnaprobleemide vältimiseks on oluline üldplaneeringu koostamisel järgida käesolevas aruandes väljapakutud leevendusmeetmeid. Suuremate arendusprojektide teostamisel on tarvilik teavitada naaberomavalitsusi ning ennetada võimalike mõjude esilekerkimist.

Mõju sotsiaal-kultuurilisele keskkonnale ja inimese tervisele – inimese tervisele ja sotsiaalsete vajaduste rahuldamisele avaldavad positiivset mõju uute atraktiivsete elamualade reserveerimine, puhke- ja virgestusalade ning roheliste puhkealade planeerimine, matkaradade rajamine, ühiskondlike objektide korrastamine, looduslike haljasalade säilitamine ning infrastruktuuride ja kommunikatsioonide arendamine. Väljatoodud tegevuste sünergiline efekt (alade võrgustik) on kõrgem kui üksikute tegevuste positiivne mõju eraldi. Nimetatud tegurite koosmõjul kujuneb elamisväärne ja kõrgekvaliteediline elukeskkond, kusjuures olulist rolli heaolu kasvu saavutamisel

mängivad ka ökoloogiliselt puhas keskkond (puhas õhk ja vesi) ja toimiv majanduselu.

Võimalikku piiriülest keskkonnamõju Laheda valla üldplaneeringu elluviimisega ei kaasne, kuna üldplaneeringu elluviimisega määratakse ära maakasutuse üldpõhimõtted ning seatakse tingimused ehitus- ja arendustegevuseks, mis hoiavad võimalikud ulatuslikud mõjud ohjes. Samuti pole Laheda valda planeeritud ulatuslikku tootmistegevust, mis võiks piiriülest mõju tekitada.

Mõju majanduslikule keskkonnale – teenindus- ja tootmismaade laiendamine ja uute alade reserveerimine loob eeldused majanduse arenguks, ettevõtluse elavnemiseks, uute ettevõtete tekkimiseks, teenuste mitmekesistamiseks ning tööhõive kasvuks, mis omakorda võimaldab inimeste elukvaliteedi tõusu ning uute inimeste ja ettevõtjate piirkonda saabumist. Seoses uute inimeste saabumisega ning jõukuse kasvuga tekib vajadus täiendavate elamispindade järele. Ettevõtluse elavnemise tulemusel suureneb majanduslik aktiivsus ning kasvab valla tulubaas ning suudetakse olla konkurentsivõimeline ja tagada omavalitsemise jätkusuutlikkus.

9. Ülevaade raskustest, mis ilmnesisid aruande koostamisel

Olulisi ja ületamatuid raskusi keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamisel ei esinenud. Võimalikud vaidlusalused küsimused lahendati koostöös kohalike elanike ja Laheda Vallavalitsusega.

10. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva keskkonnamõju seireks kavandatud meetmed ja indikaatorid

Laheda valla üldplaneeringu elluviimisega kaasneva keskkonnamõju seiret teostab Laheda Vallavalitsus koostöös erinevate asutuste ja organisatsioonidega. Seire on vajalik, et olla kindel leevendusmeetmete efektiivsuses ning võimalike mõjude esilekerkimisel olla valmis nende likvideerimiseks, vältides olulisi keskkonnakahjustusi.

Valla suurust ja tulubaasi arvestades ei ole igaaastaste ja majanduslikult kulukate uuringute läbiviimine vallavalitsusele jõukohane ega hädavajalik. Vallavalitsus kohaliku võimu kandjana peab olema kursis vallas toimuvaga ja omama teavet sellest, kuidas on kohalikud elanikud rahul elukvaliteediga. Üheks oluliseks indikaatoriks on vallaelanike asjakohased pöördumised, arvamused, seisukohad, ettepanekud ja kaebused. Tõsiselt saab võtta ainult adekvaatseid, mitte emotsionaalseid märkusi.

Vallavalitsusel on oluline suhelda teiste asutuste, organisatsioonidega ja naaberomavalitsustega (sh. Keskkonnaministeerium ja allasutused, maavalitsus, Muinsuskaitseamet, Tervisekaitsetalitus jne.) ning hoida end kursis nende poolt valla territooriumil ja selle lähiümbruses teostatavate uuringute ja analüüsidega, mis võivad viidata võimalikele hälvetele ning ohtudele negatiivse keskkonnamõju tekkeks.

Keskkonnaseire teostamiseks on vaja järgida alljärgnevaid meetmeid:

- detailplaneeringute elluviimise käigus ja ehitustegevuse teostamisel (sh. projekteerimistingimuste alusel) peab olema tagatud nõuetele vastav ehitusjärelvalve ning kontroll leevendavate meetmete rakendamise üle;
- korraldatud peab olema jäätmeveoga liitumise ja kehtestatud tingimuste järelvalve;
- metsamajanduskavades peab olema sätestatud raienõuete täitmise järelvalve.
- tagatud peab olema Vana Tartu-Võru maantee ehk Postitee väärtuslikule maastikule koostatud Postitee maastikuhoolduskavas ja –plaanis ning kergliiklustee analüüsis sätestatud nõuete ja soovitude täitmise järgimine.

Keskkonnaseisundi järgimiseks pakutakse välja järgnevad soovituslikud indikaatorid:

KSH valdkond ja keskkonnaelemendid	Võimalik keskkonnamõju	Indikaatorid
1) Looduskeskkond		
Õhukvaliteet	Õhusaaste ja saasteainete emissioonide kasv.	Mürataseme suurus ühiskondlikel ja elamualadel. Õhus levivate keemiliste ühendite ja tahkete osakeste kontsentratsioon.
Pinna- ja põhjavesi	Põhjavee ja veekogude veekvaliteedi halvenemine.	Analüüsid suublasse juhitava heitvee vastavusest vee erikasutusloas määratule. Joogivee vastavus nõuetele. Veevõtu maht.

		Vee erikasutuslubade arv.
Kaitstavad loodusobjektid (looduskaitseadus § 4)	Kaitstavate loodusobjektide kahjustumine.	Kaitsealuste objektide seisukord.
Mullastik ja pinnakate	Pinnasereostus ning mullaviljakuse langus.	Väärtuslike põllumaade pindala.
		Keskmine viljakusboniteedi näitaja.
Bioloogiline mitmekesisus ja populatsioonid	Mitmekesisuse vähenemine.	Liigirikkuse muutused.
Maakasutus ja maastikuväärtused (sh. väärtuslikud maastikud)	Maastikuilme muutused väärtuslikel maastikel ning vaadete säilimine.	Hinnangud väärtuslike maastike ilme muutustele.
Roheline võrgustik	Rohelise võrgustiku pindala vähenemine.	Rohelise võrgustiku pindala.
Natura 2000	Natura 2000 aladele kanduvad negatiivsed mõjutused	Natura 2000 alade pindala.
		Liikide arvukus

KSH valdkond ja keskkonnaelemendid	Võimalik keskkonnamõju	Indikaatorid
2) Sotsiaal-kultuuriline keskkond		
Inimeste tervis	Elanikkonna tervisliku seisundi halvenemine.	Elanikkonna rahulolu keskkonnaseisundiga.
		Haigusjuhtumite arv.
		Elamute ja ühiskasutusega hoonete kaugus maanteedest ja teistest müra allikatest
Kultuuri- ja ajaloopärandi säilimine (sh muinsuskaitse)	Kultuurilised ja ajalooliselt väärtuslike paikade ilme ja tähtsuse kadumine.	Muinsuskaitseobjektide arv ja seisukord.
		Kultuuri- ja ajaloo väärtusega objektide korrastamise maht.
		Miljööväärtuslike alade pindala
Erinevate rahvastikugruppide sotsiaalsed vajadused, vara (kinnisvara väärtus) ja üldine heaolu (sh erinevate teenuste kättesaadavus)	Elukvaliteedi langus (sh. kinnisvara väärtuse langus) ning avalike teenuste kättesaadavuse halvenemine.	Elanikkonna rahulolu elukvaliteediga.
		Sotsiaalsete tugiteenuste nimekiri.
		Kuritegude arv.
		Kinnisvara tehingute keskmine maht.

KSH valdkond ja keskkonnaelemendid	Võimalik keskkonnamõju	Indikaatorid
3) Majanduskeskkond		
Ettevõtluskeskkonna arengutingimused	Ettevõtete arvu ja majandusnäitajate muutused.	Maksulaekumise muutused.
		Ettevõtete arv.

		Ettevõtlustoetuste maht.
Infrastruktuur (tehnorajatised ja trassid, sh. ühisveevärk ja –kanalisatsioon, elektrivarustus, side, internet)	Infrastruktuuride olukorra halvenemine.	Tehnovõrkude ja trasside uuendamise ja renoveerimise maht.
		Uute kommunikatsioonide rajamise maht.
		Kergliiklusteede pikkus.
		Teede mustkatte alla viimise maht.

KSH valdkond ja keskkonnamõjud	Võimalik keskkonnamõju	Indikaatorid
4) Jäätmemajandus		
Jäätmemajanduse korraldus ja jäätmetekke maht	Jäätmetekke mahu suurenemine.	Aastane jäätmetekke maht.
		Ladustatud jäätmete maht.
		Jääkreostusobjektide arv.
		Omavoliliselt tekitatud prügiladestuskohtade arv.

Valla arengu sihipäraseks korraldamiseks ja pidevalt muutuste ja arenguvajadustega kursisolemiseks on oluline järjepidev ja korrastatud seireinformatsiooni kogumine. Vallavalitsus peaks infot koguma perioodiliselt ning salvestama süstemaatiliselt, et oleks võimalik andmeid aastate lõikes võrrelda. Seirenäitajate olulise kõikumise korral või kahtluste tekkimisel tuleb teostada täiendav kontroll ning rakendada vajalikud leevendusmeetmed negatiivsete keskkonnamõjude vältimiseks.

Lisa 1 – Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm

Laheda Vallavalitsus

LAHEDA VALLA ÜLDPLANEERINGU KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE PROGRAMM

Konsultant:

Miracon Grupp OÜ
Leegi 9, 50109 Tartu
Tel. +372 53 300 228
info@miracongrupp.ee
www.miracongrupp.ee

Laheda 2008

1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise objekt ja ulatus

Laheda valla üldplaneering (strateegiline planeerimisdokument), mis koostatakse Laheda valla haldusterritooriumile, määratleb Laheda valla ruumilise arengu põhimõtted, on aluseks detailplaneeringute koostamisele ja ehitustegevusele ning määrab maakasutuse sihtotstarbed ja piirangud. Laheda valla üldplaneering koostatakse Laheda Vallavalitsuse koostöös Miracon Grupp OÜ-ga, kus Miracon Grupp osaleb konsultandina.

Laheda vald asub Põlva maakonna lõunaosas ning piirneb Võru maakonnaga. Valla pindala on 91,5 km², mis moodustab 4,2% Põlvamaa pindalast. Laheda valla paiknemine on strateegiliselt hea, sest linnad asuvad vallale lähedal. Vallakeskusest Tilsist on Põlvasse ja Võrru ligikaudu 15 km ning Tartu jääb 60 km kaugusele. Vallas on 11 küla, neis kokku 1388 inimest (seisuga 01.01.2007). Suurim küla on Tilsis 430 elanikuga, kus asub 2 kauplust, lastekodu, lasteaed, põhikool, vallavalitsus, raamatukogu, side, perearstikeskus ning mitmed ettevõtted.

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamise korraldaja on Laheda Vallavalitsus.

Laheda valla üldplaneeringu koostamine ja keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati Laheda Vallavolikogu 26. septembri 2007. aasta otsusega nr. 65. Otsus kehtestati „Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse” § 22 lõike 1 punkti 31, „Planeerimisseaduse” § 10 lõike 4 ja § 11 lõike 2 punkti 3, § 12 lõike 1 ja lõike 5 ja „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse” § 33 lõike 1 punkti 2 ja § 35 lõike 1 ja 2 alusel.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine koostatakse üldplaneeringuga määratletud alale ehk Laheda valla haldusterritooriumile.

2. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju, sealhulgas mõju inimese tervisele, piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus ja võimalik mõju Natura 2000 võrgustiku alale.

Laheda valla üldplaneering koostatakse vastavalt „Planeerimisseaduse” § 8 lõikele 3, mis määratleb üldplaneeringu eesmärgid. KSH käigus vaadeldakse mõjusid keskkonnale (looduskeskkonnale, majanduskeskkonnale, sotsiaal-kultuurilisele keskkonnale ja hinnang jäätmetekke mahtudele), et tagada üldplaneeringust tulenevate võimalike mõjude arvestamine üldplaneeringu koostamisel. Tulenevalt üldplaneeringuga haaratud territooriumi spetsiifikast on vajalik järgmiste keskkonnaelementide käsitlemine:

1. Mõju looduskeskkonnale tuleb analüüsida järgmiste elementide kaupa:

- Õhukvaliteet.
- Pinna- ja põhjavesi.
- Kaitstavad loodusobjektid (looduskaitse seadus § 4).
- Natura 2000.
- Mullastik ja pinnakate.

- Bioloogiline mitmekesisus ja populatsioonid.
- Maakasutus ja maastikuväärtused (sh. väärtuslikud maastikud).
- Roheline võrgustik.

2. Mõju sotsiaal-kultuurilisele keskkonnale analüüsitakse järgmiste elementide kaupa:

- Inimeste tervis (sh. müra mõju: elamute ning teiste ühiskasutusega hoonete kaugus maanteedest ja teistest müra allikatest).
- Kultuuri- ja ajaloopärandi säilimine (sh muinsuskaitse).
 - erinevate ajaperioodide kultuurpärandi kihistused ja nende väärtus;
 - võimalikud arheoloogiliselt väärtuslikud alad;
 - olemasolevad ja potentsiaalsed miljööväärtuslikud alad. Väärtuskriteeriumiteks võivad olla nii tüüpilisus kui ebatüüpilisus;
 - ajalooliselt väärtuslikud objektid (sh hooned, monumendid, sillad, teed, tähisted jne) ja nende säilimiseks vajalike tingimuste seadmine;
 - maastikupilt sh vaated kultuurilooliselt olulistele objektidele, vaatekoridoride määratlemine;
 - väärtuslike maastike piiride täpsustamine.
- Erinevate rahvastikugruppide sotsiaalsed vajadused, vara (kinnisvara väärtus) ja üldine heaolu (sh erinevate teenuste kättesaadavus).

3. Mõju majanduskeskkonnale analüüsitakse järgmiste elementide kaupa:

- Ettevõtluskeskkonna arengutingimused.
- Infrastruktuur (tehnorajatised ja trassid, sh. ühisveevärk ja –kanalisatsioon, elektrivarustus, side, internet).

4. Hinnang jäätmetekke võimaluste kohta.

5. Mõjude omavahelised seosed ja piirülene keskkonnamõju.

Üldplaneeringu elluviimisega kaasnevad erinevat tüüpi keskkonnamõjud. Uute alade kasutuselevõttuga ning uute hoonete ja rajatiste ehitamise ning olemasolevate hoonete olulise renoveerimisega kaasnevad vahetud ja lühiajalised negatiivsed keskkonnamõjud, mis on tingitud ehitustegevusest ja võimalikust tekkivast reostusohust pinnasele, mullastikule, pinna- ja põhjaveele, õhukvaliteedile ning inimeste tervisele ja elustikule.

Pikajalised ja kaudsed mõjud tekivad alade pidevast eksploateerimisest ja kasutamisest ning võimalikud negatiivsed mõjud keskkonnale ja piirkonna terviklikule arengule avalduvad aja möödudes. Kavandatava tegevuse elluviimisel on oluline ennetada ja vältida pöördumatute protsesside esilekutsumist ökosüsteemide toimimises.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel pööratakse tähelepanu ka kumulatiivsetele ja sünergilistele mõjudele, st. üksikute mõjude koostoimel tekkiva sünergia tulemusel tekib mõjude oluline võimendumine ehk kumulatiivne efekt.

Riigipiiriülest keskkonnamõju Laheda valla üldplaneeringu koostamise ja kehtestamisega ei ole näha. Valla- ning maakonnapiire ületava keskkonnamõju võimalikkust arvestatakse Laheda valla üldplaneeringu ning KSH koostamisel.

„Keskconnamõju hindamise ja keskconnanajuhtimissüsteemi seadusega” määratletud olulise keskconnamõjuga tegevusi planeeringu elluviimisega ei kaasne.

Laheda valla üldplaneeringu koostamisega planeeritakse Laheda vallast kujundada meeldiv ja looduslähedane elukeskkond. Üldplaneeringuga kavandatakse säilitada peamised väärtuslikud põllu-, metsa- ja haljasalad ning võetakse suund rohelise võrgustiku toimimise tagamisele. Üldplaneeringus määratakse maakasutuse sihtotstarbed ning piirangud ning reserveeritakse täiendavad maa-alad elamuehituseks, tootmiseks, teeninduseks ja vaba aja veetmiseks.

Üks oluline teema KSH seisukohast on reserveeritavate elamumaade paiknemise analüüsimine. KSH käigus hinnatakse uute elamumaade ja võimalike uute inimeste piirkonda saabumisega kaasnevaid mõjusid ülalnimetatud teemade võtmes ning pakutakse välja sobivad leevendusmeetmed mõjude ohjamiseks ning hilisemate seiremeetmete rakendamiseks.

Teiseks oluliseks teemaks Laheda valla üldplaneeringu koostamisel on uute tööstus-, teenindus- ja ärialade kasutuselevõttuga kaasnevad mõjud. Uute alade kasutuselevõtt põhjustab eeldatavalt töökohtade arvu mõõduka kasvu ning ettevõtluskeskkonna elavnemise, mis mõjutab valla elanike tööhõivet ning sissetulekuid ning võib põhjustada uute inimeste piirkonda saabumist. Teisalt suurendab aktiivne majandustegevus riske looduskeskkonna elementidele.

Kolmandaks peamiseks teemaks on valla üldplaneeringuga turismi- ja puhkemajanduse ning avalike teenuste tarbeks reserveeritavate maade kasutamisega kaasnevad mõjud. Loodus- ja turismiobjektide korrastamise ja tutvustamise käigus tõuseb piirkonna turismipotentsiaal ning oluliselt võib suureneda valda külastavate turistide hulk, mis omakorda põhjustab võimalikke keskconnamõjusid ja suurendab keskconnakooormust. Avalikuks kasutuseks mõeldud maa-alade (üldkasutatava hoone maa, külaplatsid, puhkealad) määratlemine avaldab positiivset mõju elukeskkonna kvaliteedile ning tõstab piirkonna atraktiivsust.

Ruumilise arengu põhimõtete mittefikseerimise ning piirangute kehtestamata jätmise korral võidakse ületada keskconna taluvuspiire ning võivad tekkida jäädavad keskconnakahjustused ning negatiivsed mõjud inimese tervisele.

Üldplaneeringu koostamisel ja keskconnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel käsitletakse järgnevaid alternatiive:

Null-alternatiiv: Laheda vallale ei koostata ega kehtestata üldplaneeringut. Vallal puuduvad fikseeritud ruumilise arengu põhimõtted ning täpsemad regulatsioonid maa- ja veealadel opereerimiseks. Ehitustegevus toimub detailplaneeringute alusel, mille lähtetingimused väljastab vallavolikogu maakonnaplaneeringu alusel. Arengut suunavad maakonnaplaneering ja selle teemaplaneeringud, arengukavad ning õigusaktid.

Alternatiiv I: Laheda vallale koostatakse üldplaneering, millega võetakse suund looduskeskkond-majandustegevus tasakaalustamisele ja jätkusuutlikule arengule. Säilitatakse peamised looduslikult ja ajaloolis-kultuuriliselt väärtuslikud alad. Vallakeskuses Tilsis ja külade keskustes lubatakse laiendada ehitustegevust ning luua

uusi elamu- ja ettevõtlusalasid, mis võimaldaksid parendada valla sotsiaal-majanduslikku olukorda. Alade planeerimisel on aluseks üldplaneering ning lisaks arvestatakse Eesti Vabariigis kehtivate õigusaktidega.

Alternatiivsed planeeringulahendused on välja töötatud Laheda Vallavalitsuse, ja Miracon Grupp OÜ koostöös. Laheda valla looduslikke ja sotsiaal-majanduslikke iseärasusi arvestades töötati välja alternatiiv I, mis väljendab looduskeskkond-ettevõtluse tasakaalustatud arengu stsenaariumit. Rohkemate alternatiivide väljatöötamist ei peetud üldplaneeringu töögrupis vajalikuks, kuna nende realiseerumist peeti äärmiselt ebatõenäoliseks ning valla arenguvajadustega mitte kooskõlas olevateks.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel teostatakse järgnevad tööd:

- koondatakse lähtematerjalid ning viiakse läbi hetkeolukorra analüüs, kasutades olemasolevaid strateegiadokumente (sh. Laheda valla arengukava 2005-2014) ning üldplaneeringu eskiislahendust;
- viiakse läbi kaardianalüüs (üldplaneeringu kaardid, maa-ameti kaardirakendus, vallavalitsuse olemasolevad ja kogutavad materjalid);
- kirjeldatakse üldplaneeringuga kavandatavaid tegevusi ja võrreldakse võimalikke alternatiivseid lahendusi;
- analüüsitakse üldplaneeringuga kavandatavate tegevuste vastavust kõrgemale arendusdokumentatsioonile ning õigusaktidele;
- hinnatakse üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega kaasnevaid võimalikke keskkonnamõjusid üldnimetatud keskkondade ja elementide võtmes ning määratletakse mõju ulatus;
- analüüsitakse üldplaneeringuga kavandatavaid muudatusi senises maakasutuses ning pakutakse välja leevendusmeetmeid võimalike mõjude ohjamiseks ning hilisemate seiremeetmete rakendamiseks;
- kirjeldatakse võimalikke keskkonnaprobleeme, mis tekivad üldplaneeringu puudumisel;
- osaletakse töökoosolekul üldplaneeringu koostajatega;
- koostatakse KSH aruanne ning tehakse ettepanekuid planeeringukaardi korrigeerimiseks ja tingimuste täpsustamiseks.

3. Keskkonnamõju strateegilise hindamise metoodika

KSH läbiviimisel arvestatakse Euroopa Liidu poolt välja antud ruumilise arendusdokumentatsiooniga: Euroopa Ruumilise Arengu Perspektiiv (European Spatial Development Perspective), "Visioonid ja Strateegiad Läänemere regioonis 2010" ("Visions and Strategies around the Baltic 2010/ VASAB 2010"), Natura 2000 võrgustikku reguleerivad direktiivid (linnudirektiivil, direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta; loodusdirektiivil (direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ja loodusliku loomastiku ja taimeistiku kaitse kohta).

Lisaks võetakse arvesse Eesti Vabariigis kehtivaid planeeringuid ning arengudokumente: Üleriigiline planeering „Eesti 2010”; „Säästev Eesti 21”; Põlvamaa maakonnaplaneering ja maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Põlva maakonna asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused”, Laheda valla arengukava 2005-2014, Laheda valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengukava 2005-2017, Laheda valla jäätmekava 2007-2011.

KSH protsessi läbiviimist korraldatakse vastavalt Eesti Vabariigi õigusaktidele.

KSH käigus püstitatakse KSH eesmärgid, prognoositakse ja hinnatakse Laheda valla üldplaneeringu kehtestamisega kaasnevad keskkonnamõjud, selgitatakse välja alternatiivsed planeeringulahendused, kirjeldatakse, hinnatakse ning võrreldakse alternatiive ning koostatakse KSH aruanne vastavalt „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanähtumissüsteemi seadusele”.

Alternatiivide võrdlemist ning võimalike keskkonnamõjude hindamist korraldatakse ekspertrühma koostöös, kus ekspertrühma koondhinnang selgitatakse välja hindamismaatriksite analüüsi kaudu. Keskkonnamõjude olulisust hinnatakse järgneva hindamisskaala alusel:

„+3” – tugev positiivne mõju
 „+ 2” – mõõdukas positiivne mõju
 „+1” – nõrk positiivne mõju
 „0” – mõju puudub
 „-1” – nõrk negatiivne mõju
 „-2” – mõõdukas negatiivne mõju
 „- 3” – tugev negatiivne mõju
 „?” – mõju olulisust pole võimalik määrata

Erinevate keskkonnamõju strateegilise hindamise elementide osakaalu määramiseks kasutatakse ekspertgrupi liikmete hinnanguid ning otsustamisel kasutatakse delphi meetodit. Keskkonnaelementide hindepallide saamiseks korrutatakse KSH eesmärkide alusel antud hindepallid keskkonnaelemendi kaaluga. Kavandatava tegevuse ning võimalike arengualternatiivide lõplik paremusjärjestus saadakse kõigi delphi meetodil kaalutud keskkonnaelementide hindepallide summeerimisel alternatiivide lõikes.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus pakutakse välja leevendusmeetmed võimalike mõjude ohjamiseks ning indikaatorid hilisemate seiremeetmete rakendamiseks.

4. Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu.

Isikud ja asutused, keda strateegiline planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi planeerimisdokumendi vastu on välja toodud alljärgnevas tabelis.

ISIK VÕI ASUTUS	HUVI JA MÕJU
Laheda Vallavalitsus	Kohalike avalike huvide kaitsja ning üldplaneeringu koostamise korraldaja.
Laheda Vallavolikogu	KSH algataja, otsustaja ja üldplaneeringu kehtestaja.
Valla elanikud, maaomanikud ja ettevõtjad	On huvitatud kõrgekvaliteedilisest elukeskkonnast.
Laiem avalikkus	Erinevad võimalikud huvid ja mõjud.
Põlva Maavalitsus	Üldplaneeringu järelevalvaja.
Põlvamaa Keskkonnateenistus	KSH järelevalvaja.
Riikliku Looduskaitsekeskuse Põlva-Valga-Võru	Looduskaitse praktiline korraldaja ja looduskaitset

regioon	puudutavate otsuste osas arvamuse andja.
Eesti Keskkonnaühenduste Koda	Laiema avalikkuse huvide kaitsja.
Kultuuriministeerium (Muinsuskaitseamet)	Muinsuskaitsetöö korraldamine ja järelevalve teostamine
Tartu Tervisekaitsetalituse Põlvamaa osakond	Teostab riiklikku järelevalvet

Huvitatud isikute ning asutuste teavitamine KSH programmi osas toimub vastavalt „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajuhtimissüsteemi seaduse” § 37 lg 1.

5. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise ajakava, mis tuleneb strateegilise planeerimisdokumendi koostamise ajakavast.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise prognoositav ajakava, mis tuleneb strateegilise planeerimisdokumendi koostamise ajakavast, on esitatud alljärgnevas tabelis.

KSH ETAPP	AEG
KSH algatamine	26. september 2007
KSH programmi koostamine	veebruar-märts 2008
Seisukohtade küsimine KSH programmi kohta vastavatelt isikutelt ja asutustelt	märts 2008
KSH programmi avalik väljapanek ja avalik arutelu	avalik väljapanek 31. märts – 14. aprill 2008, avalik arutelu 14. aprill 2008, kell 13:00
KSH programmi heakskiitmine Põlvamaa Keskkonnateenistuse poolt	aprill-mai 2008
KSH aruande koostamine	mai-juuni 2008
KSH aruande avalik väljapanek ja avalik arutelu	juuli 2008 (21 päeva)
KSH aruande heakskiitmine Põlvamaa Keskkonnateenistuse poolt	august 2008 (kuni 30 päeva)

Koostatud ajakava võib muutuda ettenägematute takistuste ilmnemisel.

6. Programmi koostanud eksperdi ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja andmed

Strateegilise planeerimisdokumendi koostaja: Laheda valla üldplaneeringut koostab Laheda vallavalitsus koostöös Laheda valla elanikega. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ja kaardimaterjali koostab OÜ Miracon Grupp koosseisus Raido Roop, Mihkel Meidla, Lauri Joosu.

Üldplaneeringu koostamisega tegeleb töögrupp koosseisus:

Sirje Tobreluts – Laheda vallavanem

Alar Alapert – Laheda Vallavalitsuse arendus- ja majandusnõunik

Aivar Atspool – Laheda Vallavalitsuse maakorraldaja

Kontaktid:

Laheda vallavalitsus Tilsi küla, 63012 Laheda vald, Põlvamaa Tel: 792 9380 E-mail: vald@laheda.ee	Miracon Grupp OÜ Leegi 9, 51109, Tartu Tel: 7 330 049 E-mail: info@miracongrupp.ee
---	---

Üldplaneeringu kehtestaja: Üldplaneeringu kehtestab Laheda Vallavolikogu.

KSH programmi koostaja ja KSH teostaja: KSH viib läbi Miracon Grupp OÜ.

KSH töörühma koosseis on järgmine:

Ülo Mander – KSH töörühma juht

Mihkel Meidla – Miracon Grupp OÜ keskkonnaspetsialist

Raido Roop – Miracon Grupp OÜ keskkonnaspetsialist

Lauri Joosu – Miracon Grupp OÜ keskkonnaspetsialist

KSH töörühma juht prof. Ülo Mander omab KSH läbiviimise õigust (vastavalt „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus” §34 lg 3) kuna:

- On omandanud kõrghariduse geograafias ja bioloogias (bioloogiakandidaat) Tartu Ülikoolis ning on läbinud diplomijärgse keskkonna- ja planeerimise alase koolituse (üle 40 tunni mahus).
- Prof. Ülo Mander on Tartu Ülikooli Geograafia Osakonna juhataja ning loodusgeograafia ja maastikuökoloogia korraline professor, kelle ametikohaga seotud pädevusse kuulub keskkonnaseisundi ja selle hindamise toimingutega seotud õppetöö Tartu Ülikoolis. Ekspert omab erialast töökogemust (loodusgeograafia, ökoloogia, keskkonnakaitse, maastiku planeerimine, maastikuökoloogia, ökotehnoloogia) alates 1977. aastast. Peamised uurimisvaldkonnad: biogeenide aineringe põllumajanduslikes valglates, lämmastiku ja fosfori sidumine märgalades ja veekogude kaitsevööndites, puhastuslodude jt. tehis- ning poollooduslike märgalade kasutamine heitveepuhastuses, pikaajalised maastiku struktuuri muutused ja nende mõju maastike aineringlusele, raskmetallide levik antropogeensete saastekollete (teed, lennuväljad) piirkonnas.
- KSH ekspert tunneb keskkonnamõju strateegilise hindamise põhimõtteid, protseduuri ning hindamisega seotud õigusakte.

Kontakt:

Miracon Grupp OÜ

Leegi 9, 50109, Tartu

Telefon: +372 53 446 215

E-mail: info@miracongrupp.ee

www.miracongrupp.ee

7. Projektiga seotud olevate pädevate asutuste seisukohad

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi koostamisel peab programmi sisu osas seisukohta küsima olenevalt strateegilise planeerimisdokumendi iseloomust vähemalt Sotsiaalministeeriumilt, Kultuuriministeeriumilt, Keskkonnaministeeriumilt,

keskkonnateenistusest või kohaliku omavalitsuse organilt vastavalt „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus” § 36.

Käesoleva KSH raames küsitakse seisukohad Põlvamaa Keskkonnateenistusest, Põlva Maavalitsusest, Riikliku Looduskaitsekeskusest (Põlva-Valga-Võru regioon), Kultuuriministeeriumi Muinsuskaitseametilt, Tartu Tervisekaitsetalituse Põlvamaa osakonnalt.

KSH programmi avaliku arutelu ajaks (14.04.2008) esitasid oma seisukohad KSH programmi kohta Riikliku Looduskaitsekeskuse Põlva-Valga-Võru regioon (27.03.2008), Põlvamaa Keskkonnateenistus (25.03.2008), Põlva Maavalitsus (24.03.2008), Muinsuskaitseamet (03.04.2008) ja Tartu Tervisekaitsetalituse Põlvamaa osakond (04.04.2008).

Põlva Maavalitsus, Tartu Tervisekaitsetalituse Põlvamaa osakond ja Riikliku Looduskaitsekeskuse Põlva-Valga-Võru regioon täiendavaid muudatusettepanekuid KSH programmi sisu osas ei esitanud ning kiitsid programmi heaks.

Põlvamaa Keskkonnateenistus tegi KSH programmi sisu osas järgnevad ettepanekud: 1) täiendada programmi punkti 2 alapunkti 1, keskkonnamelementide osas järgnevalt: Natura 2000 alad; 2) täpsustada alternatiivsete võimaluste selgitamist, kirjeldamist ja hindamist.

Ettepanekutega on arvestatud ja täiendatud KSH programmi pt. 2 osas.

Muinsuskaitseamet juhtis tähelepanu järgnevatele analüüsimist vajavatele teemadele, millele tuleb vajadusel pöörata tähelepanu KSH läbiviimisel:

- erinevate ajaperioodide kultuurpärandi kihistused ja nende väärtus;
- võimalikud arheoloogiliselt väärtuslikud alad;
- olemasolevad ja potentsiaalsed miljööväärtuslikud alad. Väärtuskriteeriumiteks võivad olla nii tüüpilisus kui ebatüüpilisus;
- ajalooliselt väärtuslikud objektid (sh hooned, monumendid, sillad, teed, tähisted jne) ja nende säilimiseks vajalike tingimuste seadmine;
- maastikupilt sh vaated kultuurilooliselt olulistele objektidele, vaatekoridoride määramine;
- väärtuslike maastike piiride täpsustamine.

Ettepanekuga on arvestatud ning täiendatud KSH programmi pt. 2 osas.

Muinsuskaitseameti ettepanekul tuleb üldplaneeringus kanda miljööväärtuslike alade ja hoonete hulka kanda järgnev ning tähistada alad üldplaneeringu kaardil:

- Vana -Koiola mõisa ait- praegu kohandatud kultuurimajaks.
- Pragi endine koolimaja – asub Pragi külas.
- Endine Tiši Masinaühistu kuivati - asub Mustajõe külas, selle kõrval arheoloogiamälestis Ohvrikivi.
- Vardja mõisa säilinud hooned.
- Ristipuu Võru- Põlva tee ääres, enne Vana-Koiola järve, vt Eesti Roheline Liikumine www.ristipuud.ee.
- Looduslikud pühapaigad, kui neid on.
- Pärandkultuuri objektid looduses, kui neid teada on.

Ettepanekutega arvestatakse üldplaneeringu koostamisel ning nimetatud objektid kantakse üldplaneeringu kaardile.

14. aprillil toimunud avalikul arutelul täiendavaid ettepanekuid KSH programmi sisu osas ei esitatud. Üldplaneeringu eskiislahenduse osas tehtud ettepanekutega (vt. protokoll) arvestatakse üldplaneeringu koostamisel.

*Üldplaneeringu
keskkonnam
ametkõls
hindamine
maavanem*

PÕLVA MAAVALITSUS

Lp Sirje Tobreluts
Laheda Vallavalitsus
Tilsi küla
63012 Põlvamaa

18.03.2008 nr 7-4/335

24 .03.2008 nr 9-8/986-1

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi heakskiitmine

Tulenevalt Teie 18.03.2008 kirjast nr 7-4/335 ja tutvunud kirja lisana esitatud Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga kiidame selle heaks.

Lugupidamisega

[Signature]

Priit Sibul
Maavanem

Mariika Saks 799 8913

SISSE TULNUD

25. märts 2008
7-4/335-1

Kesk 20
63308 PÕLVA
Registrikood 70002093

Tel 799 8902
Faks 799 8903
E-post mv@polvamaa.ee

Konto 10402015581005
SEB Eesti Ühispank
Kood 401

Laheda Vallavalitsus
Tiisi küla
Laheda vald
63012 Põlvamaa

Teie: 18.03.2008.a.Nr.7-4/336
Meie:27.03.2008.a. Nr. 5.7-4/534-2

Seisukoht Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi sisu kohta

Riikliku Looduskaitsekeskuse Põlva-Valga-Võru regiooni on laekunud Teie kiri, kus soovitakse saada seisukohta Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi sisu kohta.

Tutvunud programmi sisuga võib väita, et meile olulised punktid on kajastatud. Programm sisaldab kaitstavate loodusobjektide analüüsi, maakasutust ning chitustegevust.

Eelpool toodust tulenevalt on Riiklik Looduskaitsekeskuse Põlva-Valga- Võru regioon seisukohal, et antud Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi võib heaks kiita.

Täname väga üldplaneeringu protsessist teavitamise eest ja püüame omaltpoolt samuti võimaluse piires kaasa aidata.

Lugupidamisega,

Urmas Roht
Direktor

Henno Peegel
5161479

SISSE TULNUD

31. märts 2008
7-4/336-1

RIIKLIK LOODUSKAITSEKESKUS

Narva mnt 7a, 15172 Tallinn | reg kood 70007848 | Tel: 627 2193 | Faks: 627 2182 | info@lk.ee | www.lk.ee
Põlva-Valga-Võru regioon Kolga tee 28, Otepää, 67405 VALGAMAA | Tel: 766 9290 | Faks: 766 9291 | polva-valga-voru@lk.ee

*gafuuta püüde
alustada järele*

KESKKONNAMINISTEERIUM
Põlvamaa Keskkonnateenistus

Pr Sirje Tobreluts
Laheda vallavalitsus
Tilsi küla
63012 Põlvamaa

Teie: 18.03.2008 nr. 7-4/334

Meie: 25.03.2008 nr 37-11-I/15524

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programm

Lugupeetud Sirje Tobreluts

Olete esitanud Põlvamaa keskkonnateenistusele Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi eelnõu ning soovite lähtuvalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 36 lg 3 seisukohta programmi sisu kohta.

Põlvamaa keskkonnateenistus on tutvunud programmiga ning esitab järgnevad ettepanekud:

1. Täiendada programmi punkti 2 alapunkti 1, keskkonnamelementide osas järgnevalt:
Natura 2000 alad.
2. Täiendada programmi, täpsustades seda alternatiivsete võimaluste selgitamise, kirjeldamise ja hindamise osas.

Rein Kalle
Juhataja kt

Teadmiseks: Miracon Grupp OÜ
Leegi 9
51109 Tartu

Meelis Järvemägi 799 8193
meelis.jarvemagi@polva.envir.ee

SISSE TULNUD

31. märts 2008
7-4/334-1

Narva mnt 7a
15172 Tallinn
Reg nr 70001231

telefon 799 8198
faks 799 8191
kkt@polva.envir.ee

Postiaadress:
Kooli 1
64504 RÄPINA

Lp Sirje Tobreluts
Laheda Vallavalitsus

Teie: 26.03.2008 nr 7-4/377
Meie: 03.04. 2008 nr 9/11/ 792

Laheda valla üldplaneering

Keskkonnamõju strateegilisest hindamisest

Planeeringu keskkonnamõjude strateegilise hindamisel tuleb lähtuda riikliku kaitse all olevatest mälestistest, muinsuskaitsealadest ja nende kaitsevöönditest. Mälestiste nimekiri on nähtaval Kultuurimälestiste riiklikus registris, millel on olemas riskasutus ka Maa-Ameti põhikaardiga (vt www.register.muinas.ee).

Kinnismälestiste kaitsevöönd on vastavalt muinsuskaitseaduse §25 50 m mälestise väliskontuurist juhul kui ei ole määratud teisiti. Muinsuskaitseamet juhhib tähelepanu, et käesoleval ajal vaadatakse üle mälestiste kaitsevööndeid – juba kehtestatud muudetud kaitsevööndid on nähtaval Maa-Ameti kaardil, töös olevate kaitsevööndite kohta saate informatsiooni maakonna vaneminspektorilt.

Juhul kui planeeritaval alal on maa-alalisi arheoloogiamälestisi (asulakohad, linnamäed jne) palume täpsustada nende piirid maakonna vaneminspektoriga. Samuti saab maakonnainspektorilt teavet kaitsealuste parkide piiride kohta.

Muinsuskaitseamet juhhib tähelepanu järgmistele analüüsimist vajavatele teemadele ja vajadusele hinnata planeeringu elluviimisega kaasneva võimalike mõjusid:

- erinevate ajaperioodide kultuuripärandi kihistused ja nende väärtus
- võimalikud arheoloogiliselt väärtuslikud alad
- olemasolevad ja potentsiaalsed miljööväärtuslikud alad. Väärtuskriteeriumiteks võivad olla nii tüüpilisus kui ebatüüpilisus.
- ajalooliselt väärtuslikud objektid (sh hooned, monumendid, sillad, teed, tähisted jne) ja nende säilimiseks vajalike tingimuste seadmine
- maastikupilt sh vaated kultuurilooliselt olulistele objektidele, vaatekoridoride määratlemine
- väärtuslike maastike piiride täpsustamine.

Oluline on hinnata ka kultuurikeskkonna säilitamist tagavate tingimuste seadmise piisavust ja vajadusel teha strateegilise keskkonnamõju hindamise käigus täiendavaid ettepanekuid.

Pakume Teile abimaterjalina üldnimetatud teemade analüüsimiseks Muinsuskaitseameti poolt viimastel aastatel tellitud valdkondade inventeerimisi ja analüüse. Kõik need on saadaval Muinsuskaitseameti arhiivis Pikk tn 2 Tallinnas. Mõningatel juhtudel on töö nähtav ka internetis. Täiendavate küsimuste puhul palume pöörduda Muinsuskaitseameti maakonnainspektori poole.

Mart Kalm (2004) - ENSV arhitektuur
Epp Lankots(2006) - Eesti arhitektuur 1920-40. Muinsuskaitsealine aspekt
Martin Jänes, Urmas Oja (2004) - Eesti raudteejaamad, vt ka www.muinas.ee/raudtee.html,
www.evr.ee

Martin Jänes, Urmas Oja (2005, 2006) - Eesti meiereid – Järvamaa, Harjumaa, Raplamaa (töö jätkub teistes maakondades)
 Jaan Vali Eesti tuletornid
 Tõnu Sepp (2005) - Saaremaa tuulikud
 Enno Selirand, Kalle Rosenberg (2004); Dan Lukas (2005) - Hiiumaa tuulikud
 TLÜ Ökoloogiainstituut (2005) - Rebala muinsuskaitseala muinsuskaitse eritingimused teemaplaneeringu koostamiseks

Muinsuskaitseametis on lõplikult vormistamata kujul olemas hea andmebaas Eesti parkidest ning mõisa- ja talukalmistutest.

1. Laheda vallas on kehtestatud

1.1 Tilsa mõisa ühine kaitsevöönd (nähtav Maa-ameti kaardil)

Tilsa mõisa pargi piirid.

Kaitsevöönd ja pargi piirid vt Lisa 1 näidata planeeringu kaardil

1.2 Põlgaste mõisa ja Joosu mõisa parkide piirid vt Lisa 2 (näidata planeeringu kaardil)

Peale selle on töös Laheda mõisa ühine kaitsevöönd (kaitsevöönd on kinnitamata, kaitsevööndi piiride ettepanek on vallavalitsusele varem saadetud)

Võimaluse korral kanda planeeringu kaardile planeeritav kaitsevöönd vt Lisa 3

2. Kanda miljööväärtuslike hoonete ja alade hulka, näidata eraldi tingmäärgiga planeeringu kaardil

2.1 Vana -Koiola mõisa ait- praegu kohandatud kultuurimajaks

2.2 Pragi endine koolimaja – asub Pragi külas

2.3 Endine Tilsa Masinaühistu kuivati - asub Mustajõe külas, selle kõrval arheoloogiamälestis Ohvrikivi.

2.4 Vardja mõisa säilinud hooned.

2.5 Ristipuu Võru- Põlva tee ääres, enne Vana-Koiola järve, vt Eesti Roheline Liikumine www.ristipuud.ee

2.6 Looduslikud pühapaigad ?, kui neid on.

2.7 Pärandkultuuri objektid looduses, kui neid teada on.

Elektrooniliselt saadetakse kiri Miracon Grupp OÜ-le.

Lugupidamisega Viktor Lõhmus

Muinsuskaitseameti maakonnainspektor

Kesk20-50, 63308 Põlva, tel 79 98939

TARTU TERVISEKAITSETALITUS
Põlvamaa osakond

Pr Sirje Tobreluts
Laheda Vallavanem
Laheda vald
63012 PÕLVA

Teie: 18.03.2008 nr 7-4/333

Meie: 04.04.2008 nr 6-11.1/PO/762-1

**Arvamus üldplaneeringu keskkonnamõju
strateegilise hindamise programmi sisu kohta**

Lugupidatud proua Sirje Tobreluts

Tartu Tervisekaitsetalituse Põlvamaa osakond on tutvunud KSH programmiga ja arvab, et programmi võib kasutada keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamiseks.

Veera Johanson
Osakonnajuhataja

SISSE TULNUD

07. märts 2008

7-4/333-1

Põlvamaa osakond
Laheda vald, 63012 PÕLVA
Tel (079) 61 169
Faks (079) 61 169
E-post polvamaa@tervisekaitse.ee
<http://www.tervisekaitse.ee>

Tartu Tervisekaitsetalitus
Põllu tä 50303 TARTU
Tel (07) 447 402
Faks (07) 447 407
E-post tartu@tervisekaitse.ee
Registrikood 70003336

<http://www.ametlikudteadaanded.ee/index.php?act=1>

Ametlikud Teadaanded

Otsingu tulemused

Periood () - ()
Leitud kirjeid kokku: 2
Kuvan: 1 - 2

tulemus XML-faili
XML-i struktuuri kirjeldus

18.03.2008 **Keskkonnamõju hindamise teated**

Prindi

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalikustamise teade

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määratleda valla arengusuundade ruumilised lahendused ning määrata maakasutus- ja ehitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasneda koostatava üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm määrab ära hindamise ulatuse ja näitab eeldatavalt esineva keskkonnamõju ning on aluseks keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamisele.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda Vallavalitsus ja **Laheda** Vallavolikogu, Põlvamaa, **Laheda** Vald, Tilsa küla, 63012, tel +372 799 9340, faks +372 799 9350, e-mail: vald@laheda.ee. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Miracon Grupp OÜ, Leegi 9, Tartu, tel +372 5330 0228, kontaktisik Raido Roop.

3) Strateegilise planeerimisdokumendi lähteülesande või eelnõuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda **Laheda** Vallavalitsuse hoones (Põlvamaa, **Laheda** Vald, Tilsa küla 63012), materjalid on olemas paberkandjal. Informatsiooni võib küsida lisaks **Laheda** Vallavalitsuse tel +372 799 9345 ja +372 799 9347. Lisaks on võimalik keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga tutvuda **Laheda** valla veebilehel, www.laheda.ee.

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga tutvumise aeg ja koht: Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga on võimalik tutvuda **Laheda** Vallavalitsuses 31. märts – 4. aprill ja 7. aprill – 11. aprill ja 14. aprill 2008 kell 8:00-16:00.

5) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg ja viis:

Ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg on 14. aprill 2008 ning ettepanekud, vastuväited ja küsimused tuleb esitada kirjalikult **Laheda** Vallavalitsusele või Miracon Grupp OÜ-le elektroonselt või lihtkirjaga.

6) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avaliku arutelu toimumise aeg ja koht: Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalik arutelu toimub **Laheda** Vallavalitsuses 14. aprill 2008. a kell 13:00.

7) Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus:

Laheda valla üldplaneeringuga tekkivat võimalikku piiriülest keskkonnamõju ei ole näha.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine

Keskkonnamõju strateegiline hindamine

Keskkonnamõju strateegiline hindamine

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalikustamise teade

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määratleda valla arengusuundade ruumilised lahendused ning määrata maakasutus- ja ehitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasneeda koostatava üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm määrab ära hindamise ulatuse ja näitab eeldatavalt esineva keskkonnamõju ning on aluseks keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamisele.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda Vallavalitsus ja Laheda Vallavolikogu, Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsa küla, 63012, Tel +372 79 99 340, fax +372 79 99 350, e-mail: vald@laheda.ee. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Miracon Grupp OÜ, Leegi 9, Tartu, Tel: +372 53 300 228, kontaktisik Raido Roop.

3) Strateegilise planeerimisdokumendi lähteülesande või eelnõuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuse hoones (Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsa küla, 63012), materjalid on olemas paberkandjal. Informatsiooni võib küsida lisaks Laheda Vallavalitsuse telefonil +372 79 99 345 ja +372 79 99 347. Lisaks on võimalik keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga tutvuda Laheda valla veebilehel www.laheda.ee.

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga tutvumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuses 31. märts 4. aprill ja 7. aprill 11. aprill ja 14. aprill 2008 kell 8:00-16:00.

- Konkurentsivõitlikku töötasu
- Erinevaid soodustusi

CV saata/tuua 31. märtsiks Põlva Tarbijate Ühistu,
Kesk 10, 63308 Põlva, personal@pty.ee

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju
strateegilise hindamise programmi ja üldpla-
neeringu eskiislahenduse avalikustamise
TEADE

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määratleda valla arengu-
gusuundade ruumilised lahendused ning määrata maakasutus- ja
ehitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise
hindamise eesmärgiks on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale,
mis võivad kaasneda koostatava üldplaneeringuga kavandatavate
tegevustega. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm
määrab ära hindamise ulatuse ja näitab eeldatavalt esineva kesk-
konnamõju ning on aluseks keskkonnamõju strateegilise hindamise
aruande koostamisele.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise alga- taja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda Vallavalitsus ja Laheda vallavolikogu, Põlvamaa, Laheda
vald, 63012 Tilsa küla. Tel +372 799 9340, fax +372 799 9350, e-
mail: vald@laheda.ee. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning
keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Miracon Grupp OÜ,
Leegi 9, Tartu. Tel: +372 5330 0228, kontaktisik Raido Roop.

3) Strateegilise planeerimisdokumendi lähteülesande või eelõnuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda
Laheda Vallavalitsuse hoones (Põlvamaa, Laheda vald, 63012 Tilsa
küla), materjalid on olemas paberkandjal. Informatsiooni võib küsida
lisaks Laheda Vallavalitsuse telefonil +372 799 9345 ja +372 799
9347. Lisaks on võimalik keskkonnamõju strateegilise hindamise
programmiga tutvuda Laheda valla veebilehel www.laheda.ee

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga tutvumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga on võimalik
tutvuda Laheda Vallavalitsuses 31. märts-4. aprill ja 7. aprill-11.
aprill ja 14. aprill 2008 kell 8-17.

5) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg ja viis:

Ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg on 14.
aprill 2008 ning ettepanekud, vastuväited ja küsimused tuleb esitada
kirjalikult Laheda Vallavalitsusele või Miracon Grupp OÜ-le
elektroonselt või lühikirjaga.

6) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avaliku arutelu toimumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu
eskiislahenduse avalik arutelu toimub Laheda Vallavalitsuses 14.
aprillil 2008 kell 13.

7) Piirülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus:

Laheda valla üldplaneeringuga tekkivat võimalikku piirülest kesk-
konnamõju ei ole näha.

Ventilatsioonitööd

tel 529 0816, 5349 8852
Splitter OÜ www.splitter.ee

VILKEST

- Ostame METSAKINNISTUID
ja -MATERJALE
- Teeme RAIE-, TRANSPORTI-
ja BULDOOSERITEENUST
- Aitame METSAMAJANDUS-
KAVADE KOOSTAMISEL

Tel 505 3438

Kanepi A ja O Kanepi, Wer
Orava A ja O Orava küla

Soodsad hin

Lumekrabipulgad (jahuta
Homnikusink veiselihast)
Kodujuust makraga 200 g
Risso rapsiõli 1 l - 21.90
Serla Orava tualettpaber
Ajaxi aknapuhastusvahe

Veriora Vallavalitsus

kuulutab välja KONKURSI

lastekaitse spetsialisti
ametikohta täitmiseks (0,5 kohta)

Kandidaadile esitatavad nõuded:

- erialane haridus või selle omandamine
- soovitatavalt sotsiaal- või pedagoogilise töö alane kogemus
- riigikeele oskus kõrgtasemel
- vähemalt ühe võõrkeele valdamine
- juhilubade olemasolu
- algatus- ja analüüsivõime, hea pingetaluvus, kohusetundlikkus, hea suhtlemisoskus, ausus, lojaalsus

Kandidaadil esitada:

hiljemalt 14.04.2008 alljärgnevad dokumendid:

- kirjalik avaldus
- CV (elulookirjeldus)
- haridust tõendavate dokumentide koopiad
- nägemus antud töö iseloomust
- soovi korral muud dokumendid

Dokumendid saata Veriora Vallavalitsusele aadressil
Uus tn 5, Veriora, 64232 Põlvamaa, märksõnaga
«Konkurss-lastekaitse».

Lisainfo telefonide! 795 8369, 526 5057
(vallavanem); 795 8233, 529 8666 (sotsiaalnõunik).

Alates 20.03.2008
avatud uus kohtumispai:

Naistele! Meestele! Lastele!

STATION 14

aadressil Jaama 14

Lisaks noortele

valik ONLY kaup

Leia üles ja tule vaatama!

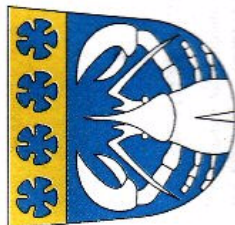
- METSAMATERJALI KOKKUST
- ÜLESTÖÖTAMINE JA
VÄLJAVEDU
- RAIEÕIGUSE JA KINNISTUTE OST
- METSAOMANIKU NÕUSTAMINE

Parimad hinnad
paberipuust pölgini!
AS LEMEKS PÕLVA
polva@lemeks.ee
Tel/faks 799 1474, 502 1666

RÄPINA METSAMAJANDI ENDISTE TÖÖTAJATE KOKKUSAAMINE

Räpina Metsamajandi endiste töötajate kokkusaamine
toimub 17. mail 2008 kogunemisega kell 10 Ristipalos
(endise metsamajandi kontori juures). Seejärel toimub
mälestuskivi avamine, ekskursioon, metsasalu rajamine
ja koosviibimine Ilumetsa metskonna kontori juures.

Eelregistreerimine ja osavõtumaks teha 11. aprilliks 2008
Põlvamaa Keskkonnateenistuses (Räpina, Kooli tn 1) Meeril
Parksepa juures (tel 799 8192, mob 506 3423).

PÕLVAMAA LAHEDA VALLA INFOLEHT

Laheda Valla Sõnumid

Nr 3 (56)

MÄRTS 2008

asutusele. Kõik eelneva võimendusega on võimalik saada inik arendada sirutus-, haara- mis- ja tugifileksi. See stimuleerib lapse liikumist ja peazaju arengut. Juba paarikuune laps on nii tu-

2kuused kuni 1,5aastased lapsed (lapse kaal annab emale lisakoormuse), olenevalt ema võimekest. Võimlemiseks sobib emale kõige

riituse. Kõrvaltoas on lastele mängutuba, seega võib ka teise lapse kausa võtta.

Füsioteraapeut Elin Suits on osalenud konverentsil „Lütkamine ema ja lapse tervise heaks“.

Lili Pošlina, 4. klass,
Marjo Saarna, 4. klass,
Richard Vares, 5. klass,
Mari Jõela, 6. klass,
Kajali Kikkas, 6. klass,
Kristiina Koort, 6. klass,
Merilyn Liiv, 6. klass,
Anneli Oru, 7. klass,
Sandra Salu, 7. klass,
Kätlin Kindsiveer, 8. klass,
Siiri Täht, 8. klass,
Rando Veberson, 8. klass,
Taavi Kurvits, 9. klass,
Rey Laas, LOK klass.

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalikustamise teade

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määrata valla arengusuuna ja ruumilised lahendused ning maakasutus- ja ehitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on selgitada välja võimalikud mõjud keskkonnale, mis võivad kaasneda üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm määrab kindlaks hindamise ulatuse ja näitab eeldatavaid keskkonnamõjusid ning on aluseks keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamisele.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda vallavalitsus ja Laheda vallavolikogu (63012 Tilisi küla, Laheda vald, Põlvamaa, tel 799 9340, faks 799 9350, e-post vald@laheda.ee). Üldplaneeringu koostamist juhivad keskkonnamõju strateegilist hindamist teeb OÜ Miracon Grupp (Leevi 9, Tartu, tel 5330 0228, kontaktisik Raido Roop).

3) Strateegilise planeerimisdokumendi lähteülesande või eelnõuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda Laheda vallavalitsuse hoones (63012 Tilisi küla, Laheda vald, Põlvamaa), materjalid on olemas paberkandjal. Infot võib küsida Laheda vallava-

litsuse tel 799 9345 ja 799 9347. Lisaks on võimalik keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga tutvuda Laheda valla veebilehel www.laheda.ee.

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi tutvumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi on võimalik tutvuda Laheda vallavalitsuses 31. märtsist 4. aprillini, 7.-11. aprillini ja 14. aprillil kell 8-16.

5) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg ja viis:

Ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg on 14. aprill ning ettepanekud, vastuväited ja küsimused tuleb esitada kirjalikult Laheda vallavalitsusele või OÜle Miracon Grupp elektroonselt või lihtkirjaga.

6) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avaliku arutelu toimumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalik arutelu toimub Laheda vallavalitsuses 14. aprillil kell 13.

7) Piiritleste keskkonnamõjude esinemise võimalikkus:

Laheda valla üldplaneeringuga ei ole piiritlest keskkonnamõju ette näha.

Laheda vallavalitsuse uued telefoninumbriid

Vallasekretär 799 9340
Faks 799 9350
Vallavanem 799 9341
Sekretär-konsultant 799 9342
Peraamatupidaja 799 9343
Sotsiaaltöötaja 799 9344, 527 0096
Maakorraldaja 799 9345
Raamatupidaja-kassir 799 9346
Arendus- ja majandusnõunik 799 9347
Tilisi raamatukogu 799 9356

Tilisi lasteala uued telefoninumbriid

Juhataja 799 9358
Rühmatuba 799 9357
Metoodiline ruum 799 9359

LAHEDA VALLAVALITSUS

Põlva Maavalitsus
Kesk 20
63308 PÕLVA

26. märts 2008a nr 7-4/374

**Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi
avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest
teatamine**

Lp Priit Sibul

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 37 lõike 1 kohaselt teavitame Teid Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalikustamisest ja avaliku arutelu toimumisest.

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määratleda valla arengusuundade ruumilised lahendused ning määrata maakasutus- ja ehitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasneda koostatava üldplaneeringuga kavandavate tegevustega. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm määrab ära hindamise ulatuse ja näitab eeldatavalt esineva keskkonnamõju ning on aluseks keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamisele.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda Vallavalitsus ja Laheda Vallavolikogu, Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsi küla, 63012, Tel +372 79 99 340, fax +372 79 99 350, e-mail: vald@laheda.ee. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Miracon Grupp OÜ, Leegi 9, Tartu, Tel: +372 53 300 228, kontaktisik Raido Roop.

3) Strateegilise planeerimisdokumendi lähteülesande või eelnõuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuse hoones (Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsi küla, 63012), materjalid on olemas paberkandjal. Informatsiooni võib küsida lisaks Laheda Vallavalitsuse telefonil +372 79 99 345 ja +372 79 99 347. Lisaks on võimalik keskkonnamõju

Tilsi küla
Laheda vald
63012 PÕLVA

Tel 79 99 342
Fax 79 99 350
vald@laheda.ee

Registrikood 75009467
a/a10402018697006
AS SEB Pank

strateegilise hindamise programmiga tutvuda Laheda valla veebilehel www.laheda.ee.

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga tutvumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuses 31. märts – 4. aprill ja 7. aprill – 11. aprill ja 14. aprill 2008 kell 8:00-16:00.

5) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg ja viis:

Ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg on 14. aprill 2008 ning ettepanekud, vastuväited ja küsimused tuleb esitada kirjalikult Laheda Vallavalitsusele või Miracon Grupp OÜ-le, elektroonselt või lihtkirjaga.

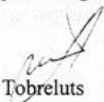
6) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avaliku arutelu toimumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalik arutelu toimub Laheda Vallavalitsuses 14. aprill 2008a kell 13:00.

7) Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus:

Laheda valla üldplaneeringuga tekkivat võimalikku piiriülest keskkonnamõju ei ole näha.

Lugupidamisega

Sirje Tobreluts
Vallavanem

LAHEDA VALLAVALITSUS

Keskkonnaministeeriumi
Põlvamaa Keskkonnateenistus
Kooli 1
Räpina vald
64504 PÕLVA

26. märts 2008a nr 7-4/379

**Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi
avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest
teatamine**

Lp Rein Kalle

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 37 lõike 1 kohaselt teavitame Teid Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalikustamisest ja avaliku arutelu toimumisest.

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määratleda valla arengusuundade ruumilised lahendused ning määrata maakasutus- ja ehitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasneda koostatava üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm määrab ära hindamise ulatuse ja näitab eeldatavalt esineva keskkonnamõju ning on aluseks keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamisele.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda Vallavalitsus ja Laheda Vallavolikogu, Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsi küla, 63012, Tel +372 79 99 340, fax +372 79 99 350, e-mail: vald@laheda.ee. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Miracon Grupp OÜ, Leegi 9, Tartu, Tel: +372 53 300 228, kontaktisik Raido Roop.

3) Strateegilise planeerimisdokumendi lähteülesande või eelnõuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuse hoones (Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsi küla, 63012), materjalid on olemas paberkandjal. Informatsiooni võib küsida lisaks Laheda Vallavalitsuse telefonil +372 79 99 345 ja +372 79 99 347. Lisaks on võimalik keskkonnamõju

Tilsi küla
Laheda vald
63012 PÕLVA

Tel 79 99 342
Fax 79 99 350
vald@laheda.ee

Registrikood 75009467
a/a10402018697006
AS SEB Pank

strateegilise hindamise programmiga tutvuda Laheda valla veebilehel www.laheda.ee.

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga tutvumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuses 31. märts – 4. aprill ja 7. aprill – 11. aprill ja 14. aprill 2008 kell 8:00-16:00.

5) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg ja viis:

Ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg on 14. aprill 2008 ning ettepanekud, vastuväited ja küsimused tuleb esitada kirjalikult Laheda Vallavalitsusele või Miracon Grupp OÜ-le, elektroonselt või lihtkirjaga.

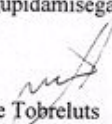
6) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avaliku arutelu toimumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalik arutelu toimub Laheda Vallavalitsuses 14. aprill 2008a kell 13:00.

7) Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus:

Laheda valla üldplaneeringuga tekkivat võimalikku piiriülest keskkonnamõju ei ole näha.

Lugupidamisega

Sirje Tobreluts
Vallavanem

LAHEDA VALLAVALITSUS

Riiklik Looduskaitsekeskus
Põlva-Valga-Võru regioon
Kolga tee 28
Otepää vald
67405 Valgamaa

26. märts 2008a nr 7-4/378

**Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi
avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest
teatamine**

Lp Urmas Roht

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 37 lõike 1 kohaselt teavitame Teid Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalikustamisest ja avaliku arutelu toimumisest.

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määratleda valla arengusuundade ruumilised lahendused ning määrata maakasutus- ja ehitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasneda koostatava üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm määrab ära hindamise ulatuse ja näitab eeldatavalt esineva keskkonnamõju ning on aluseks keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamisele.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda Vallavalitsus ja Laheda Vallavolikogu, Põlvamaa, Laheda Vald, Tiisi küla, 63012, Tel +372 79 99 340, fax +372 79 99 350, e-mail: vald@laheda.ee. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Miracon Grupp OÜ, Leegi 9, Tartu, Tel: +372 53 300 228, kontaktisik Raido Roop.

3) Strateegilise planeerimisdokumendi lähteülesande või eelnõuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuse hoones (Põlvamaa, Laheda Vald, Tiisi küla, 63012), materjalid on olemas paberkandjal. Informatsiooni võib küsida lisaks Laheda Vallavalitsuse

Tiisi küla
Laheda vald
63012 PÕLVA

Tel 79 99 342
Fax 79 99 350
vald@laheda.ee

Registrikood 75009467
a/a10402018697006
AS SEB Pank

telefonil +372 79 99 345 ja +372 79 99 347. Lisaks on võimalik keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga tutvuda Laheda valla veebilehel www.laheda.ee.

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga tutvumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuses 31. märts – 4. aprill ja 7. aprill – 11. aprill ja 14. aprill 2008 kell 8:00-16:00.

5) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg ja viis:

Ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg on 14. aprill 2008 ning ettepanekud, vastuväited ja küsimused tuleb esitada kirjalikult Laheda Vallavalitsusele või Miracon Grupp OÜ-le, elektroonselt või lihtkirjaga.

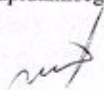
6) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avaliku arutelu toimumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalik arutelu toimub Laheda Vallavalitsuses 14. aprill 2008a kell 13:00.

7) Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus:

Laheda valla üldplaneeringuga tekkivat võimalikku piiriülest keskkonnamõju ei ole näha.

Lugupidamisega

Sirje Tobreluts
Vallavanem

LAHEDA VALLAVALITSUS

Muinsuskaitseamet
Lõuna –Eesti järelvalveosakond
Kesk 20-50
Põlva linn
63308 PÕLVA

26. märts 2008a nr 7-4/377

**Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi
avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest
teatamine**

Lp Viktor Lõhmus

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 37 lõike 1 kohaselt teavitame Teid Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalikustamisest ja avaliku arutelu toimumisest.

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määratleda valla arengusuundade ruumilised lahendused ning määrata maakasutus- ja ehitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasneda koostatava üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm määrab ära hindamise ulatuse ja näitab eeldatavalt esineva keskkonnamõju ning on aluseks keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamisele.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda Vallavalitsus ja Laheda Vallavolikogu, Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsi küla, 63012, Tel +372 79 99 340, fax +372 79 99 350, e-mail: vald@laheda.ee. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Miracon Grupp OÜ, Leegi 9, Tartu, Tel: +372 53 300 228, kontaktisik Raido Roop.

3) Strateegilise planeerimisdokumendi lähteülesande või eelnõuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuse hoones (Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsi küla, 63012), materjalid on

Tilsi küla
Laheda vald
63012 PÕLVA

Tel 79 99 342
Fax 79 99 350
vald@laheda.ee

Registrikood 75009467
a/a10402018697006
AS SEB Pank

olemas paberkandjal. Informatsiooni võib küsida lisaks Laheda Vallavalitsuse telefonil +372 79 99 345 ja +372 79 99 347. Lisaks on võimalik keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga tutvuda Laheda valla veebilehel www.laheda.ee.

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga tutvumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuses 31. märts – 4. aprill ja 7. aprill – 11. aprill ja 14. aprill 2008 kell 8:00-16:00.

5) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg ja viis:

Ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg on 14. aprill 2008 ning ettepanekud, vastuväited ja küsimused tuleb esitada kirjalikult Laheda Vallavalitsusele või Miracon Grupp OÜ-le, elektroonselt või lihtkirjaga.

6) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avaliku arutelu toimumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalik arutelu toimub Laheda Vallavalitsuses 14. aprill 2008a kell 13:00.

7) Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus:

Laheda valla üldplaneeringuga tekkivat võimalikku piiriülest keskkonnamõju ei ole näha.

Lugupidamisega

Sirje Tobreluts
Vallavanem

LAHEDA VALLAVALITSUS

Tartu Tervisekaitsetalituse
Põlvamaa osakond
Ristipalo küla
Räpina vald
64418 Räpina

26. märts 2008a nr 7-4/376

**Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi
avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest
teatamine**

Lp Veera Johanson

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 37 lõike 1 kohaselt teavitame Teid Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalikustamisest ja avaliku arutelu toimumisest.

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määratleda valla arengusuundade ruumilised lahendused ning määrata maakasutus- ja ehitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasneda koostatava üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm määrab ära hindamise ulatuse ja näitab eeldatavalt esineva keskkonnamõju ning on aluseks keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamisele.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda Vallavalitsus ja Laheda Vallavolikogu, Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsi küla, 63012, Tel +372 79 99 340, fax +372 79 99 350, e-mail: vald@laheda.ee. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Miracon Grupp OÜ, Leegi 9, Tartu, Tel: +372 53 300 228, kontaktisik Raido Roop.

3) Strateegilise planeerimisdokumendi lähteülesande või eelnõuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuse hoones (Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsi küla, 63012), materjalid on olemas paberkandjal. Informatsiooni võib küsida lisaks Laheda Vallavalitsuse telefonil +372 79 99 345 ja +372 79 99 347. Lisaks on võimalik keskkonnamõju

Tilsi küla
Laheda vald
63012 PÕLVA

Tel 79 99 342
Fax 79 99 350
vald@laheda.ee

Registrikood 75009467
a/a10402018697006
AS SEB Pank

strateegilise hindamise programmiga tutvuda Laheda valla veebilehel www.laheda.ee.

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga tutvumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuses 31. märts – 4. aprill ja 7. aprill – 11. aprill ja 14. aprill 2008 kell 8:00-16:00.

5) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg ja viis:

Ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg on 14. aprill 2008 ning ettepanekud, vastuväited ja küsimused tuleb esitada kirjalikult Laheda Vallavalitsusele või Miracon Grupp OÜ-le, elektroonselt või lihtkirjaga.

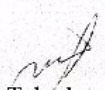
6) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avaliku arutelu toimumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalik arutelu toimub Laheda Vallavalitsuses 14. aprill 2008a kell 13:00.

7) Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus:

Laheda valla üldplaneeringuga tekkivat võimalikku piiriülest keskkonnamõju ei ole näha.

Lugupidamisega

Sirje Tobreluts
Vallavanem

LAHEDA VALLAVALITSUS

Eesti Keskkonnaühenduste koda
pk 227
Tartu linn
51001 Tartu

26. märts 2008a nr 7-4/375

**Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi
avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest
teatamine**

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 37 lõike 1 kohaselt teavitame Teid Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalikustamisest ja avaliku arutelu toimumisest.

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määratleda valla arengusuundade ruumilised lahendused ning määrata maakasutus- ja ehitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasneda koostatava üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm määrab ära hindamise ulatuse ja näitab eeldatavalt esineva keskkonnamõju ning on aluseks keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamisele.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda Vallavalitsus ja Laheda Vallavolikogu, Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsi küla, 63012, Tel +372 79 99 340, fax +372 79 99 350, e-mail: vald@laheda.ee. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Miracon Grupp OÜ, Leegi 9, Tartu, Tel: +372 53 300 228, kontaktisik Raido Roop.

3) Strateegilise planeerimisdokumendi lähteülesande või eelnõuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuse hoones (Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsi küla, 63012), materjalid on olemas paberkandjal. Informatsiooni võib küsida lisaks Laheda Vallavalitsuse telefonil +372 79 99 345 ja +372 79 99 347. Lisaks on võimalik keskkonnamõju

Tilsi küla
Laheda vald
63012 PÕLVA

Tel 79 99 342
Fax 79 99 350
vald@laheda.ee

Registrikood 75009467
a/a10402018697006
AS SEB Pank

strateegilise hindamise programmiga tutvuda Laheda valla veebilehel www.laheda.ee.

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga tutvumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuses 31. märts – 4. aprill ja 7. aprill – 11. aprill ja 14. aprill 2008 kell 8:00-16:00.

5) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg ja viis:

Ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg on 14. aprill 2008 ning ettepanekud, vastuväited ja küsimused tuleb esitada kirjalikult Laheda Vallavalitsusele või Miracon Grupp OÜ-le, elektroonselt või lihtkirjaga.

6) Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avaliku arutelu toimumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi ja üldplaneeringu eskiislahenduse avalik arutelu toimub Laheda Vallavalitsuses 14. aprill 2008a kell 13:00.

7) Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus:

Laheda valla üldplaneeringuga tekkivat võimalikku piiriülest keskkonnamõju ei ole näha.

Lugupidamisega

Sirje Tobreluts
Vallavanem

PROTOKOLL

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avaliku arutelu kohta.

Arutelu asukoht: Laheda Vallavalitsuse saal

14. aprill 2008

Algus kell 13:05, lõpp 14:45

Päevakord:

1. Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi arutelu.

1. Kuulati Raido Roobi (Roop) ettekannet keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta, millele oli eelnenud programmi avalik väljapanek ja järgnes kohapeal arutelu.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi osas täiendavaid muudatusettepanekuid ei esitatud.

2. Laheda valla üldplaneeringu eskiislahenduse tutvustus ja avalik arutelu.

2. Üldplaneeringu eskiislahendust tutvustasid Raido Roop ja Mihkel Meidla.

Eskiislahenduse arutelu toimus vabas vormis ning arutelu käigus arutati läbi terve üldplaneeringu seletuskiri peatükkide kaupa ning kõrvale uuriti kaardimaterjali.

Arutelu käigus esitasid Põlvamaa Keskkonnateenistuse esindajad Meelis Järvemägi ja Siret Punnisk järgnevad ettepanekud üldplaneeringu osas:

- ⇒ Hetkel võib üldplaneeringu seletuskirjast välja lugeda, et iga detailplaneeringuga, mis asub avaliku veekogu ääres peab tagama ligipääsu kallasrajale. Nimetatud punkt pole asjakohane ning iga detailplaneeringuga pole tarvis näidata ligipääsu kallasrajale.
- ⇒ Oluline on see, et oleks kindlaksmääratud ligipääsud kallasrajale just järvede juures. Jõgede juures on võimalik sildade vms kohtade juurest ligi saada.
- ⇒ Täpsustada seletuskirjas tootmismaade tingimuste juures suur keskkonnakoormus või lisada, et reovee eelpuhastuse vajadus enne ühiskanaliseerimise laskmist määrata vallavalitsuse kaalutusotsuse alusel.
- ⇒ Seletuskirjas pole vajalik fikseerida, et tootmismaade detailplaneering tuleb alati kooskõlastada keskkonnateenistusega.
- ⇒ Seletuskirjas muuta sõnastust metsamajandusmaa tingimuste juures, et omanikud ei koosta ise metsamajanduskavasid.
- ⇒ Mäetööstusmaa tingimuste juures välja toodud keskkonnamõju hindamise nõue pole tarvilik 100% juhtudest. Tingimuse üle tuleks veel mõelda.
- ⇒ Kaevandustööde lõppemisel tuleb kaevandusala rekultiveerida, mitte metsastada.
- ⇒ Vaadata üle maakonna teemaplaneeringust hajaasustusse aedade rajamise temaatika.

- ⇒ Seletuskirjas detailplaneeringu kohustusega juhtude juures on kasutatud mõistet nagu kaldakaitse vööndisse ehitamine, mis on väär mõiste.
- ⇒ Väärtuslike maastike osa juures, kus on kirjas Postitee arendamise tingimused, tuleks võtta maha need, mis Laheda valla kohta ei käi.
- ⇒ Kaitstavate loodusobjektide esitamisel I ja II kategooria liikide osas tuleb nende asukoht anda küla täpsusega.
- ⇒ Üldplaneeringut muutva detailplaneeringu algatamisel kaaluda keskkonnamõju strateegilise hindamise vajadust.
- ⇒ Postitee väärtusliku maastiku piiridest peaks välja arvama Lahe küla tootmisalad.
- ⇒ Juhul kui muudetakse rohelise võrgustiku piire, siis tuleb KSH käsitleda piiride muutmisega kaasnevaid mõjusid.

Vallavalitsuse maakorraldaja Aivar Atspool tegi ettepaneku, et mitte fikseerida hajaasustuses krundi suurust, vaid reguleerida ehitustegevust hoonetevaheliste kaugustega.

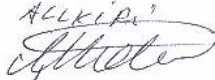
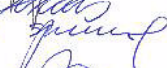
Protokollis

Mihkel Meidla
Miracon Grupp OÜ
KSH töögrupi liige

Laheda valla üldplaneeringu
 keskkonnamõju strateegilise
 hindamise programmi avalik
 konsulteerimine

04.14.08
 Tõlksis

Nimi	ASUTUS	ALLKIRI
1. Mihkel Meela	Miraccon Grupp OÜ	
2. Aivar Atspool	Laheda VV	
3. Maud Oks	RLK Põhja-Eeliga-Mõnne asutused	
4. Siim Punnis	Põlvamaa keskkonnakomitee	
5. Melli Jämsmägi	— u —	
6. Ahto Kõrge	Praktikant	
7. Raido Rõõm	Miraccon Grupp OÜ	
8. Alar Alapert	Laheda VV	

KESKKONNAMINISTEERIUM
Põlvamaa Keskkonnateenistus

Pr. Sirje Tobreluts
Laheda vallavalitsus
Tilsi
Laheda vald
63012 Põlvamaa

Teie: 17.04.2008 nr. 9-4.4/443

Meie: 02.05.2008 nr. 37-11-4/22630

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise
programmi heakskiitmine

Edastame Teile koopia Põlvamaa keskkonnateenistuse juhataja otsusest Laheda valla
üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi heakskiitmise kohta.

Rein Kalle
Juhataja kt

Meelis Järvemägi 799 8193
meelis.jarvemagi@polva.envir.ee

SISSE TULNUD

06.05.2008

9-4.4/443-1

Narva mnt 7a
15172 Tallinn
Reg nr 70001231

telefon 799 8198
faks 799 8191
kkt@polva.envir.ee

Postiaadress:
Koor 1
64504 RÄPINA

KORRALDUS

Räpina

KESKKONNAMINISTEERIUM
Põlvamaa Keskkonnateenistuse
juhataja

29.04.2008a. nr 37-1-1/1080

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi heakskiitmine

Laheda vallavalitsus esitas Põlvamaa keskkonnateenistusele kui keskkonnamõju strateegilise hindamise järelevalvajale Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi heakskiitmiseks (registreeritud dokumendiregistris 22.04.2008 nr 37-11-4/22630).

Laheda valla üldplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) algatati Laheda vallavolikogu 26.septembri 2007 otsusega nr. 65. Lähtudes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeMHJS) § 35 lg 6 teatatakse keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise või algatamata jätmise otsusest 14 päeva jooksul otsuse tegemisest arvates ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja vähemalt ühes üleriigilise või kohaliku levikuga ajalehes ning liht- või tähtkirjaga käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud asutusele ja isikule. Avalikustatud teated KSH algatamise kohta Ametlikes Teadaannetes ei vastanud seaduse nõetele, kuna KSH algatamisest teavitati alles 17.01.2008, samuti ei teavitatud KeMHJS § 35 lõikes 5 nimetatud asutusi ning teadet KSH algatamise kohta polnud ajalehes. Arvestades asjaolu, et KSH algatamisest teavitati küll hiljem, ei ole tegemist KSH järelevalvaja arvates niivõrd olulise eksimusega. Eeldatavalt ei mõjutanud see eksimus hindamise tulemust, kuna tegu oli KSH algatamisest teatamisega ning sisuline osa (programm) oli tol hetkel alles koostamisel.

KSH programmi eelnõu kohta kütisiti seisukohta 18.03.2008 Põlvamaa keskkonnateenistusest, Põlva Maavalitsuselt, Riikliku looduskaitsekeskuse Põlva-Valga-Võru regioonilt, Muinsuskaitseametilt ja Tartu Tervisekaitsetalituse Põlvamaa osakonnalt, lähtuvalt seaduse § 36 lg 3.

KSH programmi avalikust arutelust 14.04.2008 teavitati Ametlikes Teadaannetes 18.03.2008, maakonnalches Koit ning Laheda Valla Sõnumites arutelust tähtaegselt. Lisaks teavitati Põlva Maavalitsust, Riikliku Looduskaitsekeskuse Põlva-Valga-Võru regiooni, Muinsuskaitseametit, Põlvamaa keskkonnateenistust ja Tartu Tervisekaitsetalituse Põlvamaa osakonda. Lisaks teavitati Eesti keskkonnaühenduste koda KSH programmi avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust. Täiendavalt olid teated avaliku arutelu toimumise ja aja kohta ülevälja Laheda vallavalitsuses ja kodulehel. KSH programmi avaliku arutelu ajaks esitati seisukohad programmile Riikliku Looduskaitsekeskuse Põlva-Valga-Võru regiooni, Muinsuskaitseameti, Põlvamaa keskkonnateenistuse, Põlva Maavalitsuse ning Tartu Tervisekaitsetalituse Põlvamaa osakonna poolt.

KSH programmi avalik väljapanek toimus 31.03.2008 – 04.04.2008 ja 07.04.2008-11.04.2008. Avaliku väljapaneku jooksul ettepanekuid ja täiendusi ei esitatud. KSH programmi avalik arutelu toimus Laheda vallavalitsuse saalis 14.04.2008.

KSH programmile esitatud ettepanekud on toodud programmi lisana. KSH programmile on lisatud avaliku arutelu protokoll koos osalejate nimikirjaga.
Esitatud ettepanekutega on KSH programmis arvestatud ning programmi täiendatud.

Tulenevalt eelnevast ning lähtudes KeMHJS § 39 lg 2 kiidab Põlvamaa keskkonnateenistus heaks Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi.

Otsuse kohta võib 30 päeva jooksul otsuse teada saamisest esitada kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras või vaide Põlvamaa keskkonnateenistusele haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

Rein Kalle
Juhataja kt

Lisa 2 – Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalikustamise materjalid

26.06.2008 **Keskkonnamõju hindamise teated**

[Prindi](#)

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalikustamise ja avaliku arutelu toimumise teade.

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määratleda valla arengusuundade ruumilised lahendused ning määrata maakasutus- ja ehitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasneda koostatava üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda Vallavalitsus ja **Laheda** Vallavolikogu, Põlvamaa, **Laheda** Vald, Tilsa küla, 63012, Tel +372 799 9340, e-mail: vald@laheda.ee. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Miracon Grupp OÜ, Leegi 9, Tartu, tel +372 5330 0228, kontaktisik Raido Roop.

3) Strateegilise planeerimisdokumendi eelnõuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda **Laheda** Vallavalitsuse hoones (Tilsa küla, **Laheda** vald, Põlvamaa 63012), materjalid on olemas paberikandjal. Informatsiooni võib küsida lisaks **Laheda** Vallavalitsuse telefonil +372 799 9340. Lisaks on võimalik keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega tutvuda **Laheda** valla veebilehel www.laheda.ee.

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega tutvumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega on võimalik tutvuda **Laheda** Vallavalitsuses 01. juuli – 22. juuli 2008 tööpäevadel kell 8.00–16.00.

5) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg ja viis:

Ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg on 22. juuli 2008. a ning ettepanekud, vastuväited ja küsimused tuleb esitada kirjalikult **Laheda** Vallavalitsusele või Miracon Grupp OÜ-le, elektroonselt või lihtkirjaga.

6) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku arutelu toimumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik arutelu toimub **Laheda** Vallavalitsuses 22. juuli 2008. a kell 14.00.

7) Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus:

Laheda valla üldplaneeringuga võimalikku piiriülest keskkonnamõju ei teki.

Müük

TALU Rapihast 2 km, kruni 14 ha,
Tel 5336 3314.

MAASIKAD, Tel 5323 8596.
503 1684, 782 2276, 5306 3314.

Leendapital OJ seelb METSA-
KINISTUUD ja KASVAVAT
METSA üle Eesti. Tel 515 6958.
Ostam GAZ 52-53, ZIL-1 ja MAZ-1.
Karenniti vajad. Tel 5693 1282.

ja METSAKINNISTUUD. 502 1555.

Teenus

Lõuna-laenuud

PAALJOTA KIRILAENUUD kuni 7000
EUR, STUREM LAEN SÕIDUKI (saab
valida) KUNINGSVARA TAGASTUSEL
Suurelaenuud OÜ, Jätn 39, Värna,
www.laenuud.ee 5680 8199.

KIRILAENUUD, paljudeid makse-
viikimusi, info heli 5345 6448,
020 2195, Alkarsid 1-06, Tärnu

3-toeline rõduga KORTER (85 m², IV korrusel) Põlvas Aasta tn. Omenäkküti, 550 000 kr. Tel 516 6406.

9106 KUMIEN F.W. 33.0004 / 209

LERID. Teodud kija Belgjast ja Hollandst. Asuvad Põhjas. Tel 517 9799.

MISSAM PRIMERA. Tel 507 1092.

MAISE VOODILLAUDA, leius kuri
200mln, PÓRANDA ja KARINIISI-
200mln, PÓRANDA ja KARINIISI-

moševad). Info tel 517 5605.

muut peetavat SAEMATERIAALI, sügavremmutatud VÄLISVOODRI ja TERASSILAUDU, SISEVOODRI ja PÕRANDA ALUST. (Kõik need on

SAUNA- ja SUITSUVAHJON kumit
108300000, Wafvinnel, Vapauskatu
Transporti, Mob 5554 0228.

**Mulla alurul pakizud Sangla
TURBABIKETI, Kohalevedu**

Lüheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest teatamine

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:
Lahendada välja difteriahaiguse esinemis-
koha erisugusundade nummeeritud tähtsusest ning mit-
tusa määrasu- ja enesetähtsusest välja tõeliseks
kehtestamiseks strateegilise hindamise esineks
hinnaa vaimlikult mõjutatavateks, mis võivad kaan-
neid koostatava difteriahaiguse kaardistatavate tege-
vustega.

si strateegilise planeerimisvõimekumendi koostamiseks
algajale, koostamisprotseduuride, koostaja ja kehastaja-
Lahenda Valitsus ja Lahenda väliselektroni, Pärnmaa,
Lahenda Valt, Tšei koda, 68012, tel: +372 799 9340, e-mail:
vaid@lahenda.ee Ühispärnemise koostamis kooruühend-
ning Koostamiskorraldaja strateegilisi hindamisi teostab
Keskkoostamiskorraldaja, Läägi 9, Tartu, tel: +372 5330 0228,
koostamiskeskus Rado Rado.

Ettevõtte eesmärk: Ettevõtte eesmärk on pakkuda klientidele kvaliteetset ja kiirust teenust. Ettevõtte eesmärk on ka kasutada kõiki võimalikke ressursse, et saavutada maksimaalne kasum.

4) Keaskonnangul strateegilise hindamise aruandega tutvumise ajaks ja kohi;
5) Keaskonnangul strateegilise hindamise aruandega tutvumise ajal, tutvuda Laheda Valitsusest 1. juuli-22. juuli 2008a lõpetavatel leht 8-16;
6) Keaskonnangul strateegilise hindamise aruande koostamise etappide, vastuvõetavate ja küsimuste esitamise etappide ja viis;

[illegible]

7) Pärilülise keskkonnamõju esinemise võimalikkus:
aheda valla olidplaneeringuga võimalikku päritlast

1

[illegible]

Tana
paleva jooksul püüesid b-
heneb ning päristõunal
sajad hooetinta ja alko-
sevdõrnals on suut. Tuul
õn muusiku suunaga 2-5
m/s, äksete ajal on tuge-
vamaid puhanguid. Soo-
ja on 18...20 °C.

Homme
on pilves selgimistega
lim. Mitmel pool sajab
hoovhima, paiguti võib
äärmis oita. Puhub muu-
tlu suunaga tuul 1-5 m/s.
Sooja on õõsel 11...13,
päeval 19...20 °C.

Telsipäeva
12. päeval 20...21 °C.

soja ning seljavihmatus
on väike, püüval püüsus
tühene ning sajab hoo-
vihma. Lõuna- ja edela-
tuul põõrubid loodesse ja
põhja 5-8 m/s. Sooja on
düssel 10...12, püüval
17...19°C.

LAHEDA VALLAVALITSUS

Põlva Maavalitsus
Kesk 20
63308 PÕLVA

26. juuni 2008a nr 7-4/639

**Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise
hindamise aruande avalikust väljapanekust ja avaliku
arutelu toimumisest teatamine**

Lugupeetud Priit Sibul

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 37 lõike 1 kohaselt teavitame Teid Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalikustamisest ja avaliku arutelu toimumisest.

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määratleda valla arengusuundade ruumilised lahendused ning määrata maakasutus- ja ehitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasneda koostatava üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda Vallavalitsus ja Laheda Vallavolikogu, Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsa küla, 63012, Tel +372 79 99 340, e-mail: vald@laheda.ee. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Miracon Grupp OÜ, Leegi 9, Tartu, Tel: +372 53 300 228, kontaktisik Raido Roop.

3) Strateegilise planeerimisdokumendi eelnõuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuse hoones (Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsa küla, 63012), materjalid on olemas paberkandjal. Informatsiooni võib küsida lisaks Laheda Vallavalitsuse telefonil +372 79 99 340. Lisaks on võimalik keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega tutvuda Laheda valla veebilehel www.laheda.ee.

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega tutvumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuses 01. juuli – 22. juuli 2008 tööpäevadel kell 8:00-16:00.

Tilsa küla
Laheda vald
63012 PÕLVA

Tel 79 99 342
Fax 79 99 350
vald@laheda.ee

Registrikood 75009467
a/a10402018697006
AS SEB Pank

5) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg ja viis:

Ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg on 22. juuli 2008. a ning ettepanekud, vastuväited ja küsimused tuleb esitada kirjalikult Laheda Vallavalitsusele või Miracon Grupp OÜ-le, elektroonselt või lihtkirjaga.

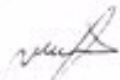
6) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku arutelu toimumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik arutelu toimub Laheda Vallavalitsuses 22. juuli 2008. a kell 14.00.

7) Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus:

Laheda valla üldplaneeringuga võimalikku piiriülest keskkonnamõju ei teki.

Lugupidamisega

Sirje Tobreluts
Vallavanem

LAHEDA VALLAVALITSUS

Tartu Tervisekaitsetalituse
Põlvamaa osakond
Ristipalo küla
Räpina vald
64418 Räpina

26. juuni 2008a nr 7-4/ 638

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest teatamine

Lp Veera Johanson

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 37 lõike 1 kohaselt teavitame Teid Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalikustamisest ja avaliku arutelu toimumisest.

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määratleda valla arengusuundade ruumilised lahendused ning määrata maakasutus- ja ehitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasneda koostatava üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda Vallavalitsus ja Laheda Vallavolikogu, Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsa küla, 63012, Tel +372 79 99 340, e-mail: vald@laheda.ee. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Miracon Grupp OÜ, Leegi 9, Tartu, Tel: +372 53 300 228, kontaktisik Raido Roop.

3) Strateegilise planeerimisdokumendi eelnõuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuse hoones (Tilsa küla Laheda vald Põlvamaa 63012), materjalid on olemas paberkandjal. Informatsiooni võib küsida lisaks Laheda Vallavalitsuse telefonil +372 79 99 340. Lisaks on võimalik keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega tutvuda Laheda valla veebilehel www.laheda.ee.

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega tutvumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuses 01. juuli – 22. juuli 2008 tööpäevadel kell 8.00 – 16.00.

Tilsa küla
Laheda vald
63012 PÕLVA

Tel 79 99 342
Fax 79 99 350
vald@laheda.ee

Registrikood 75009467
a/a10402018697006
AS SEB Pank

5) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg ja viis:

Ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg on 22. juuli 2008. a ning ettepanekud, vastuväited ja küsimused tuleb esitada kirjalikult Laheda Vallavalitsusele või Miracon Grupp OÜ-le, elektroonselt või lihtkirjaga.

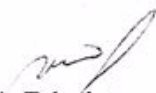
6) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku arutelu toimumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik arutelu toimub Laheda Vallavalitsuses 22. juuli 2008. a kell 14.00.

7) Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus:

Laheda valla üldplaneeringuga võimalikku piiriülest keskkonnamõju ei teki.

Lugupidamisega

Sirje Tobreluts
Vallavanem

LAHEDA VALLAVALITSUS

Muinsuskaitseamet
Lõuna – Eesti järelvalveosakond
Kesk 20-50
Põlva linn
63308 PÕLVA

26. juuni 2008a nr 7-4/637

**Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise
hindamise aruande avalikust väljapanekust ja avaliku
arutelu toimumisest teatamine**

Lp Viktor Lõhmus

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 37 lõike 1 kohaselt teavitame Teid Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalikustamisest ja avaliku arutelu toimumisest.

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määratleda valla arengusuundade ruumilised lahendused ning määrata maakasutus- ja ehitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasneda koostatava üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda Vallavalitsus ja Laheda Vallavolikogu, Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsi küla, 63012, Tel +372 79 99 340, e-mail: vald@laheda.ee. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Miracon Grupp OÜ, Leegi 9, Tartu, Tel: +372 53 300 228, kontaktisik Raido Roop.

3) Strateegilise planeerimisdokumendi eelnõuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuse hoones (Tilsi küla Laheda vald Põlvamaa 63012), materjalid on olemas paberkandjal. Informatsiooni võib küsida lisaks Laheda Vallavalitsuse telefonil +372 79 99 340. Lisaks on võimalik keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega tutvuda Laheda valla veebilehel www.laheda.ee.

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega tutvumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuses 01. juuli – 22. juuli 2008 tööpäevadel kell 8.00 – 16.00.

Tilsi küla
Laheda vald
63012 PÕLVA

Tel 79 99 342
Fax 79 99 350
vald@laheda.ee

Registrikood 75009467
a/a10402018697006
AS SEB Pank

5) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg ja viis:

Ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg on 22. juuli 2008. a ning ettepanekud, vastuväited ja küsimused tuleb esitada kirjalikult Laheda Vallavalitsusele või Miracon Grupp OÜ-le, elektroonselt või lihtkirjaga.

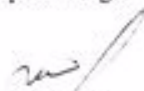
6) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku arutelu toimumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik arutelu toimub Laheda Vallavalitsuses 22. juuli 2008. a kell 14.00.

7) Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus:

Laheda valla üldplaneeringuga võimalikku piiriülest keskkonnamõju ei teki.

Lugupidamisega

Sirje Tobreluts
Vallavanem

LAHEDA VALLAVALITSUS

Riiklik Looduskaitsekeskus
Põlva-Valga-Võru regioon
Kolga tee 28
Otepää vald
67405 Valgamaa

26. juuni 2008a nr 74/ 636

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest teatamine

Lp Urmas Roht

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 37 lõike 1 kohaselt teavitame Teid Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalikustamisest ja avaliku arutelu toimumisest.

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määratleda valla arengusuundade ruumilised lahendused ning määrata maakasutus- ja ehitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasneda koostatava üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda Vallavalitsus ja Laheda Vallavolikogu, Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsa küla, 63012, Tel +372 79 99 340, e-mail: vald@laheda.ee. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Miracon Grupp OÜ, Leegi 9, Tartu, Tel: +372 53 300 228, kontaktisik Raido Roop.

3) Strateegilise planeerimisdokumendi eelnõuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuse hoones (Tilsa küla Laheda vald Põlvamaa 63012), materjalid on olemas paberkandjal. Informatsiooni võib küsida lisaks Laheda Vallavalitsuse telefonil +372 79 99 340. Lisaks on võimalik keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega tutvuda Laheda valla veebilehel www.laheda.ee.

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega tutvumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuses 01. juuli – 22. juuli 2008 tööpäevadel kell 8.00 – 16.00.

Tilsa küla
Laheda vald
63012 PÕLVA

Tel 79 99 342
Fax 79 99 350
vald@laheda.ee

Registrikood 75009467
a/a10402018697006
AS SEB Pank

5) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg ja viis:

Ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg on 22. juuli 2008. a ning ettepanekud, vastuväited ja küsimused tuleb esitada kirjalikult Laheda Vallavalitsusele või Miracon Grupp OÜ-le, elektroonselt või lihtkirjaga.

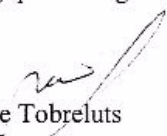
6) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku arutelu toimumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik arutelu toimub Laheda Vallavalitsuses 22. juuli 2008. a kell 14.00.

7) Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus:

Laheda valla üldplaneeringuga võimalikku piiriülest keskkonnamõju ei teki.

Lugupidamisega

Sirje Tobreluts
Vallavanem

LAHEDA VALLAVALITSUS

Keskkonnaministeeriumi
Põlvamaa Keskkonnateenistus
Kooli 1
Räpina vald
64504 PÕLVA

26. juuni 2008a nr 7-4/635

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest teatamine

Lp Rein Kalle

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 37 lõike 1 kohaselt teavitame Teid Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalikustamisest ja avaliku arutelu toimumisest.

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määratleda valla arengusuundade ruumilised lahendused ning määrata maakasutus- ja chitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasneda koostatava üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda Vallavalitsus ja Laheda Vallavolikogu, Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsi küla, 63012, Tel +372 79 99 340, e-mail: vald@laheda.ee. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Miracon Grupp OÜ, Leegi 9, Tartu, Tel: +372 53 300 228, kontaktisik Raido Roop.

3) Strateegilise planeerimisdokumendi eelnõuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuse hoones (Tilsi küla Laheda vald Põlvamaa 63012), materjalid on olemas paberkandjal. Informatsiooni võib küsida lisaks Laheda Vallavalitsuse telefonil +372 79 99 340. Lisaks on võimalik keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega tutvuda Laheda valla veebilehel www.laheda.ee.

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega tutvumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuses 01. juuli – 22. juuli 2008 tööpäevadel kell 8.00 – 16.00.

Tilsi küla
Laheda vald
63012 PÕLVA

Tel 79 99 342
Fax 79 99 350
vald@laheda.ee

Registrikood 75009467
a/a10402018697006
AS SEB Pank

5) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg ja viis:

Ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg on 22. juuli 2008. a ning ettepanekud, vastuväited ja küsimused tuleb esitada kirjalikult Laheda Vallavalitsusele või Miracon Grupp OÜ-le, elektroonselt või lihtkirjaga.

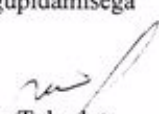
6) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku arutelu toimumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik arutelu toimub Laheda Vallavalitsuses 22. juuli 2008. a kell 14.00.

7) Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus:

Laheda valla üldplaneeringuga võimalikku piiriülest keskkonnamõju ei teki.

Lugupidamisega

Sirje Tobreluts
Vallavanem

LAHEDA VALLAVALITSUS

Eesti Keskkonnaühenduste koda
pk 227
Tartu linn
51001 Tartu

26. juuni 2008a nr 7-4/634

**Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise
hindamise aruande avalikust väljapanekust ja avaliku
arutelu toimumisest teatamine**

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 37 lõike 1 kohaselt teavitame Teid Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalikustamisest ja avaliku arutelu toimumisest.

1) Planeerimisdokumendi nimetus ja eesmärk:

Laheda valla üldplaneeringu eesmärgiks on määratleda valla arengusuundade ruumilised lahendused ning määrata maakasutus- ja ehitustingimused valla territooriumil. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasneda koostatava üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega.

2) Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja:

Laheda Vallavalitsus ja Laheda Vallavolikogu, Põlvamaa, Laheda Vald, Tilsi küla, 63012, Tel +372 79 99 340, e-mail: vald@laheda.ee. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ning keskkonnamõju strateegilist hindamist teostab Miracon Grupp OÜ, Leegi 9, Tartu, Tel: +372 53 300 228, kontaktisik Raido Roop.

3) Strateegilise planeerimisdokumendi eelnõuga tutvumise aeg ja viis:

Laheda valla üldplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuse hoones (Tilsi küla Laheda vald Põlvamaa 63012), materjalid on olemas paberkandjal. Informatsiooni võib küsida lisaks Laheda Vallavalitsuse telefonil +372 79 99 340. Lisaks on võimalik keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega tutvuda Laheda valla veebilehel www.laheda.ee.

4) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega tutvumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega on võimalik tutvuda Laheda Vallavalitsuses 01. juuli – 22. juuli 2008 tööpäevadel kell 8.00 – 16.00.

Tilsi küla
Laheda vald
63012 PÕLVA

Tel 79 99 342
Fax 79 99 350
vald@laheda.ee

Registrikood 75009467
a/a10402018697006
AS SEB Pank

5) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg ja viis:

Ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaeg on 22. juuli 2008. a ning ettepanekud, vastuväited ja küsimused tuleb esitada kirjalikult Laheda Vallavalitsusele või Miracon Grupp OÜ-le, elektroonselt või lihtkirjaga.

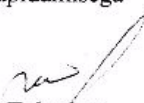
6) Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku arutelu toimumise aeg ja koht:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik arutelu toimub Laheda Vallavalitsuses 22. juuli 2008. a kell 14.00.

7) Piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus:

Laheda valla üldplaneeringuga võimalikku piiriülest keskkonnamõju ei teki.

Lugupidamisega

Sirje Tobreluts
Vallavanem

PROTOKOLL

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku arutelu kohta.

Arutelu asukoht: Laheda Vallavalitsuse saal

22. juuli 2008. a.

Algus kell 14:08, lõpp 14:46

Päevakord:

1. Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik arutelu.

1. Kuulati Raido Roobi (Roop) ettekannet keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande kohta, millele oli eelnenud aruande avalik väljapanek ja järgnes kohapeal arutelu.

Meelis Järvemägi: Kas radoonihuga arvestamine ja meetmete rakendamine peaks kehtima kõigile elamutele? Ehk pole probleem nii suur.

Sirje Tobreluts: Vallas teostati talvel mõõtmisi ja kõrget radoonisisaldust pinnases ei avastatud.

Lauri Joosu: Mõõtmisi oleks siiski soovitatav teostada enne uute elamualade väljaarendamist. Iga üksiku elamu ehitamisel pole tarvilik, aga nõue võiks kehtida just uute ulatuslike elamualade korral. Täpsustame nõuet KSH aruandes.

Meelis Järvemägi: Suuremate maa-alade puhul on mõõtmised vajalikud. Siis on asi omaniku või arendaja oma mure.

Meelis Järvemägi: Kas üldplaneeringus on ikka kirjas pinnaveekogude ehituskeeluvööndid ja vööndite erisused?

Raido Roop: Jah, üldplaneeringu seletuskirjas on vööndid kirjas ning on lisatud märke, et metsamaal kehtib ehituskeeluvöönd piiranguvööndi piirini.

Meelis Järvemägi: Siin tekib probleem, et mida lugeda täpselt metsamaaks.

Aivar Atspool: Aluseks tuleb võtta ikka katastrikaart ja kõlvikupiirid. Muuga ei saa arvestada.

Meelis Järvemägi: Oluliseks aluseks on ka Eesti Põhikaart.

Aivar Atspool: Mis on siis mets ja mis on võsa? Seal tekib vastuolu.

Meelis Järvemägi: Käituda tuleb vastavalt Metsaseadusele. Ja lõpuks käib asi ikka omavalitsuse kaalutusotsuse alusel.

Aivar Atspool: Kui on olemas geodeetiline alusplaan, siis on otsustamine lihtne.

Meelis Järvemägi: Kas üldplaneeringuga on lubatud ühele krundile ainult ühe elamu ehitamine?

Raido Roop: Selle üle sai töökoosolekutel vaieldud ning sai paika pandud, et üks elamu ühele krundile. Sellega on ka volikogu kursis, kuna neile sai üldplaneeringut tutvustatud ning nemad vastuväiteid ei esitanud.

Meelis Järvemägi: Üldplaneeringu hilisemal kasutamisel võib tekkida see probleem, et kas arvestada planeeringukaardil toodud piire või arvestada reaalseid looduses esinevaid piire.

Mihkel Meidla: Üldplaneeringus on probleemi käsitletud ning fikseeritud, et üldplaneeringus toodud objekte ei tohi üks-ühele üle võtta, vaid piirid tuleb detailplaneeringu koostamise ja projekteerimistingimuste alusel ehitamisel täpsustada ning hiljem lähtuda ikka täpsustatud piiridest.

Meelis Järvemägi: Siiski tuleb ka alati kohal käia ning piirid looduses üle hinnata.

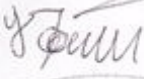
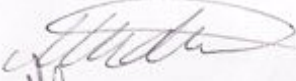
Protokollis

Mihkel Meidla
Miracon Grupp OÜ
KSH töögrupi liige

Laheda valla üldplaneeringu
 harkbannamõju strateegiline
 hindamine arvanek avalik arutelu.

Osalejate nimekiri:

Nimi	Asutus	Altkiri
Raido Raaga	Miracron Grupp OÜ	
Lauri Joosu	— " —	
Kihelkond	— " —	
Alar Alapert	Laheda VV	
Aivar Atspool	Laheda VV	
Maelis Jämsel	Põhikooli kool	
Sigge Tobulak	Laheda VV	

Avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu ajal laekunud ettepanekud

KESKKONNAMINISTEERIUM
Põlvamaa Keskkonnateenistus

Pr Sirje Tobreluts
Laheda vallavalitsus
Tilsi küla
63012 Põlvamaa

Teie: 26.06.2008 nr. 7-4/635

Meie: 14.07.2008 nr 37-11-1/30804

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne

Lugupeetud Sirje Tobreluts

Olete esitanud Põlvamaa keskkonnateenistusele teabe Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande ning üldplaneeringu eskiislahenduse avaliku väljapaneku kohta.

Põlvamaa keskkonnateenistus on tutvunud aruandega ning esitab järgnevad ettepanekud ja arvamused:

1. Aruande punkti 4.1 „Looduslikud olud“ vajab täpsustamist keskkonnaregistri veekogude andmete osas.
2. Aruande punktist 6.3 ei selgu detailplaneeringu kohustustega alade ulatus ja tingimused. Võib aru saada, et detailplaneeringu kohustusega aladeks on nii kompaktsed hoonestusega- kui hajaasustusega alad.
3. Sama punkti alapunkti „Väärtuslikud maastikud, pargid, haljasalad...“ kohaselt täpsustatakse üldplaneeringuga maakonnaplaneeringu teemaplaneeringuga määratud Postitee väärtusliku maastiku piire. Ei selgu aga, mis mahus ja mis põhjendusel.
4. Aruande punktis 8.1 alapunktis „Kaitstavad loodusobjektid“ I alternatiivi kirjeldamisel on nimetatud, et Põlgaste mõisapargi lähedale kavandatud kahe tootmisala kasutamisel tuleb jälgida, et tootmise iseloomust tulenevad kahjulikud mõjud ei rikuks pargi kaitse – eesmärki. Ei selgu aga, kas on vajalik tootmisala arendamisel teatud meetmete rakendamist mõju vähendamiseks või eelneva strateegilise keskkonnamõju hindamise läbiviimist.
5. Sama punkti alapunkti „Natura 2000“ on kirjeldatud Ridali loodusala. Juhime tähelepanu, et keskkonnaregistri kohaselt on tegemist siiski Tahkjärve soo hoiualaga.

Meeslis Järvemägi

Keskkonnakorralduse ja vee peaspetsialist juhataja kt ülcsannetes

Teadmiseks: Miracon Grupp OÜ
Leegi 9, 51109 Tartu

799 8193 meelis.jarvemagi@polva.envir.ee

Narva mnt 7a
15172 Tallinn
Reg nr 70001231

telefon 799 8198
faks 799 8191
kkt@polva.envir.ee

Postiaadress:
Kooli 1
64504 RÄPINA

Avaliku väljapaneku käigus esitas Põlvamaa Keskkonnateenistus 14. juuli 2008. a. kirjaga nr. 37-11-1/30804 ettepanekud KSH aruande täiendamiseks. Vastav kiri on lisatud aruandele ning esitatud ettepanekutega on arvestatud ning KSH aruannet on täiendatud.

Ettepanek nr. 1: aruande punkti 4.1. looduslikud olud on täpsustatud keskkonnaregistri veekogude andmete osas. Aruannet täiendatud lk. 10.

Ettepanek nr. 2: aruande punkti 6.3. on täiendatud detailplaneeringu kohustusega alade ja juhtude osas. Aruannet täiendatud lk. 29-31.

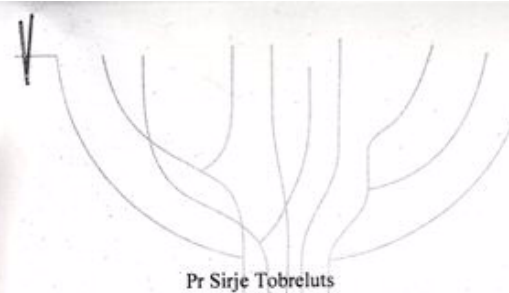
Ettepanek nr. 3: aruannet on täiendatud väärtuslike maastike piiride täpsustamise osas. Aruannet täiendatud lk. 32, 42.

Ettepanek nr. 4: aruannet on täiendatud Põlgaste mõisapargi lähedal asuvate tootmismaade osas. Aruannet täiendatud lk. 40.

Ettepanek nr. 5: aruannet täiendatud Natura 2000 alade nimede osas. Aruannet täiendatud lk. 43.

22. juulil 2008. a. toimunud KSH aruande avaliku arutelu käigus tegi Meelis Järvemägi ettepaneku täpsustada aruannet radooniohu osas. Ettepanekuga on arvestatud ja aruannet täiendatud lk. 5, 45, 49.

Lisa 3 – Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande heakskiitmise otsus

Pr Sirje Tobreluts
Laheda Vallavalitsus
Tilsi küla
63012 PÖLVAMAA

KESKKONNAMINISTEERIUM
Põlvamaa Keskkonnateenistus

Teie: 12.08.2008 nr. 7-4/750
Meie: 29.08.2008 nr 37-11-1/30804

Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande heakskiit

Lugupeetud Sirje Tobreluts

Laheda Vallavalitsus esitas Põlvamaa keskkonnateenistusele kui keskkonnamõju strateegilise hindamise järelevalvajale Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande heakskiitmiseks (registreeritud dokumendiregistris 13.08.2008 nr 37-11-1/30804).

Laheda valla üldplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) algatati Laheda vallavolikogu 26.septembri 2007 otsusega nr. 65.

KSH aruande avalik väljapanek kestis 01.07.2008 kuni 22.07.2008. Vastav teade edastati 26.06.2008 Põlvamaa keskkonnateenistusele, Põlva Maavalitsusele, Riikliku Looduskaitsekeskuse Põlva-Valga-Võru regioonile, Muinsuskaitseametile, Tartu Tervisekaitsetalituse Põlvamaa osakonnale ning Eesti Keskkonnaühenduste Kojale. Samuti teavitati KSH aruande avalikust arutelust 26.06.2008 ajalehes Koit ning väljaandes Ametlikud Teadaanded. Lisaks oli KSH aruanne kättesaadav strateegilise planeerimisdokumendi koostaja ja konsultandi ning eksperdi Miracon Grupp OÜ veebilehel. Avaliku väljapaneku vältel kirjalikke ettepanekuid aruandele ei esitatud.

KSH aruande avalik arutelu toimus Laheda vallavalitsuses 22.07.2008. KSH aruande avalikul arutelul tehtud ettepanekud on toodud lisana KSH aruande arutelu protokollis. KSH aruandele on lisatud avaliku arutelu protokoll koos osalejate nimekirjaga.

KSH aruandes on kirjeldatud eeldatavalt mõjutatavat keskkonda ja üldplaneeringu mõju erinevate alternatiivide korral. Käsitatud on kahte alternatiivi: Null alternatiiv, mille kohaselt ei koostata ega kehtestata üldplaneeringut, mille kohaselt vallal puuduvad ruumilise arengu eesmärgid maakasutuse üldpõhimõtted ning puuduvad täpsemad maakasutus- ning ehitustingimused. Ehitustegevus toimub detailplaneeringute alusel, mille lähtetingimused väljastab vallavolikogu maakonnaplaneeringu alusel. Alternatiiv I kohaselt üldplaneeringu koostamisel võetakse suund suhte looduskeskond – majandustegevus tasakaalustamisele. Säilitatakse kõik olemasolevad looduslikult ja ajaloolis- kultuuriliselt väärtuslikud alad ning puhke- ja turismialade arendamisega võetakse suund alade parema eksponeerimise suunas. Olemasolevas keskuses (Tilsi küla kompaktses hoonestusega alad) ja lähialadel lubatakse laiendada ehitustegevust ning luua uusi elamu- ja ettevõtlusalasid. Alternatiivide võrdlemise tulemusel on valitud I alternatiiv, mille ellurakendamine avaldab nõrka negatiivset mõju looduskeskonnale, kuid tõstab elukvaliteeti ning loob võimalused majandusarenguks.

KOPIA OIG. 2008

[Handwritten signature]

(asest, allkirj)

Narva mnt 7a 15172 Tallinn Reg nr 70001231	telefon 799 8198 faks 799 8191 kkt@polva.envir.ee	Postiaadress: Kooli 1 64504 RÄPINA
--	---	--

Aruandes on välja toodud üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega kaasnevad keskkonnamõjud ning leevendusmeetmed. Üldplaneeringu elluviimisega tekkivate võimalike negatiivsete keskkonnamõjude vältimiseks ning minimeerimiseks tuleb rakendada aruandes nimetatud meetmeid.

Aruanne kajastab erinevate mõjude omavahelisi seoseid, välja on toodud üldplaneeringu elluviimisega kaasneva keskkonnamõju seireks kavandatud meetmed ning indikaatorid loodus-, tehis- ning sotsiaalmajandusliku keskkonna osas.

Tulenevalt eelnevast ning lähtudes KeMHJS § 42 lg 2 kiidame heaks Laheda valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande, keskkonnamõju seire meetmeid ei kehtesta.

Meelis Jarvemägi

Keskkonnakorralduse ja vee peaspetsialist juhataja kt ülesannetes

Teadmiseks: Miracon Grupp OÜ

799 8193 meelis.jarvemagi@polva.envir.ee